

Bosna i Hercegovina

Ekonomski trendovi

januar/siječanj-mart/ožujak 2021. godine

Sadržaj:

I.	REALNI SEKTOR	9
	Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2020. godini	9
	Industrijska proizvodnja	11
	Prerađivačka industrija	12
	Energetski sektor	14
	Maloprodaja	15
	Transport	16
	Građevinarstvo	16
	Tržište rada	17
	Zaposlenost	17
	Nezaposlenost	18
	Plate	19
	Penzije	20
II.	JAVNE FINANSIJE	22
	Indirektni porezi	22
	Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda	25
	Javni dug	26
III.	CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	30
	Cijene	30
	Monetarni sektor	31
	Bankarski sektor	34
	Tržište kapitala	39
IV.	VANJSKI SEKTOR	43
	Platni bilans	43
	Vanjskotrgovinska robna razmjena	44
	Izvoz roba	45
	Uvoz roba	46
	Vanjskotrgovinski bilans	47
V.	STRANA DIREKTNA ULAGANJA	50
	DODATAK	53

PRILOZI:

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini	
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine	
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj	
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge	
Tabela 5: Realni sektor po entitetima	
Tabela 6: Tržište rada	
Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Republike Srpske	
Tabela 8: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske	
Tabela 9: Rast i struktura monetarnih agregata	
Tabela 10: Indeks potrošačkih cijena (CPI)	
Tabela 11: Rast i sektorska struktura kredita	
Tabela 12: Rast i sektorska struktura depozita	
Tabela 13: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom	
Tabela 14: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima u KM s valutnom klauzulom	
Tabela 15: Kamatne stope na depozite	
Tabela 16: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za K1 2021. godine	
Tabela 17: Vanjskotrgovinska razmjena u BiH po glavnim trgovinskim partnerima za K1 2021. godine	
Tabela 18: Platni bilans Bosne i Hercegovine	

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2020. godini	9
Grafikon 2: Pregled kretanja BDP-a u EU u K1 2021. godine	10
Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u K1 2021. godine	12
Grafikon 4: Prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama u K1 2021. godini...	13
Grafikon 5: Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u K1 2021. ...	13
Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u K1 2021. godini	14
Grafikon 7: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini u K1 (rast g/g)	15
Grafikon 8: Promet transporta i skladištenja u Bosni i Hercegovini (rast g/g u %)	16
Grafikon 9: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u K1 (rast g/g u %)	17
Grafikon 10: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini	18
Grafikon 11: Stope rasta broja registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	19
Grafikon 12: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g	20
Grafikon 13: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g	21
Grafikon 14: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)	23
Grafikon 15: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)	26
Grafikon 16: Stanje javnog duga u milionima KM	26
Grafikon 17: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)	28
Grafikon 18: Indeks potrošačkih cijena K1 2021/K1 2020	30
Grafikon 19: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu	31
Grafikon 20: Monetarni agregati- stope rasta III2021/III 2020.....	32
Grafikon 21: Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	33
Grafikon 22: Struktura bruto deviznih pričuva na kraju ožujka 2021. godine	33
Grafikon 23: Sektorska struktura kredita	35
Grafikon 24: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini	37
Grafikon 25: Sektorska struktura depozita	37
Grafikon 26: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini	38
Grafikon 27: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)	38

Grafikon 28: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu	39
Grafikon 29: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi	40
Grafikon 30: Promet na SASE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM).....	41
Grafikon 31: Promet na BLSE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM).....	41
Grafikon 32: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE	42
Grafikon 33: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR.....	42
Grafikon 34: Kretanje tekućeg računa Bosne i Hercegovine – po godinama u K1	43
Grafikon 35: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene za K1 2021. godinu.....	45
Grafikon 36: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2021.	46
Grafikon 37: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2021.	47
Grafikon 38: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita u K1 2021. godine	48
Grafikon 39: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD.....	50
Grafikon 40: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2015. do 2020. god.	51

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza.....	23
Tabela 2: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar – mart	25
Tabela 3: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM	28
Tabela 4: Financijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja	35
Tabela 5: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima	36
Tabela 6: Nivo kreditnog rizika i procjena očekivanog kreditnog gubitka u Bosni i Hercegovini	36
Tabela 7: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu	39
Tabela 8: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE.....	40
Tabela 9: Vanjskotrgovinska robna razmjena za K1 2021. godine po HS klasifikaciji	49
Tabela 10: Strana direktna ulaganja po kvartalima	51

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazi novac
		mil. KM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI godišnji pokazatelji					
	2017.	2018.	2019.	2020.p	2021.p
Nominalni BDP (u milionima KM)	32.601	34.244	35.892	34.553*	35.613*
Nominalna stopa rasta (u %)	4,8%	5,0%	4,8%	-3,7%*	3,1%*
Realna stopa rasta (u %)	3,6%	3,1%	2,9%	-4,1%*	2,3%*
Stanovništvo (hiljade) - prema popisu iz 2013. godine	3.504	3.496	3.491	3.491	3.491
BDP per capita (u KM)	9.304	9.795	10.281	9.898*	10.201*
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	489	452	411	415	416
Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	851	879	921	956	965
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,3%	1,4%	0,6%	-1,0%	0,7%
Konsolidirani budžet Bosne i Hercegovine (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	43,0%	43,0%	42,9%	-	-
Tekući rashodi	38,0%	38,1%	38,1%	-	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	5,0%	4,9%	4,8%	-	-
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	2,4%	2,7%	2,9%	-	-
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje(+)/zaduživanje(-))	2,6%	2,2%	1,9%	-	-
Vanjski javni dug	24,1%	24,0%	22,7%	25,1%	-
Novac i krediti (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	67,8%	70,6%	73,4%	81,8%	-
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	52,3%	52,6%	53,4%	54,0%	-
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.520	-1.118	-1.087	-1.090	-1.332*
U % BDP-a	-4,7%	-3,3%	-3,0%	-3,2%	-3,7%
Trgovinski bilans	-5.087	-5.010	-5.195	-4.971	-5.035
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	12.824	14.220	14.286	11.646	12.386*
(stopa rasta u %)	18,0%	10,9%	0,5%	-18,5%	6,4%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	17.912	19.149	19.482	16.616	17.421*
(stopa rasta u %)	13,1%	6,9%	1,7%	-14,7%	4,8%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-15,6%	-14,4%	-14,5%	-14,4%	-14,1%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	10.556,6	11.623,2	12.597,1	13.868,0	-
U mjesecima uvoza roba i usluga	7,1	7,3	7,8	10,0	-
Servisiranje vanjskog javnog duga					
U milionima KM	995,3	976,4	821,6	-	-
U % izvoza roba i usluga	7,8%	6,9%	5,8%	-	-

- Izvor Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS): BDP, stanovništvo, zaposlenost, plate i cijene

- Izvor Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine: vanjski javni dug i njegovo servisiranje

- Izvor Centralna banka Bosne i Hercegovine: konsolidovani budžet opšte vlade; platni bilans; novac i krediti; devizne rezerve

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Procjena/pretpostavka DEP-a

(p) Projekcija DEP-a

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI u periodu januar - mart					
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	2,3%	5,2%	-5,1%	-3,8%	7,3%
Prerađivačka industrija - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	2,5%	2,9%	-1,5%	-8,1%	7,4%
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	507,7	471,6	429,0	402,4	410,8
Prosječna neto plata (u KM)	846	862	905	945	973
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,1%	0,8%	1,0%	0,4%	-1,2%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	0,6%	10,5%	7,2%	4,4%	-4,5%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga (%)	3,1%	-4,7%	3,1%	-2,0%	8,4%
Novac i krediti (stopa rasta g/g)					
Novac u širem smislu (M2)	9,3%	8,9%	9,0%	8,8%	8,6%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	4,8%	7,4%	5,3%	3,3%	-0,7%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-296,1	-366,3	-421,7	-312,6	-113,9
Porast deficita tekućeg računa (u %)	-15,6%	23,7%	15,1%	-25,9%	-63,6%
<i>Bilans roba i usluga</i>	-1.155,0	-1.241,8	-1.364,1	-1.287,9	-1.012,0
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	2.704,8	3.072,7	3.125,7	2.951,4	3.258,5
(stopa rasta u %)	19,0%	13,6%	1,7%	-5,6%	10,4%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	3.859,7	4.314,5	4.489,8	4.239,3	4.270,5
(stopa rasta u %)	13,5%	11,8%	4,1%	-5,6%	0,7%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	7,5%	17,8%	5,4%	8,6%	9,5%
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,8	7,1	7,1	7,8	9,8

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2016-2020. godine su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektori osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Izvor: Procjena DEP-a.

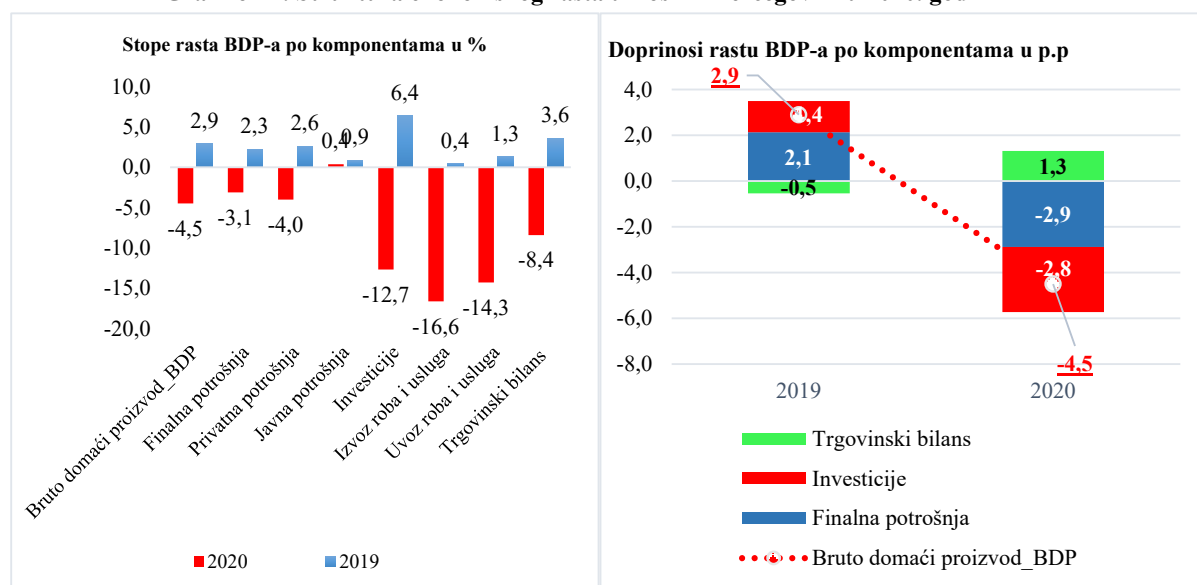
I REALNI SEKTOR

Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u prvom kvartalu (u tekstu dalje K1) 2021. Godine

- *Usporen oporavak privredne aktivnosti u Bosni i Hercegovini usljed širenja pandemije Covid 19*
- *Stagnacija domaće tražnje (privatna potrošnja i investicije)*
- *Djelimično poboljšanje proizvodno-izvoznih sektora ekonomije*

2020. godinu kako u zdravstvenom tako i u ekonomskom smislu u potpunosti je obilježila globalna pandemija virusa Covid 19. U skladu s tim, globalno širenje pandemije virusa Covid 19 tokom 2020. godine praćeno uvođenjem takozvanog zaključavanja ekonomija „lockdown-a“ veoma negativno se odrazilo na ekonomska kretanja kako u svijetu, tako i u Bosni i Hercegovini. Prema trenutno raspoloživim podacima EUROSTAT-a za 2020. godinu u zemljama EU registriran je realni pad BDP-a od oko 6,2% u odnosu na prethodnu godinu.¹ S druge strane, prema preliminarnim podacima BHAS-a (statistika nacionalnih računa, kvartalni podaci za 2020. godinu) u Bosni i Hercegovini je zabilježen pad BDP-a od oko 4,5%.² Ako se bi se komparativno poredile ove stope ekonomskog pada tokom Covid 19 krize i globalne finansijske krize iz 2008. godine, može se konstatovati da je ekonomska kriza uzrokovana širenjem globalne pandemije virusa Covid 19 imala negativnije posljedice po ekonomska kretanja u svijetu. Pregled strukture BDP-a u Bosni i Hercegovini po komponentama u 2020. godini prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 1: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2020. godini

Izvor: BHAS

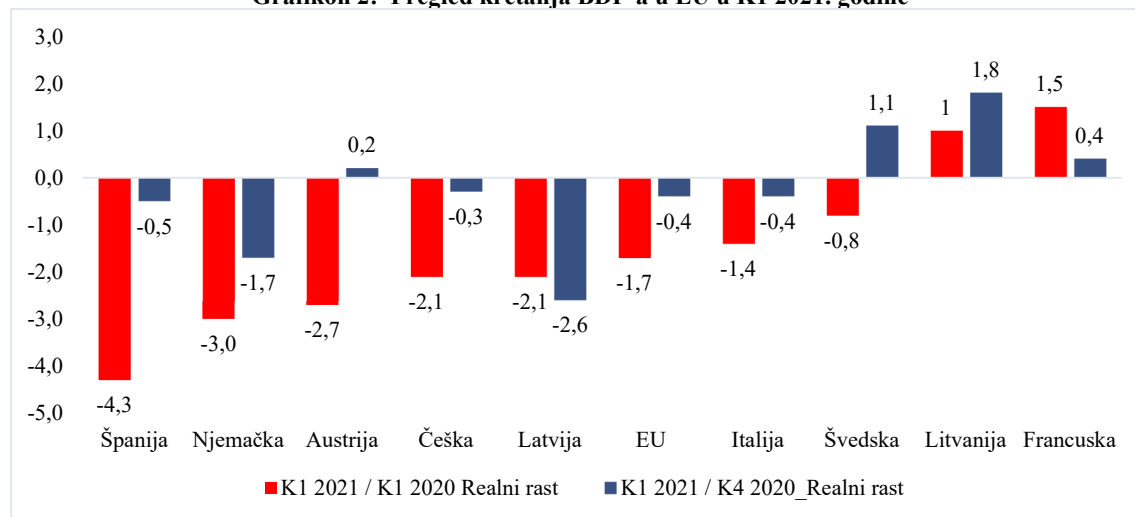
Kada su u pitanju ekonomska kretanja u 2021. godini, vrijedi istaći da u vrijeme pripreme ovog izvještaja podaci nacionalnih računa nisu bili raspoloživi za upotrebu. S toga je na bazi trenutno raspoloživih podataka vrlo teško precizno procijeniti kretanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Međutim, na osnovu trenutno raspoloživih kratkoročnih statističkih podataka

¹ EUROSTAT, „Preliminary flash estimates for fourth quarter of 2020“, 23/2021, 16.02. 2021

² Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci“, 01.04.2021. godine.

može se konstatovati da oporavak ekonomskih prilika u Bosni i Hercegovini u 2021. godini teče dosta sporo. Ranjivost bosanskohercegovačke ekonomije dodatno je izašla na vidjelo u vremenu Covid krize i u velikoj mjeri onemogućila brži i snažniji oporavak ekonomske aktivnosti u zemlji. Složena institucionalna struktura, sporost u procesu provođenja inteventnih mjera, problemi sa nabavkom vakcina su samo neki od razloga koji su onemogućili snažniji ekonomski oporavak u zemlji. Međutim, Bosna i Hercegovina u ovom smislu ne predstavlja nikakav ekskluzivitet obzirom da je proces ekonomskog oporavka i u zemljama EU daleko ispod očekivanog što potvrđuju kretanja BDP-a u K1 2021. godine koje su prikazane na grafikonu ispod.

Grafikon 2: Pregled kretanja BDP-a u EU u K1 2021. godine

Izvor: EUROSTAT

Unatoč tome što su u posljednjih nekoliko mjeseci primjetni određeni znaci poboljšanja u proizvodno-izvoznom segmentu bh. privrede, za stabilizaciju ekonomskih prilika u zemlji nepohodan je oporavak i ostalih segmenata bosanskohercegovačke ekonomije. Prije svega, potreban je oporavak domaće tražnje (privatna potrošnja i investicije) koja je u prošlosti predstavljala ključno uporište ekonomskog rasta. Naime, prema raspoloživim statističkim podacima iz prethodnih godina privatna potrošnja sa učešćem od oko 75% i investicije sa oko 20% u strukturi BDP-a u biti određuju kretanje ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Prema trenutno raspoloživim kratkoročnim pokazateljima BHAS-a za K1 2021. godine u Bosni i Hercegovini nije došlo do značajnijeg oporavka ove dvije ključne determinante ekonomskog rasta. Naime, zaposlenost u Bosni i Hercegovini je još uvijek niža u odnosu na isti kvartal prethodne godine za 1,6%. Uvoz roba kroz koji se snadbijeva dobar dio privatne potrošnje i investicija se dosta sporije oporavlja u odnosu na izvoz i unatoč baznom efektu uvećan je za svega 2,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Kreditna aktivnost se još uvijek nalazi u negativnoj zoni sa registriranom stopom od -0,1% na kraju marta 2021. godine (stanje). Priliv doznaka bh. građana iz inostranstva koji je iznimno važan iz pozicije finansiranja privatne potrošnje u zemlji je stagnirao 0,4%, dok su ukupni prilivi novca smanjeni za oko 7% u odnosu na isti kvartal prethodne godinu. Slabljenje ovih pokazatelja na implicitan način ukazuje da u Bosni i Hercegovini nije došlo do poboljšanja raspoloživog dohotka građana kao ključene pretpostavke povećanja privatne potrošnje. Osim toga, ekonomska teorija i dosadašnja iskustva su pokazala da je u kriznim periodima sklonost građana ka potrošnji i naročito investicijama značajno manja u odnosu na period relativno stabilnih ekonomskih prilika. Svi ovi pokazatelji, kao i podaci iz domena javnih finansija kako što su spor oporavak ukupnih javnih prihoda od svega 1,9%, pri čemu su neto prihodi od indirektnih poreza smanjeni za 4,5% ukazuju da će

oporavak domaće tražnje kao ključnog uporišta ekonomskog rasta biti prolongiran. S druge strane, bitnu determinantu ekonomskog oporavka u Bosni i Hercegovini predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju koja još uvijek nisu na očekivanom nivou. Naime, ekonomski rast u većini zemalja EU se nalazi u negativnoj zoni (EU 27 K1 2021/ K1 2020 - 1,7%), što se veoma negativno odražava na ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini. Ovo se posebno odnosi na proizvodno-izvozni segment bosanskohercegovačke ekonomije, prije svega prerađivačke industrije koja je u velikoj mjeri izvezno orijentisana. Međutim, unatoč nepovoljnim vanjskim kretanjima prema trenutno raspoloživim kratkoročnim statističkim pokazateljima BHAS-a u ovom segmentu došlo do promjene određenih ekonomskih trendova u odnosu na prethodnu godinu. Posebno se to odnosi na dostupne kratkoročne pokazatelje za K1 2021. godine u okviru proizvodnje i izvoza što je između ostalog i nagovještavano u okviru ranijih izvještaja (mjesečne informacije o kretanju makroekonomskih pokazatelja) DEP-a BiH. Naime, Bosna i Hercegovina je tokom ovog perioda ostvarila zavidan rast proizvodnje, naročito u okviru prerađivačke industrije, kao i rast robnog izvoza po dvocifrenim stopama. Iako je su ove stope rasta dobrim dijelom posljedica efekta niske osnovice iz prethodne godine, ostvareni rast djeluje dosta ohrabrujuće. Po svemu sudeći moguće je da su bh. kompanije iskoristile prekide u međunarodnim lancima snadbjevanja zbog Covid-a 19 i profitirale usljed takozvanog efekta „*Near-shoring*“. Near-shoring podrazumjeva realokaciju proizvodnje i snadbjevanja evropskih industrija sa azijskih, ka tržištima koja se nalaze u blizini EU. Tako prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a Bosna i Hercegovina u periodu januar-mart 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine ostvarila porast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 7,3%, dok je rast robnog izvoza iznosio 16,6%. Neki od indikatora koji potvrđuju ovu činjenicu su povećanje pokrivenosti uvoza izvozom sa zemljama EU u K1 2021. godini koja je iznosila 85%, kao i povećanje udjela izvoza iz Bosne i Hercegovine u EU uvozu sa 0,29% iz K1 prošle godine, na 0,35% u K1 2021. godine. No, unatoč tome što su u posljednjih nekoliko mjeseci primjetni određeni znaci poboljšanja u proizvodno-izvoznom segmentu privrede bosne i Hercegovine, za potpunu stabilizaciju ekonomskih prilika i snažniji ekonomski oporavak u Bosni i Hercegovini nepohodan je nastavak poboljšanja u vanjskom okruženju i jačanje privredne aktivnosti u okviru svih sektora u Bosni i Hercegovini.

Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

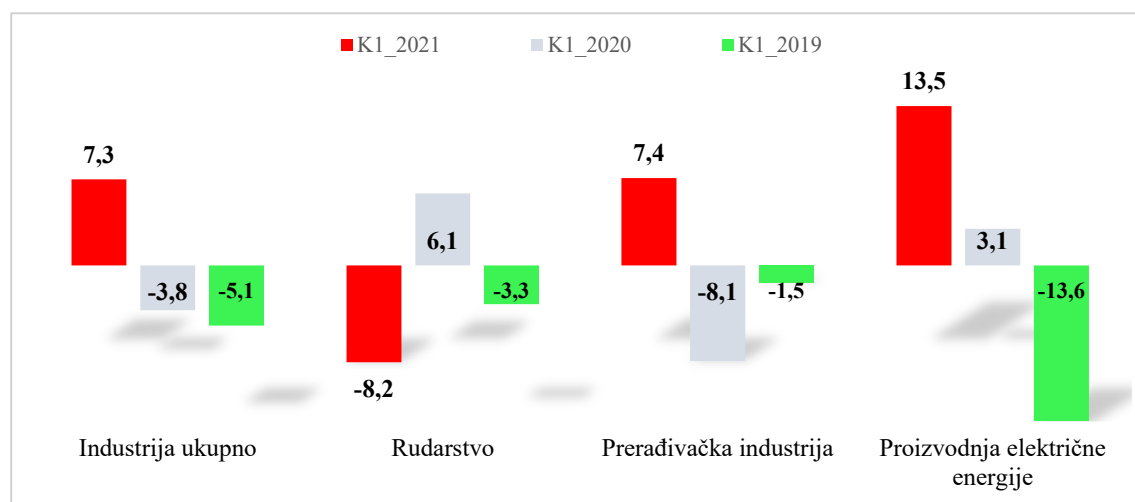
- *Relativan oporavak industrijske proizvodnje usljed baznog efekta*
- *Povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije i sektora za proizvodnju električne energije*
- *Pad proizvodnje u sektoru rudarstva*
- *Zaposlenost u okviru industrije ispod nivoa predkriznog perioda*

Statistički podaci BHAS-a o kretanju fizičkog obima industrijske proizvodnje u K1-2021. godini ukazuju da je došlo do zaustavljanja negativnog trenda iz prethodne godine koji je bio uzrokovan širenjem globalne pandemije virusa Covid 19. Naime, prema preliminarnim podacima BHAS-a za K1 2021. godine Bosna i Hercegovini je zabilježila rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 7,3% u odnosu na isti period prethodne godine.³ S druge strane, posmatrano na mjesečnom nivou rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u martu 2021. godine iznosio je 15,1% u odnosu na mart prethodne godine kada je došlo do proglašenja globalne pandemije Covid 19. Imajući u vidu prisustvo globalne pandemije virusa Covid 19,

³Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za mart 2021. godine-prethodni podaci“, 26.04.2021. godine.

ovaj porast fizičkog obima industrijske proizvodnje djeluje ohrabrujuće, međutim isto tako potrebno je imati u vidu efekat niske osnovice i prethodne godine koji je omogućio ovako visoku stopu rasta. Sektorski posmatrano, najznačajniji doprinos ostvarenom rastu industrijske proizvodnje tokom ovog perioda ostvaren je u sektoru za proizvodnju električne energije u okviru kojeg je ostvareno povećanje proizvodnje od 13,5% i prerađivačke industrije od oko 7,5%. Naročito bitan je ovaj oporavak u okviru prerađivačke industrije koja čini 2/3 ukupne industrijske proizvodnje, ima visok stepen izvozne orijentacije i predstavlja važan generator zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. S druge strane, u sektoru rudarstva u K1 2021. godine zabilježen pad proizvodnje od 8,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Grafički prikaz kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine po sektorima prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u K1 2021. godine po sektorima

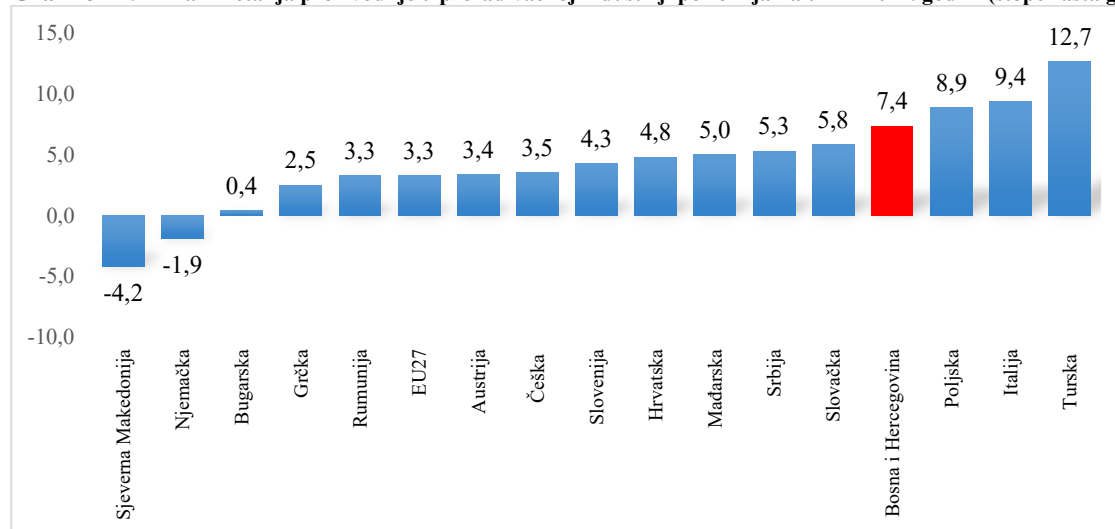
Izvor: BHAS

Prerađivačka industrija

Imajući u vidu strukturu proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini koja ima visok stepen izvozne orijentacije i izrazito negativna privredna kretanja u vanjskom okruženju usljed Covid-a19, dvocifren pad proizvodnje u prerađivačkoj industriji u 2020. godine od preko 10% je bio prilično očekivan. Ovaj pad proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini 2020. godine je bio na nivou pada registriranom u okviru glavnih trgovinskih partnera u zemljama EU i regiona. Također vrijedi istaći da su negativni trendovi u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini prisutni još od ranije, a pojavom globalne pandemije su samo dodatno intenzivirani. Međutim, trenutno raspoloživi kratkoročni statistički podaci za K1 2021. godine ukazuju da je u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini došlo do zaustavljanja negativnih trendova u određenoj mjeri. Naime, prema podacima BHAS-a za K1 2021. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila povećanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od 7,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Iako je ovo povećanje proizvodnje uglavnom posljedica niske osnovice iz prethodne godine, ono je veoma važno obzirom na centralnu ulogu iste u strukturi bosanskohercegovačke ekonomije. Osim toga, iako je ukupni obim proizvodnje u okviru prerađivačke industrije neuporedivo manji u poređenju sa vodećim evropskim zemljama, u pogledu kratkoročnih kretanja stopa rasta u K1 2021. godine Bosna i Hercegovina solidno stoji. Komparativni prikaz

kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po zemljama u K1 2021. godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine po zemljama prikazan je na grafikonu ispod:

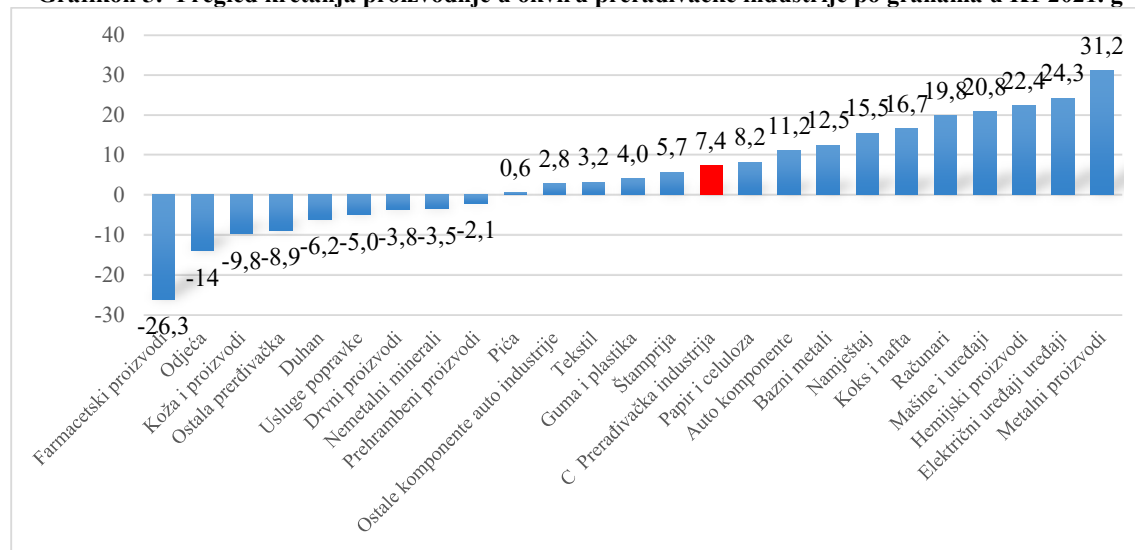
Grafikon 4: Prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama u K1 2021. godini (stope rasta g/g)

Izvor: EUROSTAT i BHAS

Ako se kretanje prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini posmatra detaljnije po granama vidljivo je da su izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije koje su bile žestoko pogođene krizom Covid 19, tokom K1 2021. godine ostvarile određeni napredak. Tako su prema podacima BHAS-a za K1 2020. godine najznačajnija (dvocifrena) povećanja proizvodnje registrirana u okviru proizvodnje tradicionalno-izvoznih proizvoda kao što su metalni, električni, mašinski i hemijski proizvodi, te namještaj i komponente za auto industriju. S druge strane, smanjenja proizvodnje su zabilježene u okviru proizvodnje obuće, odjeće, farmaceutskih, drvnih proizvoda i građevinskog materijala. Grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po proizvodima u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 5: Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u K1 2021. g

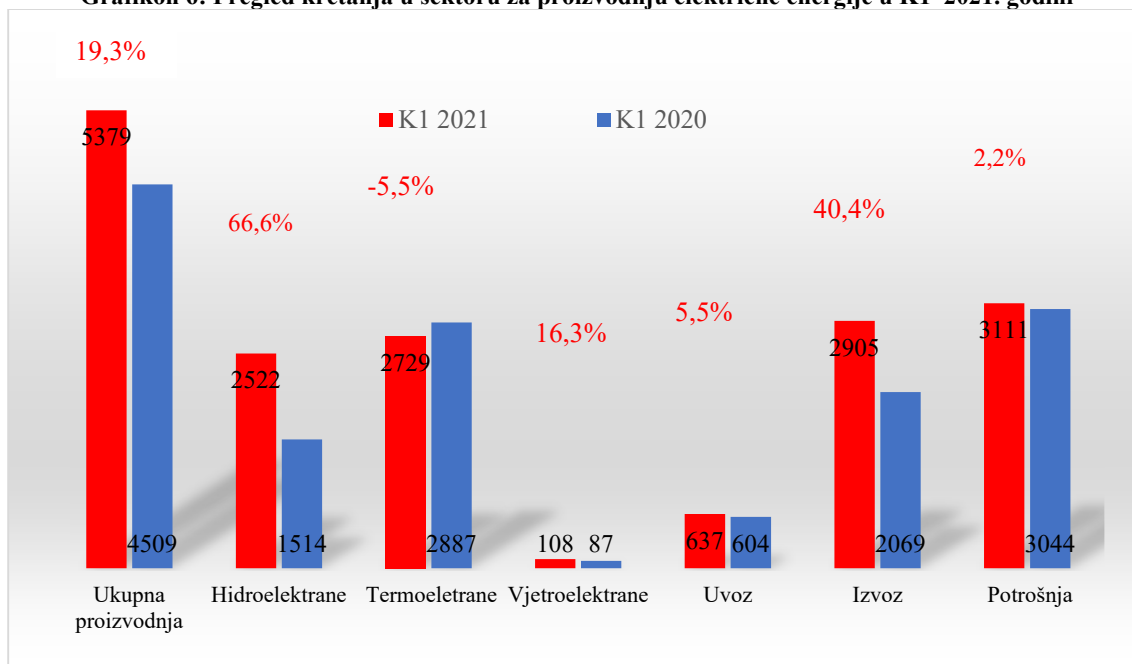

Izvor: BHAS

Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana kretanjima internih dinamika. Tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije predstavljao važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, što je bio slučaj i u K1 2021. godine. Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2021. godine ukupna proizvodnja električne energije u Bosni i Hercegovini iznosila je 5379 GWh⁴ što predstavlja povećanje proizvodnje od skoro 20% u odnosu na isti period prethodne godine.⁵ Ovo povećanje proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini ostvareno je isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru hidroelektrana od preko 60% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u istom vremenskom periodu u okviru termoelektrana zabilježen je pad proizvodnje od oko 5%.⁶ Ovo povećanje ukupne proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini značajno je doprinijelo povećanju fizičkog obima industrijske proizvodnje na kraju K1 2021. godine. S druge strane, tokom posmatranog perioda ukupna potrošnja električne energije uvećana je za 2,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Značajan porast proizvodnje električne energije uz ovaj nivo potrošnje rezultirali su povećanjem izvoza električne energije iz Bosne i Hercegovine za preko 40% (posmatrano u fizičkim jedinicama), dok je uvoz uvećan za oko 5%. S druge strane, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2021. godine u okviru sektora za rudarstvo u Bosni i Hercegovini je registriran pad proizvodnje od oko 8% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja u okviru sektora za proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u K1 2021. godini

Izvor: BHAS

⁴ Saopštenje, „Statistika Energije- kratkoročni pokazatelji energetske statistike za mart“ 25.05. 2021. godine

⁵ Vrijedi također istaći da je prema raspoloživim podacima BHAS-a u Bosni i Hercegovini zabilježeno povećanje u proizvodnji električne energije od 13,5% u odnosu na isti period prethodne godine.

⁶ U K1 2021. godine hidroelektrane u ukupnoj proizvodnji električne energije su učestvovala sa 46,9%, termoelektrane 50,7%, dok je učešće vjetroelektrana iznosilo 2,0%.

Maloprodaja

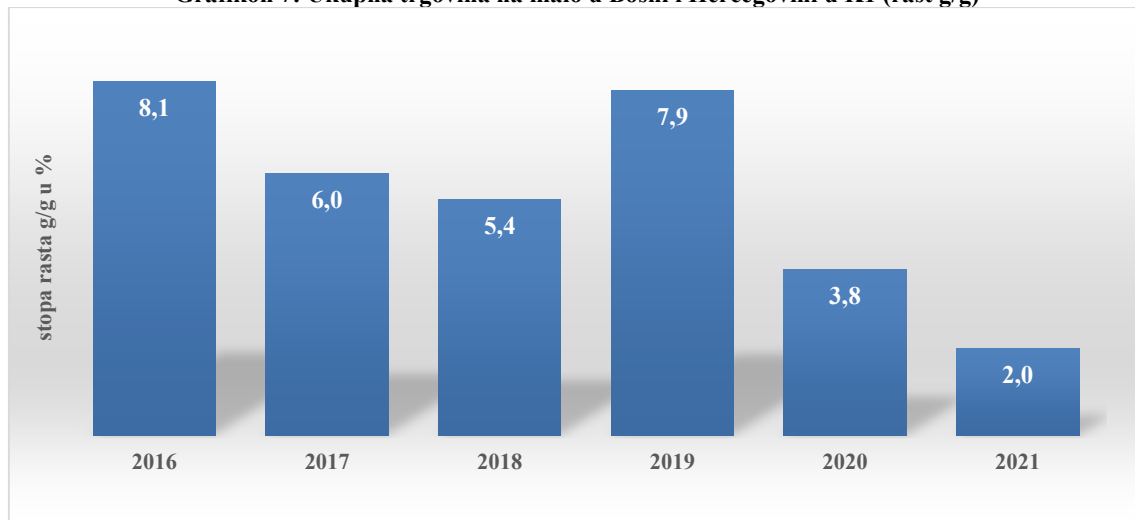
- *Simboličan rast maloprodaje u K1 2021.godine*

Zvanični podaci ukupne trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, u K1 2021. godine, ukazuju na realni rast od 2% (g/g). Posmatrano po mjesecima, u januaru i februaru je došlo do pada prometa od 1,7% odnosno 0,5%, dok je u martu zabilježen porast prometa u maloprodaji od 8,3%⁷. Trgovina motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu s.p.), u K1 2021. godine, je smanjena za 1,9% dok je, nasuprot tome, trgovina na malo osim trgovine motornim gorivima u s.p. ostvarila rast od 3%.

Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu n.p.) zabilježio je identičan pad kao i promet u trgovinama na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. koji je u posmatranom kvartalu smanjen za 5,1% (g/g).

Kada se detaljnije posmatra struktura trgovine na malo neprehrambenim proizvodima može se primjetiti da je došlo do djelomičnog oporavka u većini kategorija (uglavnom se radi o baznom efektu zbog pada prometa u K1 2020. godine usljed pojave pandemije Covid-19). Tako je trgovina na malo informacijsko komunikacijskom opremom ostvarila rast od 62,6%, trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju od 29,4%, trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo od 7,4% te trgovina na malo ostalom robom u s.p. od 17,4%. U trgovini na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica zabilježen je rast od 12,3% dok je u trgovini na malo na štandovima i tržnicama taj rast bio nešto veći i iznosio je 45,6%.

Grafikon 7: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini u K1 (rast g/g)

Izvor: BHAS

U sklopu trgovine ostalom robom u s.p. zabilježen je rast od 35,4% u kategoriji trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože, dok je kod trgovine na malo sportskom opremom, igrama i igračkama registrovan porast prometa za 45,5%. Do rasta je došlo i kod trgovine na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo gdje je porast iznosio 11%.

⁷ Izvor podataka: BHAS

Nasuprot gore navedenim kategorijama kod trgovine na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima promet je bio niži za 3,6% kao i promet u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima gdje je smanjenje iznosilo 2,4%.

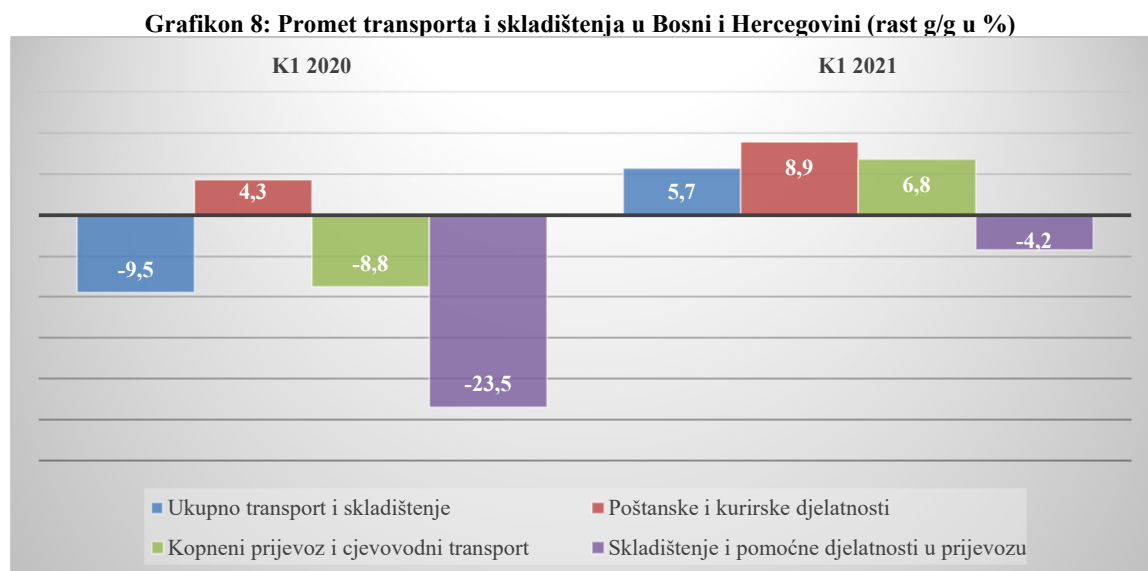
Transport

- *Nastavljen rast poštanskih i kurirskih djelatnosti*

U trenutku izrade trendova nisu bili dostupni podaci za cestovni, željeznički i avio prevoz roba i putnika za K1 2021. godine.

U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja je zabilježen nominalan rast od 5,7% (g/g) u K1 2021. godine. U oblasti poštanskih i kurirskih djelatnosti nastavljen je rast (kao i u prethodnim kvartalima) i iznosio je 8,9%, dok je u oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta, u posmatranom kvartalu, ostvaren rast prometa od 6,8%.

Nasuprot tome, kod skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu je zabilježena negativna stopa rasta od 4,2%.

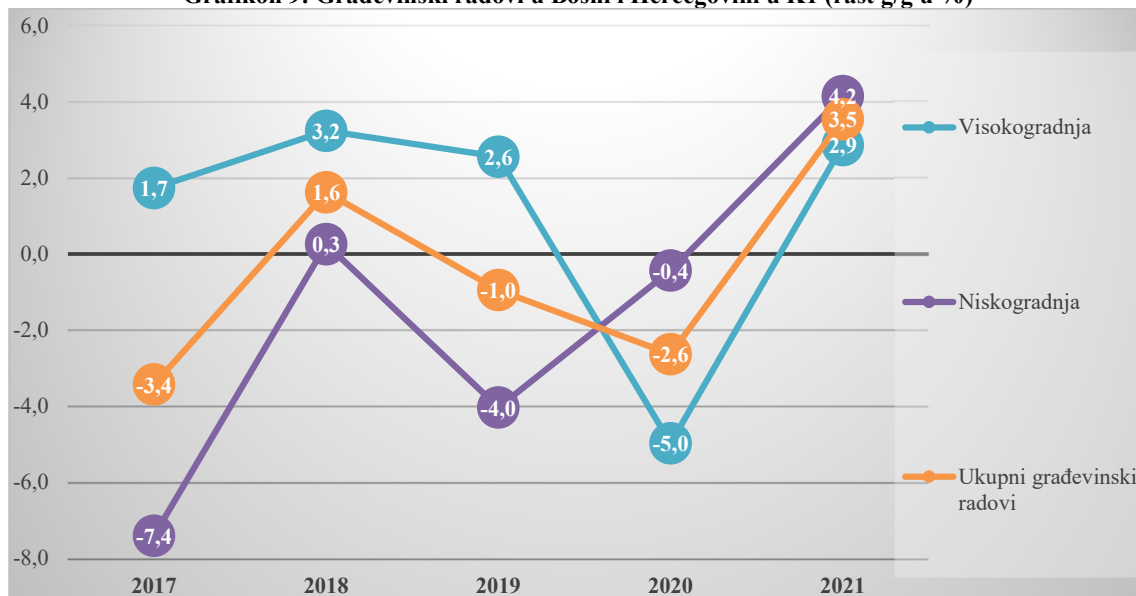
Izvor: BHAS

Građevinarstvo

- *Rast ukupnih građevinskih radova u K1*

Raspoloživi podaci za sektor građevinarstva u Bosni i Hercegovini za K1 2021. godine ukazuju na rast ukupnih građevinskih radova od 3,5%, u odnosu na isti period prethodne godine. U sektoru visokogradnje zabilježen je porast radova za 2,9% dok je istovremeno sektor niskogradnje zabilježio rast građevinskih radova od 4,2%.

Grafikon 9: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u K1 (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u K1 2021. godine, u odnosu isti period prethodne godine, viši je za 18,7%. Najveći porast izdatih dozvola za građenje u K1 2021. godine je u oblasti niskogradnje gdje je stope rasta iznosila 42,2%. Odobrenja za građenje objekata, u sektoru visokogradnje, su također u posmatranom periodu zabilježila rast koji je iznosio 13,6%. U ovom sektoru je ostvaren porast broja izdatih dozvola za nestambene zgrade koji je u K1 2021. godine porastao za 39%, dok je broj izdatih dozvola za građenje stambenih zgrada porastao za 3,9%.

Tržište rada

- Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine smanjen u poređenju sa istim periodom prošle godine.
- Najveće smanjenje broja zaposlenih lica u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, hotelijerstva i ugostiteljstva.
- Nominalni i realni rast prosječne neto plate i penzije u K1 2021. godine

Zaposlenost

Ukupna radna snaga u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine smanjena je za 0,4% u odnosu na K1 2020. godine uz smanjenje broja zaposlenih lica i rast broja registrovanih nezaposlenih lica.⁸ Prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u posmatranom kvartalu iznosio je oko 809,8⁹ hiljada i manji je za 1,6% g/g. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj zaposlenih lica u K1 2021. godine je smanjen za 2,3% g/g i iznosio je oko 517,7 hiljada. U periodu izrade Ekonomskih trendova podaci o broju zaposlenih lica u Republici Srpskoj nisu objavljeni.

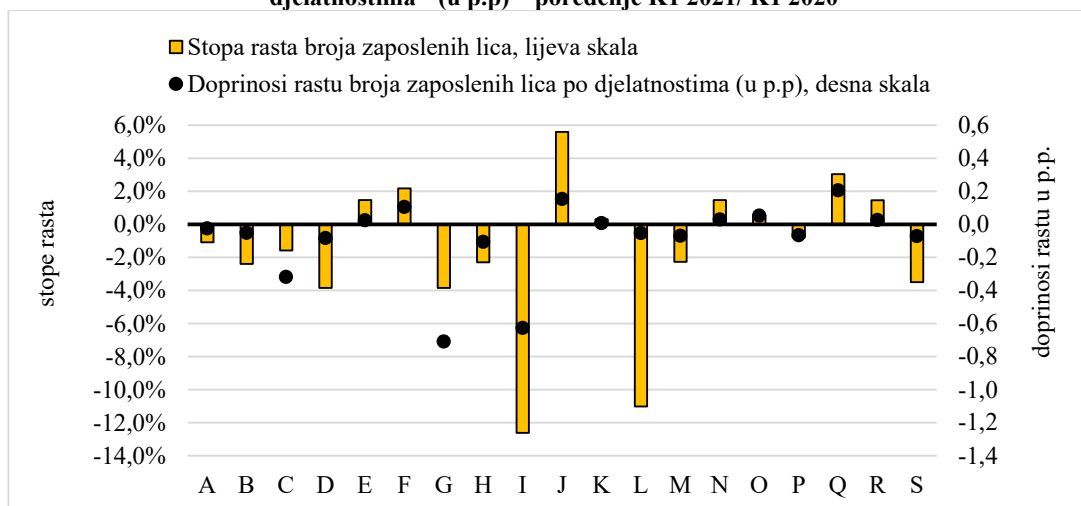
⁸ Prosjek perioda, prema raspoloživim podacima o broju BHAS-a i zavoda za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini.

⁹ Privremeni podatak. Izvor: BHAS.

U K1 2021. godine najveći doprinos smanjenju ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti bio je u oblasti trgovine, hotelijerstva i ugostiteljstva i prerađivačke industrije. U djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala broj zaposlenih lica je smanjen 3,8% u periodu K1 2021/K1 2020 (uz negativan doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od 0,7 p.p.). Pored trgovine, značajan doprinos smanjenju ukupnog broja zaposlenih lica bio je i u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (-0,6 p.p.) sa negativnom stopom rasta od 12,6% g/g.¹⁰ Djelatnost koja pored trgovine zapošljava najviše lica u Bosni i Hercegovini, prerađivačka industrija, takođe je imala negativan doprinos rastu broja zaposlenih lica od 0,3 p.p. sa smanjenjem broja zaposlenih od 1,6% g/g.

Pored pomenutih oblasti, broj zaposlenih lica je smanjen u još nekoliko djelatnosti, ali je njihov doprinos smanjenju ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini bio manji u poređenju sa prethodno navedenim područjima djelatnosti. Suprotno, najznačajniji rast broja zaposlenih lica u K1 2021. godine bio je u djelatnosti informacija i komunikacija (5,6% g/g) te zdravstvene i socijalne zaštite (3% g/g) što je predstavljeno na grafikonu ispod.

Grafikon 10: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini po djelatnostima¹¹ (u p.p.) – poređenje K1 2021/ K1 2020

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije

Nezaposlenost

Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u K1 2021. godine iznosio je oko 410,8 hiljada što je za 2,1% više u poređenju sa K1 2020. godine. Međutim, od januara do marta 2021. godine primjetno je da se broj nezaposlenih lica počinje smanjivati. Rast broja nezaposlenih lica u K1 2021. godine u odnosu na K1 2020. godine je takođe registrovan u Federaciji Bosne i

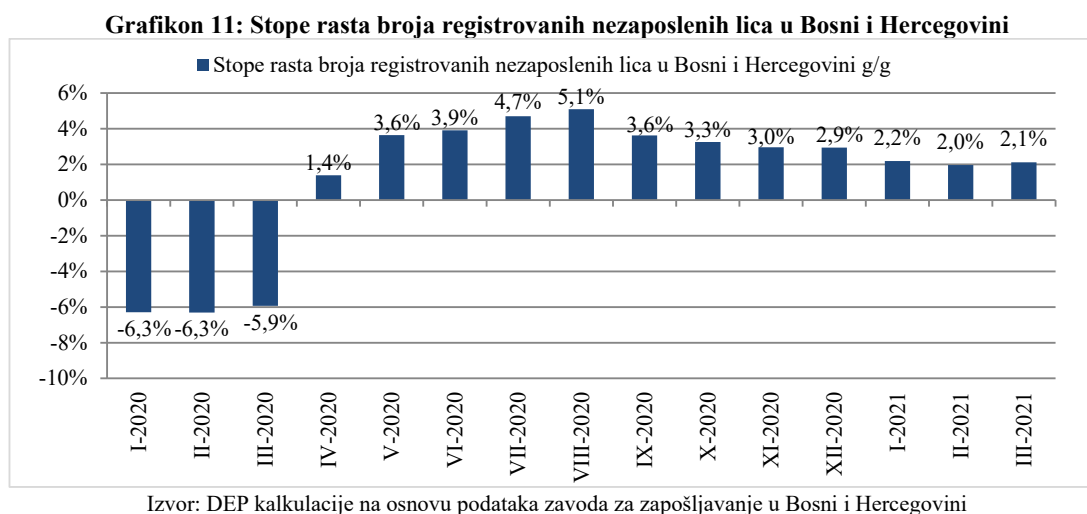
¹⁰ U periodu januar – mart 2021. turisti su ostvarili 144.116 posjeta, što je manje za 19,9% i 341.755 noćenja, što je manje za 20,5% u odnosu na isti period 2020. godine. Izvor: Poslovne statistike, turizam, januar-mart 2021. godine.

¹¹ Klasifikacija djelatnosti: A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snadbijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

Hercegovine (4,3% g/g) i u prosjeku perioda je iznosio oko 321,7 hiljada. S druge strane, u Republici Srpskoj prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica iznosio je oko 82 hiljade i bio je manji za 5,9% g/g.

Prema kvalifikacionoj strukturi, broj registrovanih nezaposlenih lica u poređenju K1 2021/K1 2020 najviše je uvećan u kategorijama SSS, VKV i KV a zatim VSS radnika. Od ukupnog broja prijavljenih na evidenciju zavoda za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini najveći broj je zbog prestanka radnog odnosa.¹²

Stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u martu 2021. godine je iznosila 33,4%¹³ i smanjena je u odnosu na prethodni mjesec za 0,3 p.p. Anketna stopa nezaposlenosti za K1 2021. godine nije objavljena u periodu izrade Ekonomskih trendova.

Plate

Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine iznosila je 973¹⁴ KM i nominalno je veća za 3% u odnosu na K1 2020. godine. Realni rast prosječne neto plate bio je brži što se može vidjeti na grafikonu ispod, jer je u prvom kvartalu registrovana deflacija. U K1 2021. godine prosječne neto plate u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj su bile ujednačene i iznosile su oko 974 KM. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna neto plata u K1 2021. godine je nominalno uvećana za 3% g/g, dok je u Republici Srpskoj prosječna plata nakon oporezivanja (neto plata) imala nominalni rast od 3,4% g/g.

Posmatrajući nominalni rast neto plata po djelatnostima, najveće stope rasta neto plate u K1 2021. godine bile su u području djelatnosti informacija i komunikacija (4,8% g/g), stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti (4,8% g/g), građevinarstvu (4,3% g/g), ostalim uslužnim djelatnostima (4,2% g/g). U djelatnostima koje zapošljavaju najveći broj lica u Bosni i Hercegovini (industrija i trgovina) takođe je registrovan rast plata. U prerađivačkoj industriji prosječna neto plata je nominalno uvećana za 3,9% g/g, a u oblasti trgovine na veliko i malo, popravke motornih vozila i motocikala je uvećana za 1,2% g/g.

¹² Na osnovu podataka entitetskih zavoda za zapošljavanje.

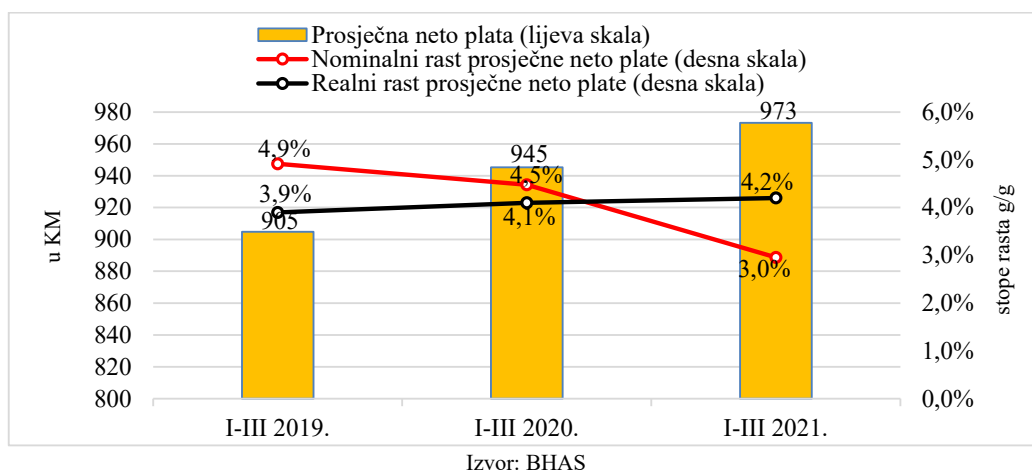
¹³ Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, mjesečno saopštenje.

¹⁴ U prosječnoj neto plati su sadržane plate oba entiteta kao i Brčko Distrikta. Prosječna neto plata u Brčko Distriktu u K1 2021. godine je iznosila oko 945 KM (prosjeak perioda).

Suprotno, negativan nominalni rast prosječne neto plate u K1 2021. godine registrovan je u području djelatnosti prevoza i skladištenja (-2,2% g/g), djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (-4% g/g), poslovanja nekretninama (-5,1% g/g), umjetnosti, zabave i rekreacije (-1% g/g).

Najveća prosječna isplaćena neto plata u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.570 KM), dok je najniža prosječna isplaćena neto plata u području djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (583 KM).

Grafikon 12: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g

Izvor: BHAS

Penzije

U Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine prosječan broj penzionera iznosio je 695,4¹⁵ hiljada i u odnosu na isti period prethodne godine uvećan je za 1%. Rast broja penzionera registrovan je u oba entiteta (oko 1% g/g).

Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine je nominalno uvećana za 2,5% u odnosu na isti period prošle godine i iznosila je oko 420¹⁶ KM. Realni rast prosječne penzije bio je brži zbog deflacije (grafikon ispod). Rast prosječne penzije registrovan je u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna penzija u K1 2021. godine iznosi oko 429 KM i nominalno je veća za 2,1% u odnosu na prosječnu penziju u istom periodu 2020. godine.¹⁷ U Republici Srpskoj je zabilježen nešto brži nominalni rast prosječne penzije od 3,1% g/g i iznosi oko 406 KM.¹⁸

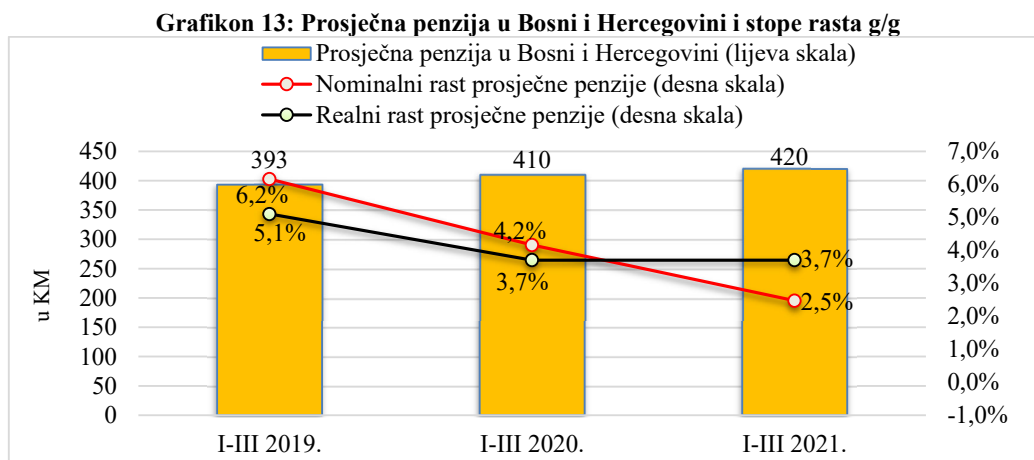
¹⁵ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

¹⁶ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹⁷ Na osnovu povećanja penzija u prethodnoj godini je ostvaren rast prosječne penzije u K1 2021. godine.

¹⁸ U Republici Srpskoj penzije ostvarene do 31.12.2020. godine svim korisnicima prava usklađuju se od 01.01.2021. godine i povećavaju za 3% (redovno godišnje usklađivanje 2,16% i vanredno povećanje 0,84%). Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, Vijesti, penzije za januar 2021. godine.

Najniža penzija u K1 2021. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine nije se mijenjala i iznosila je 382,2 KM. S druge strane, u Republici Srpskoj najniža penzija je uvećana od januara 2021. godine i iznosi 207,9 KM za penzijski staž do 15. godina. Struktura penzija u oba entiteta nije se značajno mijenjala u K1 2021. godine.¹⁹

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

¹⁹ U strukturi penzija i dalje najveći dio pripada starosnim penzijama, a potom porodičnim i invalidskim penzijama. U Federaciji Bosne i Hercegovine udio starosnih penzija u martu 2021. godine iznosi oko 57%, a porodičnih penzija 28%. U Republici Srpskoj udio starosnih penzija u istom mjesecu iznosi oko 59%, porodičnih penzija 27%. Ostatak se odnosi na invalidske penzije.

II JAVNE FINANSIJE

- *Javni prihodi na kraju prvog tromjesečja 2021. bilježe pozitivnu stopu rasta*
- *Javni dug na kraju prvog tromjesečja 2021. godine bilježi povećanje*

Glavne karakteristike u oblasti javnih finansija u Bosni i Hercegovini, tokom prvog tromjesečja 2021. godine jesu blago povećanje ukupnih javnih prihoda (direktni, indirektni porezi i socijalni doprinosi) za 1,9% g/g, rast javne zaduženosti. U vrijeme pisanja Ekonomskih trendova nisu bili dostupni podaci o izvršenju budžeta za K1 2021. godine ni za jedan nivo vlasti, kao ni konsolidovani podaci za Bosnu i Hercegovinu. Što se tiče budžeta za tekuću godinu, jedino je budžet Republike Srpske usvojen na vrijeme.²⁰ Budžet Federacije Bosne i Hercegovine je kasnio sa usvajanjem, tako da je isti usvojen početkom 2021. godine.²¹ Takođe, početkom godine usvojen je budžet Brčko Distrikta za 2021. godinu.²² Budžet Institucija i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, do vremena pisanja Ekonomskih trendova nije usvojen. Na snazi je odluka o privremenom finansiranju za period april-juni 2021. godine.²³

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Sa 01.01.2021. godine počela se primjenjivati Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2021. godinu, kao rezultat nastavka harmonizacije akcizne politike sa EU²⁴.

Naplaćeni prihodi. U strukturi ukupnih javnih prihoda Bosne i Hercegovine prihodi od indirektnih poreza čine sa 47,6%.

Tokom prvog tromjesečja 2021. godine, nastavljen je trend pada privredne aktivnosti, uzrokovane pandemijom Covid-19, kao i ukupno naplaćenih prihoda od indirektnih poreza. U toku posmatranog perioda Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO) ukupno je prikupila oko 1,8 milijardi KM bruto prihoda, što je za 3,1% manje nego u istom periodu 2020. godine. U toku perioda januar-mart 2021. godine, povećan je broj rešenja za povrat sa Jedinstvenog računa UIO (u daljem tekstu JR UIO), čime su povećana i novčana sredstva po ovom osnovu (3,2% g/g), što na neki način ukazuje na oporavak privredne aktivnosti i poboljšanje u poslovanju privrednih lica. Smanjena naplata bruto prihoda od indirektnih poreza, ali i povećanje povrata sa JR UIO, uticali su na smanjenje neto prihoda od

²⁰ Narodna skupština Republike Srpske je na 17. posebnoj sjednici, održanoj 17.12.2020. godine, usvojila Budžet Republike Srpske za 2021. godinu u iznosu od 3.795 milijardi KM, te Zakon o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2021. godinu.

²¹ Predloženi budžet je na 17. redovnoj sjednici održanoj 29.12.2020. godine prihvatio Predstavnički dom Federacije Bosne i Hercegovine. <https://parlamentfbih.gov.ba/v2/bs/propis.php?id=602>. Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine usvojio je na 8. redovnoj sjednici održanoj 11.01.2021. godine, Prijedlog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu u iznosu od 5.480 milijardi KM. https://parlamentfbih.gov.ba/v2/bs/sjednice.php?sjed_kat=1.

²² Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine usvojila je na 2. vanrednoj sjednici, održanoj 02.02.2021. godine, Prijedlog budžeta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za 2021. godinu, u iznosu od 238,2 miliona KM.

²³ Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na 22. sjednici održanoj 16.12.2020. godine donijelo Odluku o privremenom finansiranju Institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za period januar-mart 2021. godine. A na 30. sjednici, održanoj 17.03.2021. godine, donijelo Odluku o privremenom finansiranju za period april-juni 2021. godine.

²⁴ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 78/20), a koja se primjenjuje od 01.01.2021. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2021. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,25 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:

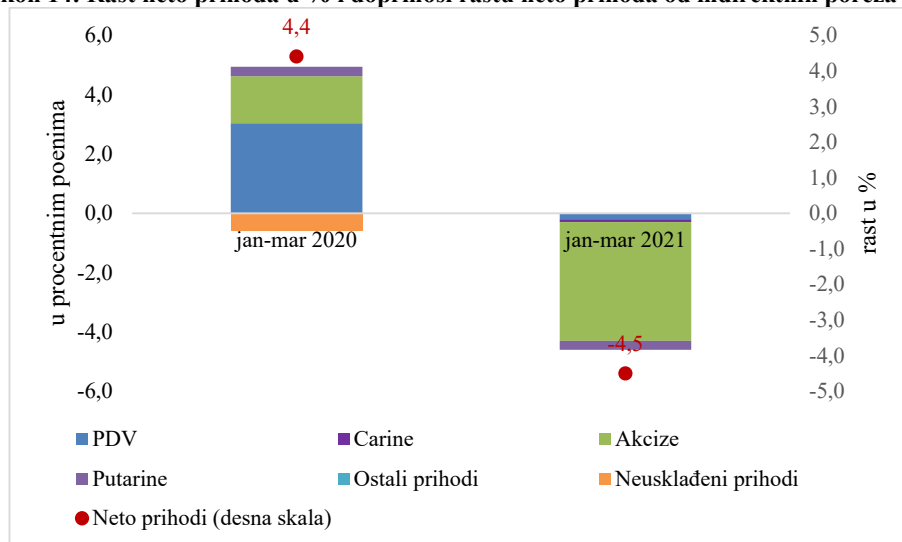
- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i

- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada

2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 130,00 KM po kilogramu.

indirektnih poreza. Neto prihodi, tokom posmatranog perioda, su dostigli iznos od oko 1,5 milijardi KM, čime su manji za oko 4,5% g/g u poređenju sa prva tri mjeseca 2020. godine.

Grafikon 14: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Sve kategorije prihoda, koje prikuplja UIO Bosne i Hercegovine i dalje imaju negativan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza, što se može vidjeti na grafikonu iznad. Najveći negativan doprinos, tokom posmatranog perioda, dolazi od prihoda od akciza koji je iznosio čak 4,0 p.p.

Tabela 1: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2021	jan-mar 2020	jan-mar 2021	jan 2020	feb 2021	mar 2021
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	3,2	-3,1	-8,9	-0,3	-0,5
Povrati	19,1	-1,6	3,2	1,2	8,3	0,8
Neto prihodi - prikupljeno	80,9	4,4	-4,5	-11,1	-2,0	-0,7
PDV	51,6	5,0	-0,3	-10,4	-1,2	10,9
Carine	3,3	-0,3	-3,0	-20,7	-9,4	17,1
Akcize	17,6	6,7	-16,6	-16,6	1,6	-30,1
Putarine	7,4	3,5	-3,1	-12,4	5,0	-2,1
Ostali prihodi	0,2	-6,3	6,4	5,2	-1,5	14,7
Neuskladeni prihodi	0,8	-56,4	9,5	77,8	-100,0	...
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	3,8	-3,5	-9,4	-0,7	-0,8
Minimalne rezerve	19,9	-3,6	2,9	1,0	9,6	-0,8
Budžeti	80,1	5,6	-5,0	-11,8	-2,8	-0,8
Servisiranje vanjskog duga	8,8	-20,1	18,6	2,8	263,6	20,6
Federacija Bosne i Hercegovine	6,0	-14,9	23,7	-1,1	28,0	30,2
Republika Srpska	2,7	-29,9	10,2	9,2	9,7	11,2
Brčko Distrikt	0,1	8,9	-3,1	...	319,9	-31,6
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	9,3	-7,4	-12,6	-6,3	-3,4
Institucije Bosne i Hercegovine	10,4	0,8	4,0	-1,0	4,0	8,7
Federacija Bosne i Hercegovine	37,5	9,6	-12,5	-16,1	-12,2	-9,4
Republika Srpska	21,2	13,4	-2,8	-11,2	0,8	1,8
Brčko Distrikt	2,3	6,1	-6,4	-13,6	-9,3	5,1

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Porez na dodatu vrijednost (PDV). Za prva tri mjeseca tekuće godine, bruto prihodi od PDV-a su dostigli iznos od oko 1,3 milijarde KM, što je za svega 0,3% više nego u istom periodu prethodne godine. Međutim, ranije spomenuti porast povrata sa JR UIO rezultirao je negativnom stopom rasta neto prihoda od PDV-a od 0,3 g/g, jer se najveći dio ovih novčanih

sredstava i odnosi na povrate po osnovu PDV-a. Na kraju posmatranog perioda, neto prihodi po osnovu PDV-a su iznosili oko 950 miliona KM.

U strukturi naplaćenih prihoda od PDV-a dominiraju prihodi naplaćeni prilikom uvoza roba koji su manji za 0,6% g/g dok je naplaćeni prihod od PDV-a, koji se odnosi na promet domaćih roba ostvario povećanje od oko 1,6% g/g.

Akcize. Prihodi od akciza najviše su pogođeni negativnim uticajem izazvanim pojavom pandemije virusa Covid-19. Od proglašenja pandemije, navedeni prihodi su ostvarivali dvocifrenu negativnu stopu rasta. Tokom posmatranog perioda neto prihodi od akciza su iznosili oko 308 miliona KM, i manji su za oko 16,6% g/g. Prihodi od akciza po osnovu uvoznih proizvoda su manji za 16,4% g/g, dok su prihodi od akciza na domaće proizvode, manji za oko 13,8% g/g. Ako se uvozne akcize posmatraju po vrstama proizvoda, uočava se da su prihodi od akciza na naftu i naftne prerađevine smanjeni za oko 2,9 g/g, dok su prihodi od akciza na duvanske prerađevine manji za 24,8% g/g. U kategoriji prihoda od akciza na uvozne proizvode, jedino prihodi od akciza na uvezeni alkohol i bezalkoholna pića bilježe pozitivne stope rasta, tokom posmatranog perioda.

Posmatrajući po vrstama akcize na domaće proizvode značajan pad prihoda, zabilježen je kod prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske prerađevine (17,3% g/g). U kategoriji prihoda od akciza na domaće proizvode, samo kod prihoda od akciza na domaći alkohol i alkoholna pića je ostvaren rast, tokom posmatranog perioda.

Putarine. Ukupno naplaćeni neto prihodi od putarina u periodu januar-mart 2021. godine su iznosili oko 138 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine ovi prihodi su smanjeni za oko 3,1%.

Carine. Tokom posmatranog perioda, naplaćeni prihodi po osnovu carinskih dažbina su iznosili oko 68 miliona KM, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine manji su za oko 3,0%.

Raspoređeni prihodi. Ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu, u prvom tromjesečju 2021. godine, su iznosili oko 1,8 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 87,3 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 347,8 miliona KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od 189,7 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 1,2 milijarde KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima²⁵. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 745,5 miliona KM (za servis vanjskog duga oko 116,7 miliona KM), Republici Srpskoj oko 404,8 miliona KM (za servis vanjskog duga oko 52,6 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 42,3 miliona KM (3,4 miliona KM za servis vanjskog duga). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa JR UIO za servisiranje obaveza vanjskog duga su veća za 18,6%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga manja za 7,4%. U toku posmatranog perioda, jedino doznačena sredstva za finansiranje Institucija Bosne i Hercegovine, bilježe povećanje (4,0% g/g).

²⁵ Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje je na svojoj 48. sjednici održanoj dana 25.01.2021. godine usvojio Odluku, broj: 02-17-01-1/2021, o utvrđivanju privremenih koeficijenata za raspodjelu sredstava sa Jedinственог računa za period januar-mart 2021. godine, kojom su utvrđeni privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinственог računa za period januar-mart 2021. godine, i to: FBiH 62,51%, RS 33,94% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

U strukturi ukupnih javnih prihoda Bosne i Hercegovine dominiraju prihodi naplaćeni od strane entitetskih poreskih uprava sa 52,4%. Sa početkom 2021. godine, započelo je i pobošljanje u naplati prihoda od strane entitetskih poreskih uprava, odnosno pojedine kategorije bilježe povećanje, koje kada se posmatra na kumulativnom nivou, postaje značajno. Stopa rasta prihoda iz nadležnosti entitetskih poreskih uprava, zabilježena u periodu januar-mart 2021. godine, je iznosila čak 7,0% g/g. Tokom posmatranog perioda, entitetske poreske uprave ukupno su prikupile oko 2,0 milijarde KM javnih prihoda. Do pozitivne stope rasta došlo je usljed rasta ukupnih prihoda naplaćenih u oba entiteta. Detalji o naplati prihoda poreskih uprava slijede u tabeli ispod.

Tabela 2: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar - mart

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2020	2021		2020	2021		2020	2021	
Direktni porezi	221,1	240,9	9,0	117,3	151,0	28,7	338,4	392,0	15,8
Porez na dohodak	106,3	110,5	4,0	47,3	55,4	17,1	153,6	165,9	8,0
Porez na dobit	82,8	100,0	20,8	64,4	88,9	37,9	147,2	188,8	28,3
Porezi građana	31,9	30,3	-4,8	5,6	6,8	21,4	37,4	37,1	-0,9
Ostali porezi	0,2	0,2	-0,8	0,0	0,0	-	0,2	0,2	-0,8
Takse, kazne i naknade	169,4	180,1	6,3	98,7	114,7	16,2	268,2	294,8	9,9
Doprinosi	889,3	902,7	1,5	382,4	418,5	9,4	1.271,6	1.321,2	3,9
PIO	496,5	505,1	1,7	217,8	237,7	9,1	714,3	742,8	4,0
Zdravstvo	351,7	355,9	1,2	138,0	151,8	10,0	489,8	507,7	3,7
Nezaposleni	41,1	41,8	1,6	6,8	7,4	9,3	47,9	49,2	2,7
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	18,3	20,1	9,9	18,3	20,1	9,9
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	1,5	1,5	2,6	1,5	1,5	2,6
Ostali prihodi	1,1	2,6	141,0	0,0	0,0	-	1,1	2,6	141,0
UKUPNO	1.280,9	1.326,4	3,6	598,4	684,2	14,3	1.879,3	2.010,6	7,0

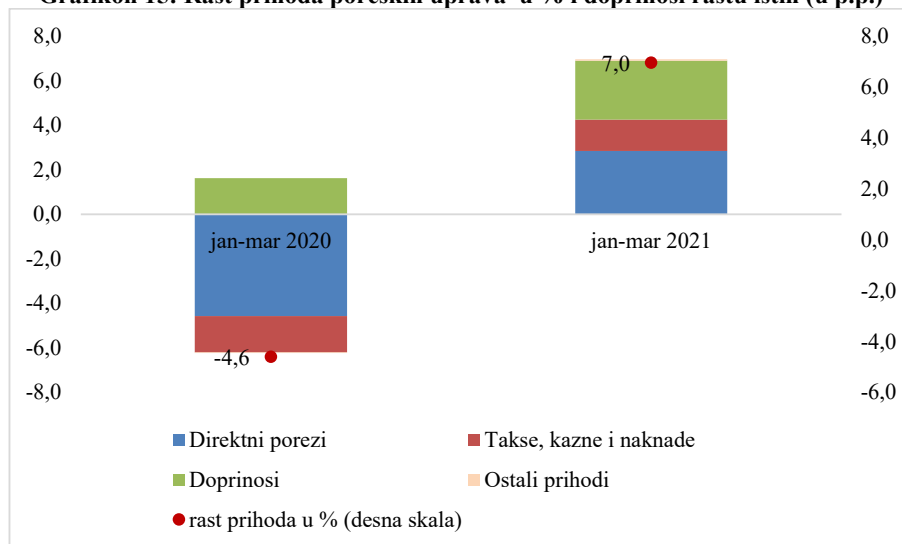
Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. U toku prvog tromjesečja 2021. godine, prihoda po osnovu socijalnih doprinosa, ukupno je naplaćeno oko 1,3 milijarde KM. U poređenju sa istim periodom 2020. godine, bilježe rast oko 3,9%. Sve kategorije ovih prihoda su ostvarile pozitivne stope rasta. Najznačajnija kategorija socijalnih doprinosa jesu doprinosi za penziono-invalidsko osiguranje (PIO), koji su ostvarili rast od oko 4,0% g/g.

Direktni porezi. Prihodi od direktnih poreza u toku prvog tromjesečja 2021. godine su iznosili oko 392,0 miliona KM, što je u poređenju sa istim periodom prethodne godine više za 15,8%. U strukturi navedenih prihoda ponovo dominiraju prihodi od poreza na dobit. Porezi na dobit su uvećani za 28,3% g/g, prvenstveno zbog rasta prihoda od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti pošte i telekomunikacija, kao i igara na sreću. Prihodi od poreza na dohodak bilježe povećanje od 8,0% g/g i to zahvaljujući rastu prihoda od poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti.

Takse, kazne i naknade. Po osnovu neporeskih prihoda (takse, naknade i kazne) u periodu januar-mart 2021. godine, ukupno je naplaćeno oko 294,8 miliona KM prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, navedeni prihodi su veći za 9,9%. Na rast prihoda u ovoj kategoriji najviše uticaja je imao porast prihoda po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću, kao i prihoda od raznih kazni.

Grafikon 15: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)

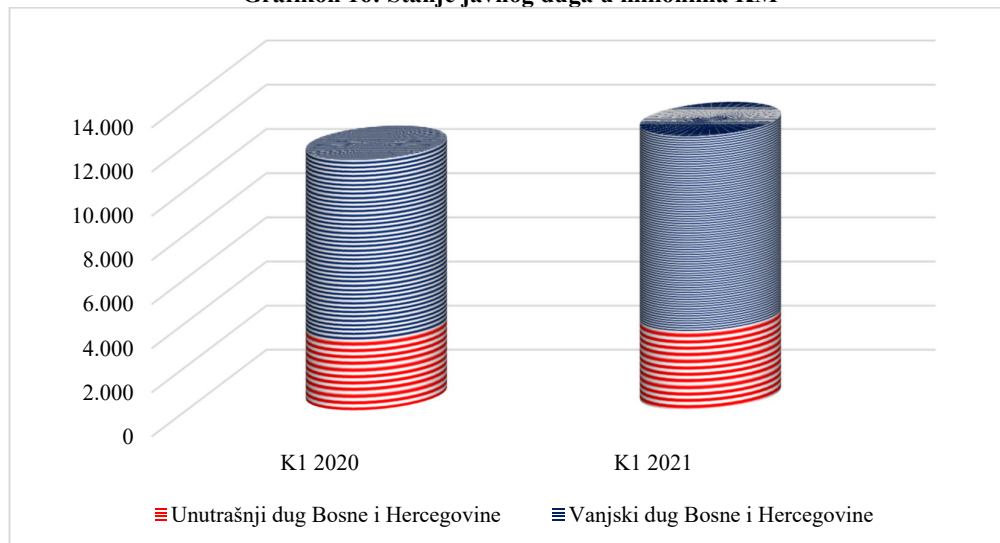

Izvor: entitetske poreske uprave

Stanje javnog duga

Prema podacima Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu MFT), ukupan javni dug (sa javnim dugom entiteta i Brčko Distrikta i vanjskim dugom jedinica lokalne samouprave) na kraju prvog tromjesečja 2021. godine je dostigao iznos od oko 12,4 milijarde KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, stanje javnog duga je poraslo za oko 9,5%. Ovim je javni dug Bosne i Hercegovine mjereno udjelom prema BDP-u povećan za 4,3 p.p. na 35,9% BDP-a²⁶. Na kraju posmatranog perioda, stanje vanjskog javnog duga je zabilježilo povećanje od 8,4%, g/g, dok je unutrašnji dug porastao za 12,3% g/g.

Grafikon 16: Stanje javnog duga u milionima KM

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

²⁶ BDP za 2021. godinu mjereno rashodovnim pristupom, prema projekcijama DEP-a iz marta 2021. godine.

Javni vanjski dug. Prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, stanje javnog vanjskog duga na kraju prvog tromjesečja 2021. godine, je iznosilo oko 8,8 milijardi KM, čime je vanjski dug, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, uvećan za oko 8,4%. Vanjski dug mjeran udjelom prema BDP-u, bilježi porast od 2,8 p.p., čime je na kraju posmatranog perioda iznosio 25,5% BDP.

Najveći udio u vanjskom dugu se odnosi na dug Federacije Bosne i Hercegovine (58,9%), zatim slijede Republika Srpska sa učešćem od 39,9%, Institucije Bosne i Hercegovine sa 0,7% i Brčko Distrikt sa 0,5%. U strukturi vanjskog duga, prema kreditorima, najveći udio (31,2%) se odnosi na kredite uzete kod Svjetske banke i Evropske investicione banke (EIB) (22,7%) učešća u ukupnim kreditima. Zbog aranžmana brze finansijske pomoći (RFI)²⁷ odobrenog u 2020. godini, učešće duga prema Međunarodnom monetarnom fondu je povećano (MMF 10,3%).

U strukturi vanjskog duga prema valutama dominira dug izražen u evrima sa 59,2%. Zatim slijedi dug od 28,0% u SDR. Oko 61,7% vanjskog duga (kredita) je ugovoreno po fiksnoj kamatnoj stopi.

Tokom prvog tromjesečja 2021. godine, ukupno je servisirano oko 183,1 miliona KM obaveza po osnovu vanjskog duga, što je više za 25,3% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Od tog iznosa 82,4% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga.

U toku posmatranog perioda, a prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, ukupno je povučeno oko 221,2 miliona KM novih kreditnih sredstava, što je skoro 3 puta više nego u istom periodu prethodne godine.

Po osnovu odobrenih, a neangažovanih kreditnih sredstava, tokom prvog tromjesečja 2021. godine, ukupno je plaćeno oko 3,3 miliona KM penala. U poređenju sa istim periodom prethodne godine plaćeno je za skoro 3 puta više novčanih sredstava po ovom osnovu. Najveći iznos je plaćen Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) (95,0%) od ukupno plaćenih penala.

Javni unutrašnji dug. Unutrašnji dug, prema podacima MFT Bosne i Hercegovine na kraju prvog tromjesečja 2021. godine, je dostigao iznos od oko 3,6 milijardi KM, i u poređenju sa istim periodom 2020. godine veći je za 12,3%. Unutrašnji dug Bosne i Hercegovine mjeran udjelom prema BDP-u u poređenju sa prethodnom godinom, je uvećan za 1,5 p.p. i na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 10,4% BDP-a.

Ukupan unutrašnji dug Federacije Bosne i Hercegovine je iznosio oko 1,2 milijarde KM, Republike Srpske oko 2,4 milijarde KM, dok je unutrašnji dug Brčko Distrikta iznosio svega 1,6 miliona KM.

Ako se posmatra unutrašnji dug prema nosiocima, kod svih osim javnih preduzeća²⁸ i opština je zabilježeno povećanje unutrašnjeg duga. Na povećanje duga vlada entiteta od 18,9% g/g najviše se odrazilo povećanje duga po osnovu hartija od vrijednosti, ali i obaveza po osnovu kredita. Detalji se mogu vidjeti iz tabele ispod.

²⁷ RFI (engl. Rapid Financing Instrument) je aranžman brze finansijske pomoći potrebne za ublažavanje posljedica pandemije uzrokovane COVID 19 kod kojeg se odobreni iznos doznava jednokratno po odobrenju Izvršnog odbora MMF-a.

²⁸ Unutrašnji dug javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine se odnosi na kredite uzete kod banaka (JP Željeznice FBiH i JP Autoceste FBiH) i izdate obveznice (JP Autoceste FBiH).

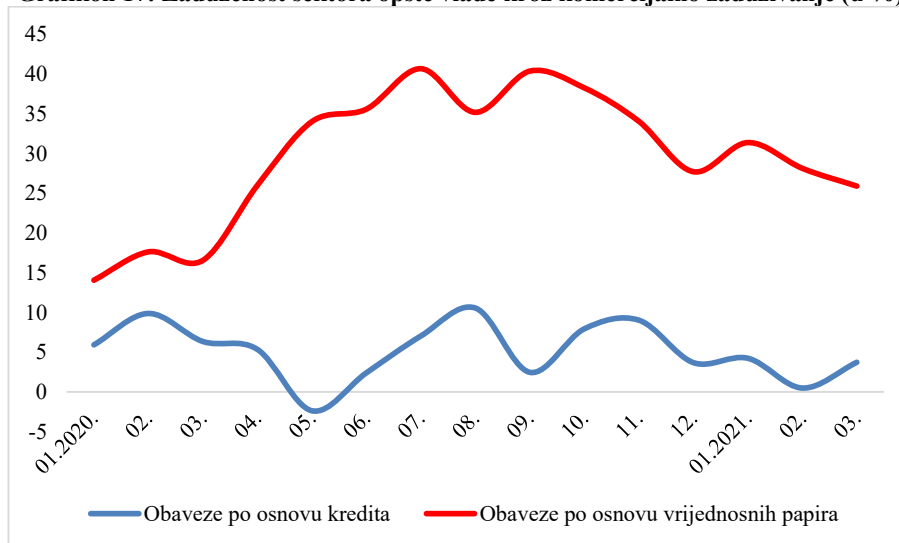
Tabela 3: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM

<i>Nosilac obaveza</i>	2020.	2021.	rast u %
<i>Dug vlada entiteta/ Distrikta</i>	2.243,75	2.667,60	18,9%
<i>Dug kantona</i>	225,67	208,32	-7,7%
<i>Dug gradova</i>	216,92	253,41	16,8%
<i>Dug opština</i>	193,63	182,57	-5,7%
<i>Dug fondova socijalne sigurnosti</i>	229,52	237,84	3,6%
<i>Dug javnih preduzeća</i>	90,45	43,73	-51,7%
UKUPNO UNUTRAŠNJI DUG	3.199,94	3.593,47	12,3%

Izvor: MFT BiH

Potraživanja od sektora opšte vlade²⁹. Ukupna komercijalna zaduženost sektora opšte vlade Bosne i Hercegovine na kraju posmatranog perioda tekuće godine, a prema podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu CBBiH), je dostigla iznos od oko 3,1 milijardu KM. Time je zaduživanje opšte vlade, kroz kredite uzete kod komercijalnih banaka i emisije hartija od vrijednosti na kraju prvog tromjesečja 2021. godine uvećano za oko 16,5% g/g. Obaveze po kreditima su zabilježile povećanje od 3,7% g/g i iznosile su oko 1,2 milijardu KM, dok su obaveze po hartijama od vrijednosti uvećane za oko 25,9% g/g i iznosile su preko 1,9 milijardi KM.

Grafikon 17: Zaduzenost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)

Izvor: CBBiH

Sa proglašenjem pandemije, usljed virusa Covid-19, smanjenje naplate prihoda i povećanje rashoda, javila se potreba za dodatnim novčanim sredstvima za finansiranje uvećanih izdataka. Na grafikonu iznad se jasno može vidjeti da je rast duga po osnovu emisija hartija od vrijednosti započeo sa proglašenjem pandemije. Dodatna novčana sredstva su bila neophodna prvenstveno radi zaštite ljudi, ali i sprečavanja širenja virusa (nabavka neophodne medicinske opreme, smanjenje ili obustava poslovne aktivnosti, realizacija donesenih mjera za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica).

²⁹ U skladu sa GFS Priručnikom, sektor opšte vlade definiše se tako da obuhvata sve entitete koji obavljaju funkcije vlade kao njihove osnovne djelatnosti. On ne obuhvata poslovna poduzeća u vlasništvu vlade koja proizvode robe i/ili usluge te ostvaruju profit prodajom istih po ekonomskim cijenama. U opštu vladu uključeni su i fondovi socijalne zaštite, tj. fondovi za penzijsko-invalidsko osiguranje, zapošljavanje, zdravstvo, dječiju zaštitu i za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, te vanbudžetski fondovi za izgradnju puteva odnosno JP direkcije za izgradnju i održavanje cesta svih nivoa vlasti kao i JP autoputevi u oba entiteta.

Tokom posmatranog perioda 2021. godine, a u skladu sa indikativnim kalendarom za 2021. godinu³⁰, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine nije imala emisija hartija od vrijednosti. U istom periodu, prema indikativnom kalendaru zaduživanja za 2021. godine, Vlada Republike Srpske se zadužila za novih 140 miliona KM. Prema navedenom kalendaru, ispunjeno je 75% planiranog zaduživanja već u toku prvog tromjesečja. Detalji o vrstama hartija od vrijednosti i uslovima zaduživanja mogu se naći u dodatku Ekonomskih trendova.

³⁰ Ministarstva finansija zadržavaju pravo da promjene kalendar aukcija u nekim/svim elementima u bilo koje vrijeme.

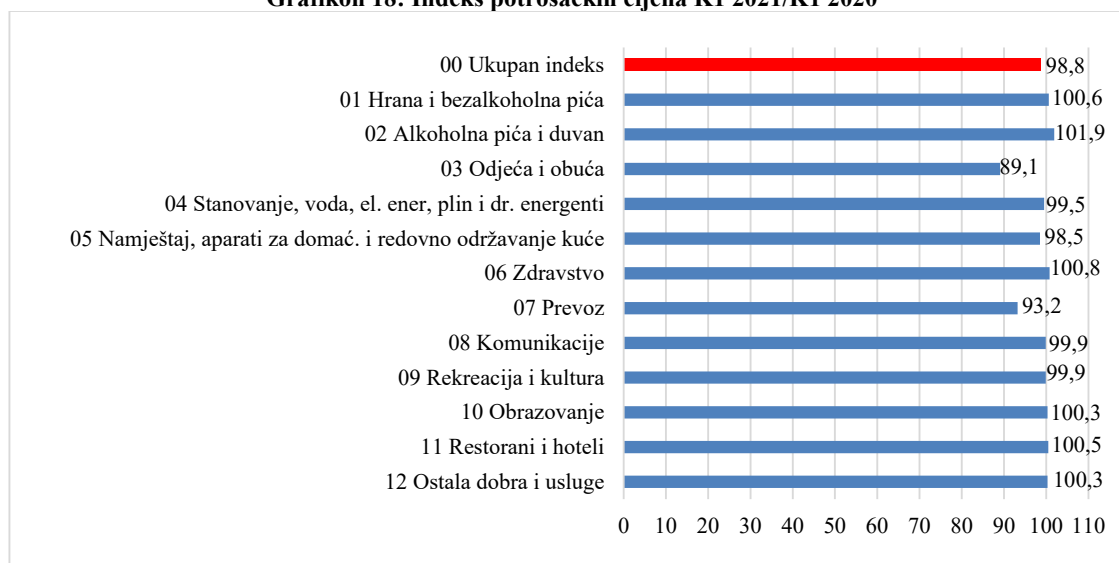
III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- U Bosni Hercegovini u K1 2021. godine registrovana deflacija od 1,2% g/g.
- Najznačajnije smanjenje cijena u posmatranom periodu je zabilježeno u odjeljcima odjeće i obuće i prevoza.
- Rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu u K1 2021. godine.

Ukupan nivo potrošačkih cijena u K1 2021. godine u Bosni i Hercegovini smanjen je za 1,2% u odnosu na isti period prethodne godine (deflacija). Posmatrajući pojedinačno mjesec mart 2021. godine, deflacija u ovom mjesecu je iznosila 0,5% u poređenju sa martom 2020. godine. Smanjenje nivoa cijena u periodu K1 2021/K1 2020 registrovano je u nekoliko odjeljaka indeksa potrošačkih cijena. Ipak, najveće smanjenje cijena u posmatranom periodu je zabilježeno u odjeljcima odjeće i obuće, stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata, namještaja, aparata za domaćinstvo i redovnog održavanja kuće te u odjeljku prevoza.

Grafikon 18: Indeks potrošačkih cijena K1 2021/K1 2020

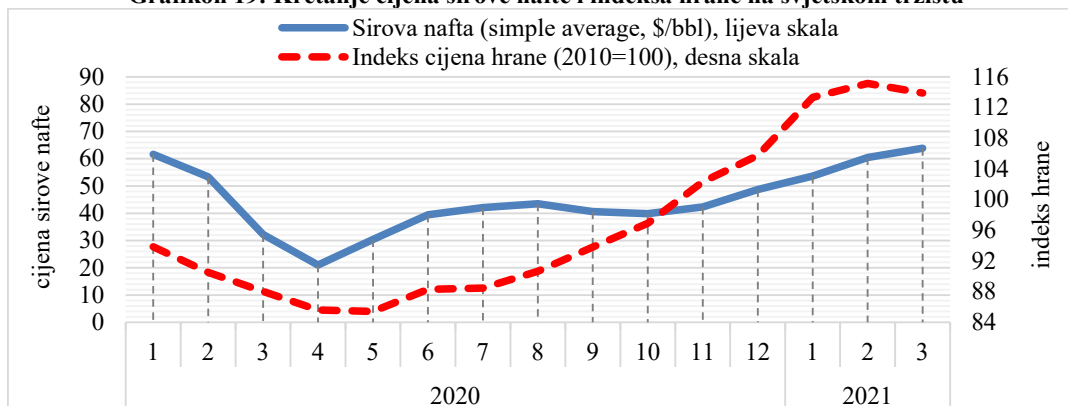

Izvor: BHAS

Cijene u odjeljku prevoza bile su niže za 6,8% u periodu K1 2021/K1 2020 što se može povezati sa i dalje nižim cijenama goriva u ovom odjeljku u odnosu na prvi kvartal 2020. godine. Međutim, iako su još uvijek cijene goriva niže u odnosu na K1 prethodne godine, evidentno je da počinju postepeno rasti unutar K1 2021. godine na šta utiče rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu.

Na svjetskom tržištu energenata cijena sirove nafte, prema podacima Svjetske banke, značajno se počela uvećavati i u K1 2021. godine je iznosila je 59,3 \$/barelu (prosjeck perioda). U odnosu na K1 2020. godine veća je za 21% (prosjeck perioda bio je oko 49 \$/barelu).

Grafikon 19: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu

Izvor: BHAS

U odjeljku odjeće i obuće u posmatranom periodu cijene su bile niže za 10,9% uz kontinuirani deflatorni pritisak na ukupan nivo cijena u Bosni i Hercegovini. Cijene u odjeljku namještaja, aparata za domaćinstvo i redovnog održavanje kuće bile su niže za 1,5% g/g. U okviru odjeljka stanovanja, vode, el. energije, plina i drugih energenata cijene su smanjene za 0,5% u periodu K1 2021/K1 2020 uz smanjenje cijena plina, tečnih goriva i vodosnabdijevanja.

S druge strane, odjeljci koji su najviše doprinijeli usporavanju deflacije (kroz rast cijena) su hrana i bezalkoholna pića i odjeljak alkoholnih pića i duvana. Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u K1 2021/K1 2020 su uvećane za 0,6% g/g. Međutim, pošto ovaj odjeljak ima najveći udio u CPI indeksu doprinosi njegovom kretanju. Najbrži rast cijena u posmatranom periodu bio je u odjeljku alkoholnih pića i duvana (1,9% g/g).³¹

Monetarni sektor

- Ukupna novčana masa na kraju prvog tromjesečja 2021.godine uvećana za 8,6% g/g. Transakcijski novac ostvario najveću stopu rasta, 14,5% g/g.
- Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine ostvario stopu rasta od 10,1% g/g. Prosječna stopa obvezne pričuve od 10% ostala je nepromijenjena dok je implicitna stopa iznosila 21,3%.
- Bruto devizne pričuve uvećane za 9,5%. Najveće učešće ostvarile su investicije u vrijednosne papire.

Ukupna novčana masa (u daljem nastavku M2) na kraju prvog tromjesečja 2021.godine iznosila je 28,8 mlrd. KM što je rast od 8,6% u odnosu na isto razdoblje 2020.godine. Povećanje novčane mase i dalje u najvećoj mjeri uvjetovano rastom transakcijskog novca (M1) koji uključuje najlikvidnije sastavnice novčane mase. M1 ostvario je godišnju stopu rasta od 14,5% u iznosu od 15,4 mlrd. KM. Vodeći čimbenici rasta novčane mase u okviru M1, bili su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 5,9 p.p. i gotovina izvan banaka sa 1,4 p.p. doprinosa.

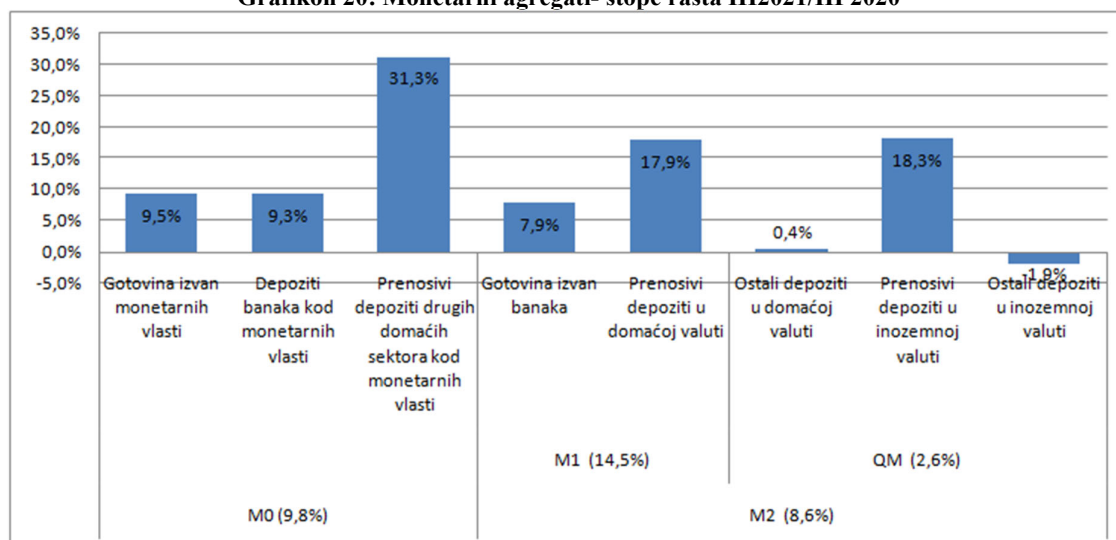
³¹ Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje donio je Odluku o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 3,25 KM (u 2020. godini je iznosila 3,04 KM), a specifična akciza iznosi 1,65 KM za pakovanje cigareta od 20 komada. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iznosi 130 KM po kilogramu (u 2020. godini je iznosila 121,6 KM po kilogramu). Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu.

Širi monetarni agregat kvazi novac (QM) je nakon kontinuiranog usporenog rasta godišnje stope u 2020. godini (0,9% u prosincu) na kraju prvog tromjesečja 2021. godine zabilježio znatno veći rast koji je iznosio 2,6% g/g. U okviru QM, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti imali su najveći doprinos rastu M2 od 1,8 p.p uz rast od 18,3% g/g.

Najveće učešće u M2 imali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 36% dok su ostali depoziti u inozemnoj valuti bili drugi, sa 25,5% učešća. Gotovina izvan banaka ostvarila je udjel od 17,5%.

Sastavnica novčane mase, pričuveni novac (M0) na kraju prvog tromjesečja 2021.godine iznosila je 12,1 mlrd. KM uz godišnju stopu rasta od 9,8%. Godišnjem rastu pričuvnog novca skoro podjednako su doprinijeli gotovina izvan monetarnih vlasti sa 4.9 p.p. i depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 4.4 p.p. Depoziti banaka kod monetarnih vlasti nakon značajnog smanjenja u 2020. godini bilježe rast godišnje stope rasta koja je u prvom tromjesečju 2021. godine iznosila 9,3% . Gotovina izvan monetarnih vlasti bilježi nešto usporeniji rast godišnje stope od 9,5% u odnosu na prosinac 2020. godine (18,7%). Prema strukturi učešća u M0 i dalje najveći udjel od 51,3% pripadalo je gotovini izvan monetarnih vlasti dok su depoziti banaka kod monetarnih vlasti ostvarili učešće od 46,6%.

Grafikon 20: Monetarni agregati- stope rasta III2021/III 2020

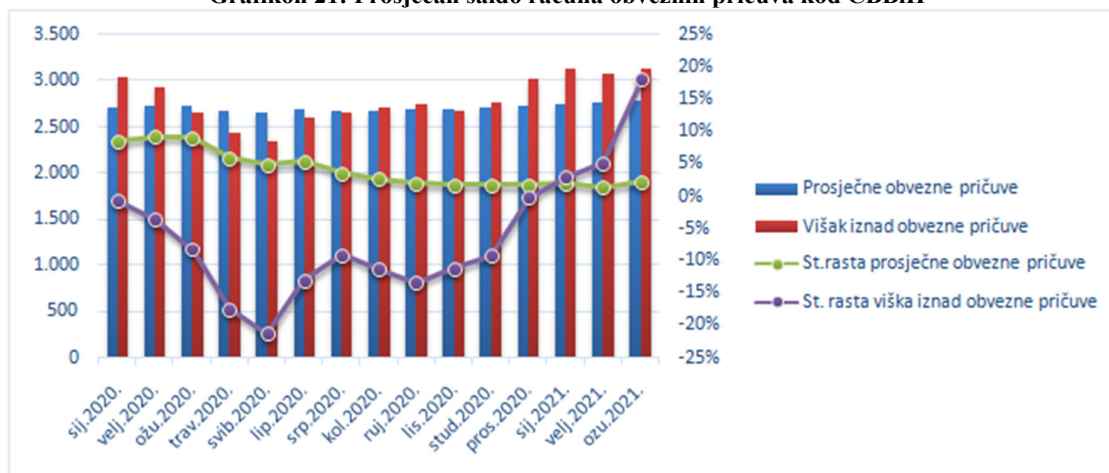
Izvor: CBBiH

Na kraju prvog tromjesečja 2021. godine prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH uvećan je za 10,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine i iznosio je 5,9 mlrd. KM. Taj rast rezultat je povećanja viška sredstava komercijalnih banaka kod CBBiH čiji iznos je bio 3,1 mlrd. KM sa stopom rasta od 18,1%. Također je došlo i do povećanja osnovice za obračun obvezne rezerve na iznos od 2,8 mlrd. KM što je rast od 2,2% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Prosječne obvezne pričuve koje su tijekom 2020.godine konstantno imale usporenu godišnju stopu rasta (1,7% g/g u prosincu), u ovom razdoblju bilježe rast od 2,2% g/g.

U strukturi prosječnog salda računa obveznih pričuva kod CBBiH, udio prosječnih obveznih pričuva iznosi 47,1% dok je udio viška iznad obvezne pričuve 52,9%.

CBBiH zadržala je politiku obvezne rezerve nepromijenjenom sa stopom od 10%. Implicitna stopa iznosila je 21,3%.

Grafikon 21: Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH

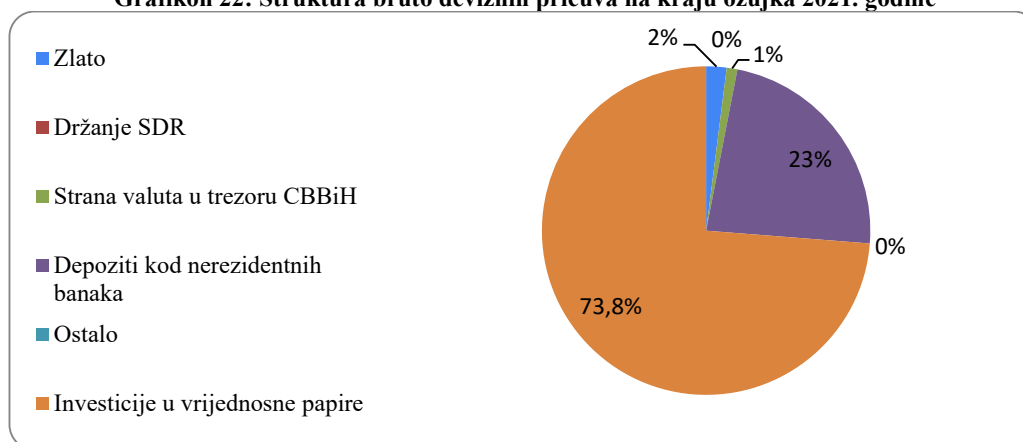

Izvor: CBBiH

Bruto devizne pričuve na kraju prvog tromjesečja 2021. godine uvećane su za 9,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iznosile su oko 13,6 mlrd. KM. Najznačajniji doprinos rastu bruto deviznih pričuva imale su investicije u vrijednosne papire. One su u posmatranom mjesecu uvećane za 15,8% g/g te su iznosile 10,1 mlrd. KM. S druge strane, depoziti kod nerezidentnih banaka su u ožujku imali iznos od 3,2 mlrd. KM što je smanjenje od 5,9% g/g.

Posmatrajući strukturu bruto deviznih pričuva vidljivo je dominiranje investicija u vrijednosne papire (73,8%), a zatim slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (23,2%). Pokrivenost pričuvnog novca deviznim pričuvama iznosila je 112,5% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora.

Grafikon 22: Struktura bruto deviznih pričuva na kraju ožujka 2021. godine

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

- *Iznos ukupno plasiranih kredita u prvom tromjesečju 2021.godine iznosio 20,5 mlrd. KM.*
- *Ukupan iznos depozita ostvario stopu rasta od 7,6% g/g. Najveći doprinos ostvarili su depoziti stanovništva.*
- *Razlika između ukupno deponovanih depozita i ukupno plasiranih kredita (neto štednja) dostigla je 4,9 mlrd. KM uz stopu rasta od 58% g/g.*

Ukupan finansijski rezultat bankarskog sektora na kraju prvog tromjesečja 2021.godine iznosio je 110,5 mil. KM od čega je neto dobit iznosila 110,6 mil. KM. Ovakav iznos finansijskog rezultata predstavlja rast od 15,9% u odnosu na isto razdoblje 2020. godine. Ovom rezultatu doprinijelo je smanjenje ukupnih rashoda za 29,3% g/g pri čemu su nekamatni rashodi smanjeni za 3,1% g/g. Ukupni prihodi iznosili su 408,2 mil. KM što je rast od 0,8% g/g. U okviru njih, ukupni operativni prihodi uvećani su za 7,1% dok su ukupni prihodi od kamata i slični prihodi umanjani za 3%. Najveći udjel u ukupnim prihodima imali su prihodi od kamata i slični prihodi sa 59,8% a udjel od 40,2% pripadao je ukupnim operativnim prihodima. Najveće učešće u ukupnim rashodima zauzeli su nekamatni rashodi sa 84,7%, dok su 15,3% učešća imali ukupni rashodi po kamatama i slični rashodi.

Ukupna aktiva bankarskog sektora na kraju prvog tromjesečja 2021.godine prema konsolidiranom izvješću CBBiH iznosila je 34,1 mlrd. KM i veća je za 4,2% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Na strani aktive, najveće učešće zauzela su potraživanja od ostalih domaćih sektora sa 29,4% učešća i stopom rasta od 0,7% g/g odnosno ostvarenim iznosom od 10 mlrd. KM. Nakon toga slijede potraživanja od nefinansijskih privatnih poduzeća u iznosu od 8,7 mlrd. KM sa negativnom stopom rasta od 2,2% g/g i ostvarenim učešćem od 25,5%. Pričuve su treće, sa ostvarenim učešćem od 20,1% i iznosom od 6,8 mlrd. KM što predstavlja rast od 10,3 % g/g. U okviru pasive, najveće učešće (29,7%) zauzeli su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora³² u domaćoj valuti u iznosu od 10,1 mlrd. KM što predstavlja rast od 17,7% g/g. Učešće od 21,5% imali su ostali depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti u iznosu od 7,3 mlrd. KM i negativnom stopom rasta od 1,9% g/g. Dionice i drugi kapital dostigle su iznos od 4,4 mlrd. KM uz rast od 6,7% g/g i treći su po učešću sa 13%.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala³³ bio je iznad propisanog minimuma od 12% i na kraju prvog tromjesječja 2021. godine iznosio je 18,9%. Pokazatelj efikasnosti kapitala, povrat na prosječnu aktivu iznosio je 1,4%.

³² Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i stranoj valuti predstavljaju obaveze banaka prema necentralnoj vladi (kantona i opština), nefinansijskim javnim preduzećima, nefinansijskim privatnim preduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasifikovanim sektorima).

³³ Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) je iz seta osnovnih pokazatelja finansijskog zdravlja i namijenjen je mjerenju učinkovitosti banaka u korištenju svoje aktive. Ovaj pokazatelj daje procjenu dobiti koja može poslužiti za pokrivanje gubitaka u odnosu na aktivu. Od četvrtog tromjesečja 2016. godine, izračun pokazatelja ROAA računa se kao omjer dobiti prije poreza i prosječne aktive, pri čemu je vrijednost pokazatelja iskazana na godišnjoj razini. Neto kapital banke se koristi za obračun stope adekvatnosti kapitala banke. Neto kapital predstavlja razliku između iznosa kapitala (osnovnog i dopunskog) i odbitnih stavki. Stopa adekvatnosti kapitala mjerena ovim pokazateljem izračunava se kao omjer neto kapitala i ukupnog rizika aktive. Minimalna propisana stopa adekvatnosti kapitala u BiH iznosi 12%.

Tabela 4: Financijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja u 000 KM

R.br.	U Milionima KM	K1 2020	K1 2021	promjena g/g
1	Prihodi od kamata i slični prihodi	251.578	244.033	-3,0%
2	Operativni prihodi	153.247	164.204	7,1%
3	Ukupni Prihodi (1+2)	404.825	408.237	0,8%
4	Rashodi po kamatama i slični rashodi	49.225	45.190	-8,2%
5	Nekamatni rashodi	257.986	249.880	-3,1%
6	Ukupni Rashodi (4+5)	307.211	295.070	-4,0%
7	Porezi	2.335	2.398	2,7%
8	Neto dobit	99.686	110.562	10,9%
9	Neto gubitak	4.823	406	-91,6%
10	Ukupan financijski rezultat	95.355	110.546	15,9%

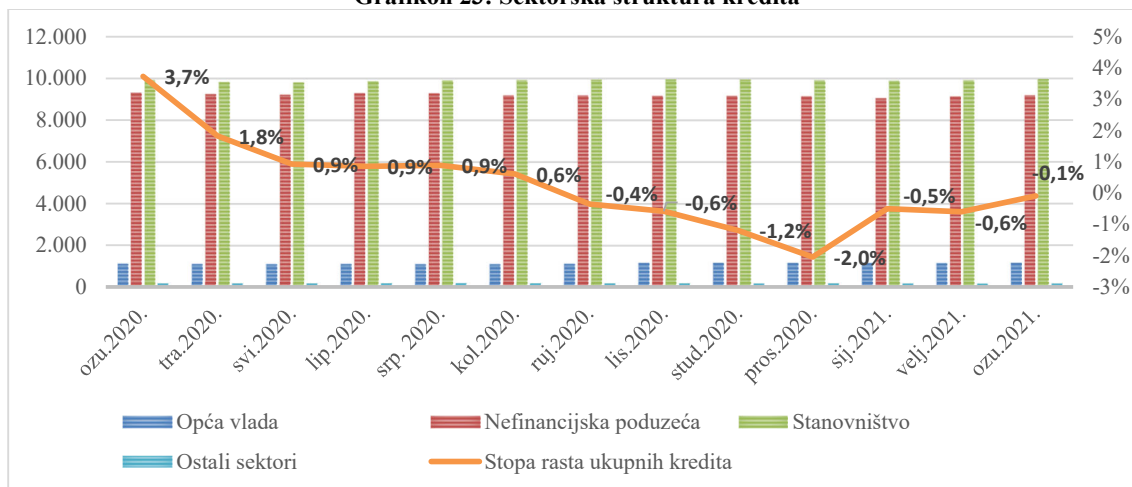
Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Ukupni krediti iznosili su 20,5 mlrd. KM što je u poređenju sa istim tromjesečjem 2020.godine neznatno smanjenje od 0,1% g/g.

Sektor stanovništva zabilježio je godišnju stopu rasta od 0,7% čime je i njegov doprinos rastu ukupnih kredita iznosio 0,3 p.p. Krediti u sektoru nefinancijskih poduzeća, krajem prvog tromjesečja bilježe negativnu stopu rasta od 1,6% g/g i negativan doprinos rastu od 0,7 p.p. Najveći udjel u ukupnim kreditima ostvarili su krediti plasirani stanovništvu (48,7%) sa iznosom od 10 mlrd. KM. Učešće od 44,8% ostvarili su krediti plasirani nefinancijskim poduzećima uz negativnu stopu rasta od 1,6% g/g i iznosom od 9,2 mlrd. KM. Njihov doprinos rastu kredita bio je negativan, sa 0,7 p.p,

Osim kredita stanovništva, krediti opće vlade su također imali ostvaren doprinos rastu ukupnih kredita sa 0,3 p.p. Njihov iznos kredita na kraju tromjesečja bio je 1,2 mlrd. KM što je rast od 6,2% g/g. Učešće u ukupnim kreditima iznosilo je 5,8%.

Grafikon 23: Sektorska struktura kredita

Izvor: CBBiH

Prema podacima CBBiH (indikatori financijskog zdravlja bankarskog sektora) udio nekvalitetnih kredita prema ukupnim kreditima na kraju prvog tromjesečja 2021.godine je iznosio 6%.

Tabela 5: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima

Razdoblje	Ukupni krediti	Nekvalitetni krediti	Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima
K1 2020	20.639.095	1.356.754	6,6
K1 2021	20.869.328	1.251.482	6,0

Izvor: CBBiH

Od 01.01.2020. godine, entitetske agencije za bankarstvo u skladu sa novousvojenom regulativom „Međunarodni standard financijskog izvještavanja“ (u daljnjem tekstu MSFI 9) i odgovarajućim odlukama primjenjuju novi način i sistem izvještavanja. Tako se umjesto dosadašnje klasifikacije kredita po kategorijama rizika (A-E) uz rezerve za potencijalne kreditne gubitke uvode novi pojmovi. Novi način izvještavanja uvodi pojmove očekivani kreditni gubitak (expected credit loss-ECL). Prema novim standardima ocjenjuje se izloženost riziku ukupna financijska imovina i ocjenjuje se procentualno očekivani kreditni gubitak za sve tri razine rizika.

Krajem prvog tromjesečja 2021.godine, u bankama iz Federacije Bosne i Hercegovine, ukupna kreditna izloženost odnosno ECL (Expected credit loss – očekivani kreditni gubitak)³⁴ ostala je ista kao i u prosincu 2020.godine, 4,3%. U Republici Srpskoj banke su zabilježile pad ECL za 0,09 p.p. Ukupno za banke u Bosni i Hercegovini, ECL na kraju posmatranog razdoblja bilježi stopu pokrivenosti ECL jednaku kao i u prosincu 2020.godine (4,2%).

Tabela 6: Nivo kreditnog rizika³⁵ i procjena očekivanog kreditnog gubitka u Bosni i Hercegovini

Nivo kreditnog rizika	31.12.2020.			31.03.2021.		
	Iznos kredita	ECL	% ECL	Iznos kredita	ECL	% ECL
Kreditni rizik 1	30.063.559	245.973	0,8%	30.290.101	240.421	0,8%
Kreditni rizik 2	2.221.048	268.478	12,1%	2.251.768	276.118	12,3%
Kreditni rizik 3	1.324.577	1.046.180	79,0%	1.306.233	1.033.669	79,1%
Ukupno: bilansna izloženost (I)	33.609.184	1.560.631	4,6%	33.848.102	1.550.208	4,6%
Kreditni rizik 1	4.509.711	28.112	0,6%	4.441.842	29.956	0,7%
Kreditni rizik 2	502.266	38.306	7,6%	438.538	34.208	7,8%
Kreditni rizik 3	7.042	3.812	54,1%	6.007	3.478	57,9%
Ukupno: vanbilans naizloženost (II)	5.019.019	70.230	1,4%	4.886.387	67.642	1,4%
Ukupna izloženost (I+II)	38.628.203	1.630.861	4,2%	38.734.489	1.617.850	4,2%

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Prosječna efektivna kamatna stopa (u nastavku EKS)³⁶ na ukupno plasirane kredite u Bosni i Hercegovini uvećana je za 0,41 p.p. (g/g) i iznosila je 4,22% na kraju prvog tromjesečja 2021.godine. Kratkoročni krediti imali su EKS uvećanu za 0,02 p.p. koja je na kraju posmatranog razdoblja bila 2,65% dok je EKS na dugoročne kredite uvećana za 0,19 p.p. i

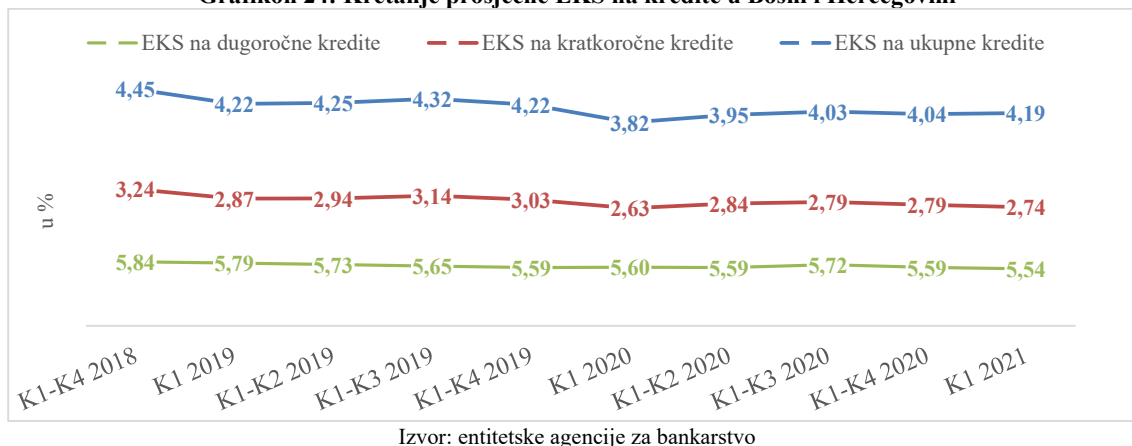
³⁴ Nivo kreditnog rizika 1 – nizak nivo kreditnog rizika (engl. performing), nivo kreditnog rizika 2 – povećan nivo kreditnog rizika (engl. underperforming) i nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti kod kojih je nastalo umanjeње vrijednosti, odnosno izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (engl. non-performing).

³⁵ Nivoi kreditnog rizika se procjenjuju prema standardima definisanim u MSFI 9. <http://www.srr-fbih.org/msfims-14#>.

³⁶ Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite/depozite za cijelu Bosnu i Hercegovinu dobivena je ponderisanim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite za Republiku Srpsku i ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podaci o iznosu kredita/depozita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo.

iznosila je 5,79%. Prosječna efektivna kamatna stopa na kredite plasirane stanovništvu uz pad od 0,03 p.p. iznosila je 7,10% dok su EKS za kredite plasirane gospodarstvu uvećani za 0,20 p.p. te je EKS iznosila 2,95%. EKS na kredite plasirane vladi i vladinim institucijama iznosila je 3,38% što je pad od 0,43 p.p.

Grafikon 24: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini

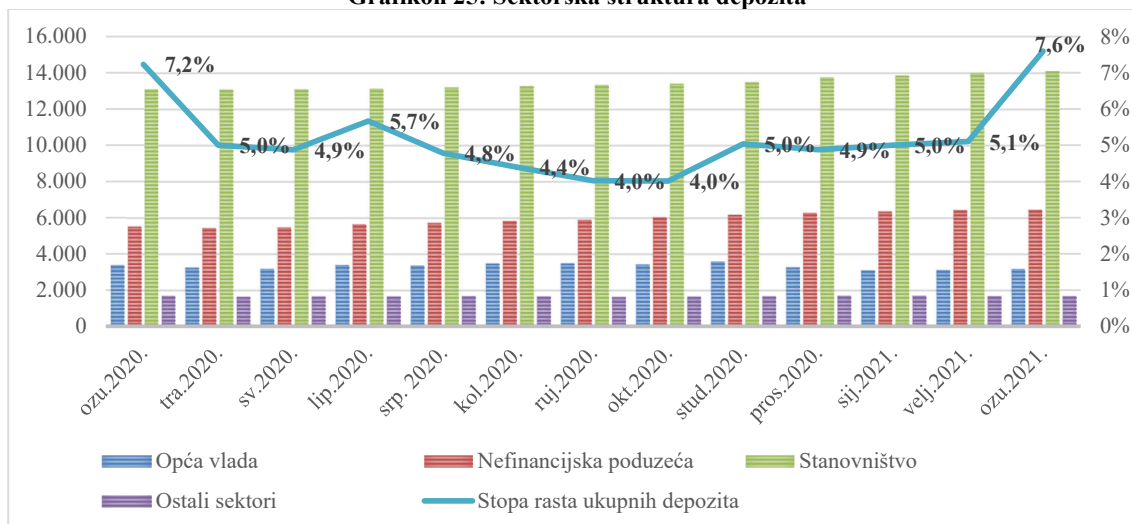

Ukupan iznos depozita na kraju prvog tromjesečja 2021.godine iznosio je 25,4 mlrd. KM što je rast od 7,6% u odnosu na iznos depozita za isto razdoblje prošle godine.

Za razliku od prethodnih tromjesečja 2020.godine, kada je najveći doprinos rastu depozita bio na strani nefinancijskih poduzeća, na kraju prvog tromjesečja 2021.godine vodeći doprinos bilježi sektor stanovništva sa 4,4 p.p. (u prosincu doprinos je bio 2,2 p.p.) Depoziti nefinancijskih poduzeća ostvarili su doprinos od 4 p.p. dok je sektor opće vlade imao negativan doprinos od 0,7 p.p.

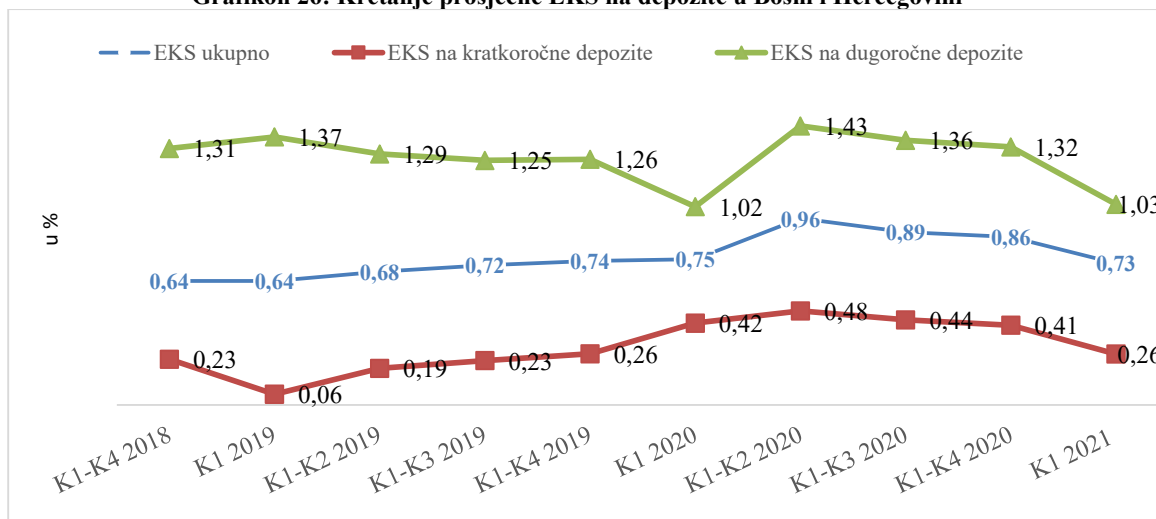
Najveće učešće u ukupnim depozitima (55,6%) imali su depoziti stanovništva sa iznosom od 14,1 mlrd. KM. Učešće od 25,4% ostvario je sektor nefinancijskih poduzeća (6,5 mlrd. KM), a 12,5% udjela pripalo je sektoru opće vlade (3,2 mlrd. KM). Depoziti nefinancijskih poduzeća nastavili su rasti po visokoj godišnjoj stopi rasta koja je u posmatranom razdoblju iznosila 17,1%, a u okviru toga depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća imali su stopu rasta od 22,5% g/g. Godišnja stopa rasta za sektor stanovništva iznosila je 7,9% dok je za sektor opće vlade ta stopa bila negativna, 5,1%.

Grafikon 25: Sektorska struktura depozita

Prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne depozite iznosila je na kraju prvog tromjesečja 0,73% što je smanjenje od 0,02 p.p. u odnosu na isto razdoblje 2020.godine. EKS na kratkoročne depozite smanjena je za 0,16 p.p. i iznosila je 0,26% dok je na dugoročne depozite EKS bila 1,03%, (rast za 0,01 p.p. g/g). EKS na ukupne depozite stanovništva u ožujku su umanjene za 0,08 p.p. g/g i iznosile su 0,92% dok je EKS na ukupne depozite gospodarstva uz umanjjenje od 0,07 p.p. g/g iznosila 0, 83%.

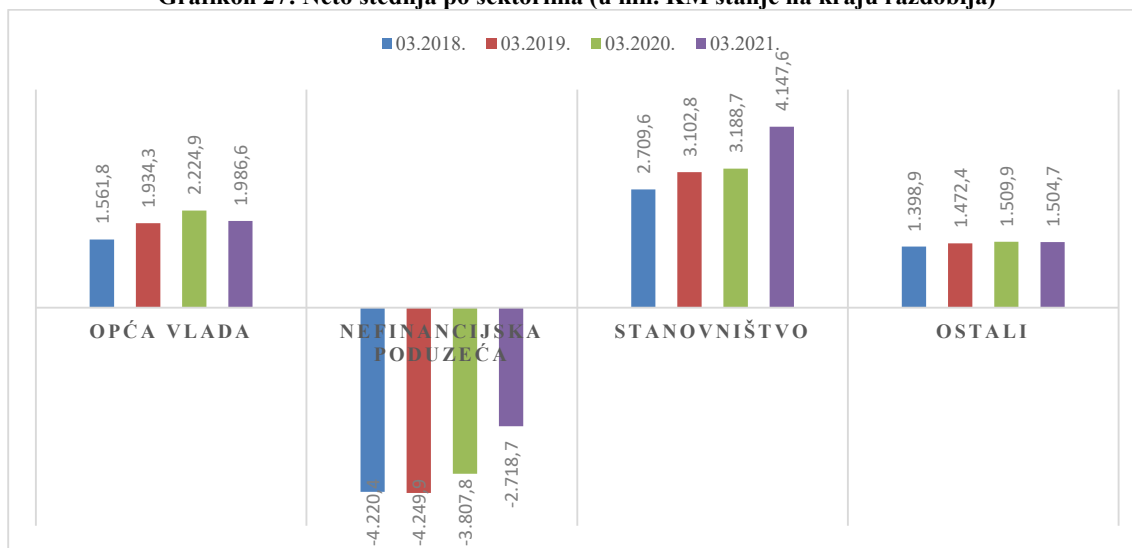
Grafikon 26: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Neto štednja na kraju prvog tromjesečja iznosila je 4,9 mlrd. KM. Sektor nefinancijskih poduzeća zabilježio je negativnu štednju od 2,7 mlrd.KM koja je ipak manja u odnosu na prethodnu godinu, kao što se vidi i na grafikonu ispod. Sektor stanovništva zabilježio je pozitivan rast štednje od 30% g/g sa iznosom od 4,1 mlrd. KM. Neto štednja opće vlade zabilježila je negativan rast od 11% g/g i iznos od 2 mlrd. KM.

Grafikon 27: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)

Izvor: CBBiH

Tržište kapitala

- Većina vodećih berzanskih indeksa u svijetu bilježe značajan rast u prvom kvartalu 2021. godine u odnosu na isti period prošle godine.
- Ukupan promet na berzama u Bosni i Hercegovini na kraju prvog kvartala 2021. godine je dostigao 255 miliona KM uz stopu rasta 18 % g/g.
- Ukupna kapitalizacija na kraju prvog kvartala je dostigla 9,3 mlrd. KM uz stopu rasta 0,2% g/g.

Indeksi

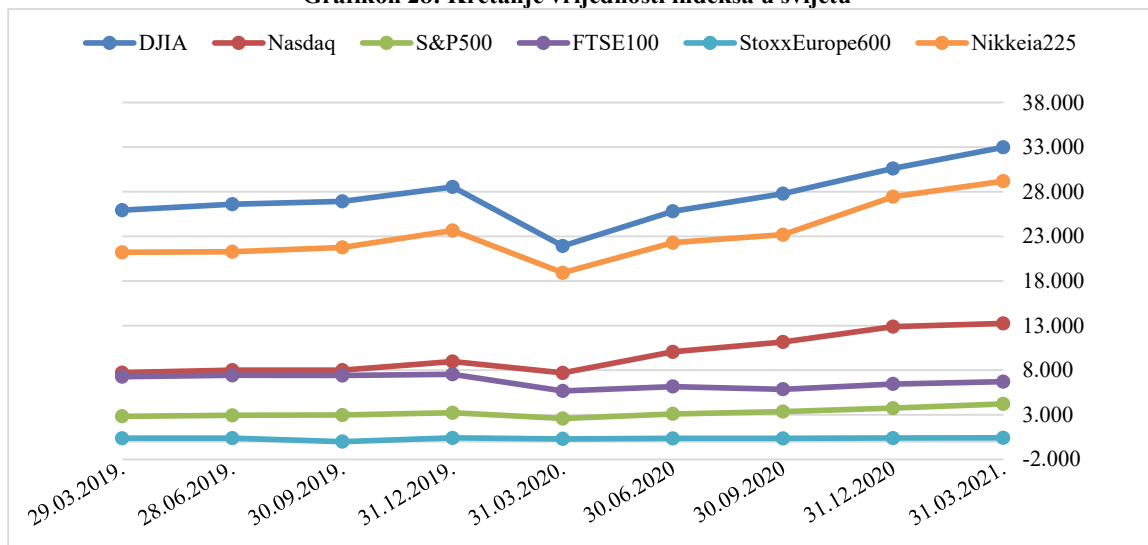
Vrijednosti svih važnijih svjetskih indeksa u prvom kvartalu 2021. godine bilježe značajan rast prouzrokovan popuštanjem uticaja pandemije u odnosu na isti period prošle godine. Tako je indeks Dow Jones Indeks (DJIA) zabilježio rast od 50,5% g/g, S&P500 od 63,5% a tehnološki indeks Nasdaq rast od čak 72% g/g. U tabeli dolje su prikazani i rast vrijednosti indeksa u odnosu na kraj 2020. godine kao i rast u odnosu na vrijednosti koje su imali u istom periodu prošle godine.

Tabela 7: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	Nasdaq	S&P 500	FTSE 100	Stoxx Europe 600	Nikkei 225
31.03.2021. /31.12.2020.	50,5%	72,0%	63,5%	18,4%	41,7%	54,2%
31.03.2021. /31.03.2020.	7,8%	2,8%	12,5%	3,9%	7,7%	6,3%

Izvor: WSJ, Bloomberg

Grafikon 28: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu

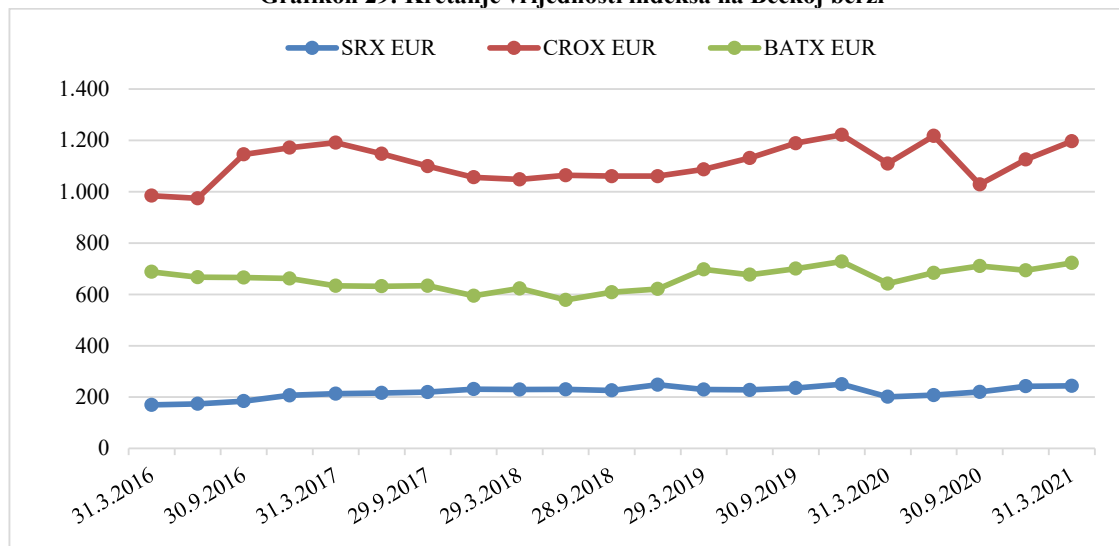

Izvor: WSJ, Bloomberg

Na kraju prvoga kvartala 2021. godine svi regionalni indeksi listirani na Bečkoj berzi su registrovali takođe značajan rast vrijednosti u odnosu na isti period prošle godine. Najveći rast od 21,1% g/g je ostvario srbijanski SRX indeks dok je hrvatski CROX indeks ostvario rast vrijednosti od 7,8% g/g. Bosanski BATX³⁷ indeks je takođe ostvario rast (12,6%) g/g.

³⁷ Kompozicija indeksa: Finansije bankarstvo 15,5% (Nova Banka AD Banja Luka), Proizvodnja el. energije 10,1% („JP Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo), Izvor <https://www.wienerborse.at/en/indices/index>.

Grafikon 29: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi

Izvor: Wiener Boerse

Indeksi u prvom kvartalu 2021. godine na području području Bosne i Hercegovine su se različito ponašali. Vrijednost Indeksa investicionih fondova BIFX na Sarajevskoj berzi (u daljnjem tekstu SASE) je zabilježila pad za 2,5% g/g. Suprotno tome vrijednost indeksa SASX-10 (koji prati vrijednost dionica prvih 10 kompanija na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine) je zabilježila rast od 5,6 % g/g, dok je vrijednost indeksa SASX-30 ostvarila najveći rast od 14,4% g/g. U Republici Srpskoj berzanski indeksi su zabilježili pad vrijednosti. Tako je indeks preduzeća elektroprivrede (ERS-10³⁸) imao pad vrijednosti od 13% g/g dok je BIRS zabilježio pad od 2,4 g/g.

Tabela 8: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE

Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS	ERS-10
31.03.2021/ 31.03.2020.	-2,5 %	5,6 %	14,4 %	-2,4 %	-13 %

Izvor: SASE i BLSE

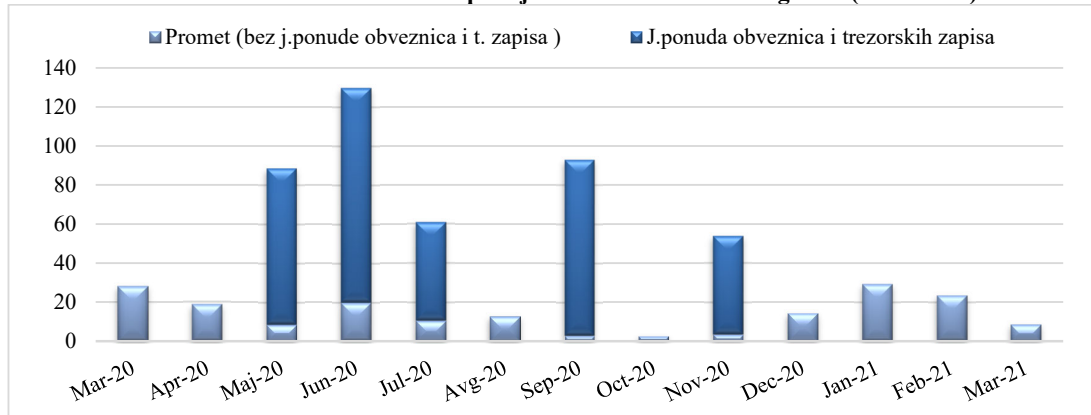
Ukupni promet i kapitalizacija

Na kraju prvog kvartala 2021. godine ukupan ostvareni promet na berzama u Bosni i Hercegovini je dostigao 255 miliona KM što predstavlja rast od 18% g/g u odnosu na promet u istom periodu prošle godine. Ukupan promet obveznicama i trezorskim zapisima na SASE i BLSE je dostigao 166,6 mil. KM što predstavlja povećanje od 32,5% u odnosu na isti period prošle godine.

Ukupan promet na Sarajevskoj berzi (u daljem tekstu SASE) u prvom kvartalu 2021. godine je dostigao 60,7 mil. KM uz negativnu stopu rasta od 10,7% g/g. Time je ostvario učešće od 24% u ukupnom prometu na berzama u Bosni i Hercegovini. U ovom periodu nije bilo emisije obveznica i trezorskih zapisa u Federaciji Bosne i Hercegovine. Najveći promet u ovome periodu je ostvaren je dionicama Unioninvestplastika d.d. Sarajevo u iznosu od 3,7 mil. KM, zatim JP Elektroprivreda BiH dd Sarajevo u iznosu 2,6 mil. KM, promet dionicama, ZIF Prof Plus d.d. Sarajevo u iznosu 1,6 mil. KM i Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo 1,2 mil. KM.

³⁸ Najveći pad vrijednosti cijene dionica u sastavu indeksa su ostvarili: Elektrohercegovina a.d. Trebinje (pad 18,4%), Hidroelektrane na Vrbasu a.d. Mrkonjić Grad (pad 18,2%), RiTE Ugljevik a.d. Ugljevik (pad 15,2%).

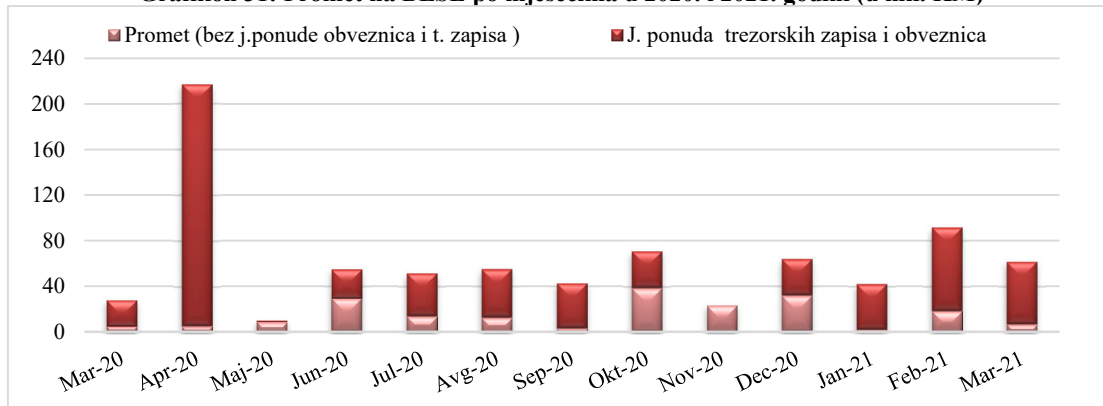
Grafikon 30: Promet na SASE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)

Izvor: SASE

Promet koji je ostvaren na Banjalučkoj berzi (u daljnjem tekstu BLSE) u prvom kvartalu 2021. godine je dostigao 194,4 mil. KM uz stopu rasta od 31,2 % g/g. Time je zauzeo 76% učešća u ukupnom prometu na berzama u Bosni i Hercegovini. Javnom ponudom trezorskih zapisa je skupljeno 115 mil. KM dok je javnom ponudom obveznica je prikupljeno 51,6 mil. KM, što ukupno iznosi 166,6 mil. KM i predstavlja čak 85,7% ukupnog ostvarenog prometa na BLSE. Ostvareni promet javnom ponudom obveznica i trezorskih zapisa je veći za 24,1% u odnosu na ostvareni promet u istom periodu prošle godine. Najveći ukupni promet u prvom kvartalu 2021. godine je ostvaren dionicama ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić u iznosu 15,3 mil. KM, zatim dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu 3,8 mil. KM, i Nova banka a.d. Banja Luka u iznosu od 2,6 mil. KM.

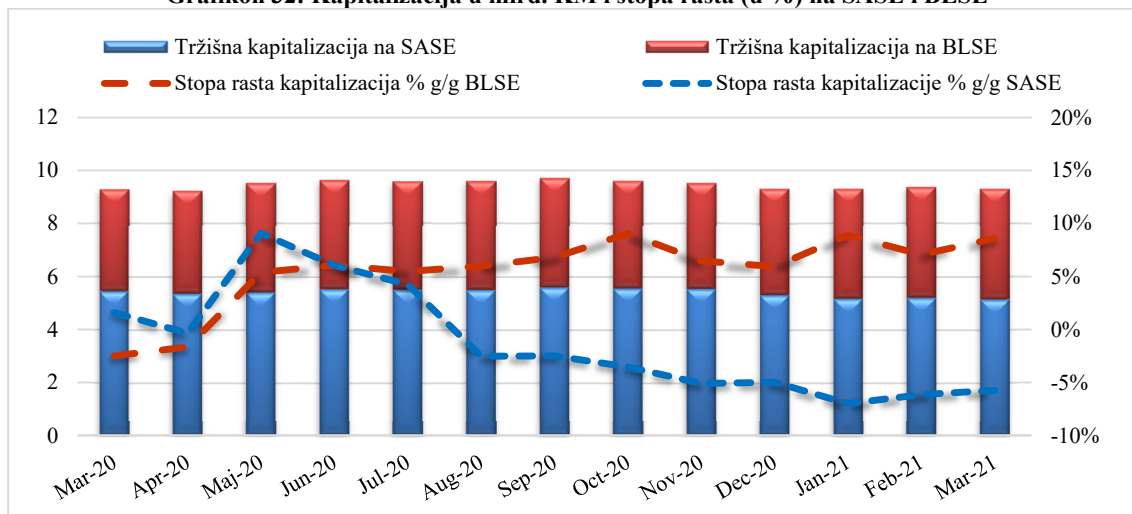
Grafikon 31: Promet na BLSE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)

Izvor: BLSE

Na kraju prvog kvartala 2021. godine ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) je dostigla 9,3 mlrd. KM uz stopu rasta od 0,2% g/g. U ovom mjesecu kapitalizacija na SASE je dostigla 5,1 mlrd. KM i uz negativnu stopu rasta od 5,7% g/g je ostvarila 55,3% učešća u ukupnoj kapitalizaciji. U istom periodu kapitalizacija na BLSE je dostigla 4,2 mlrd. KM i uz stopu rasta od 8,6% g/g ostvarila 44,7% učešće u ukupnoj kapitalizaciji.

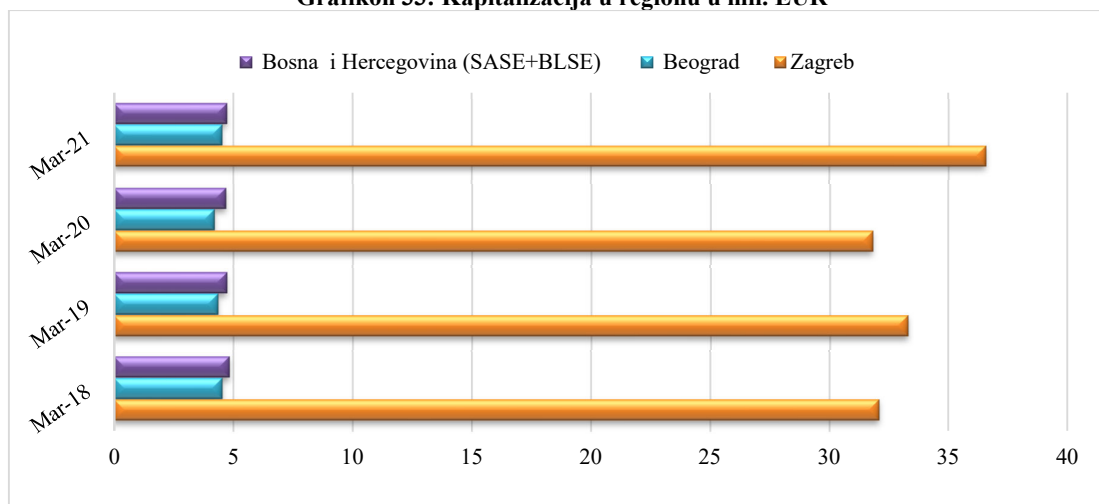
Grafikon 32: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE

Izvor: SASE i BLSE

Posmatrajući regionalno, vrijednosti kapitalizacije su rasle i na Zagrebačkoj i na Beogradskoj berzi. Tako je na kraju prvog kvartala 2021. godine kapitalizacija na Zagrebačkoj burzi rasla uz stopu od 15% g/g³⁹ dok je vrijednost kapitalizacije na Beogradskoj berzi rasla uz stopu 7,6% g/g.

Grafikon 33: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

³⁹ Na osnovu vrijednosti izraženih u Eur.

IV VANJSKI SEKTOR

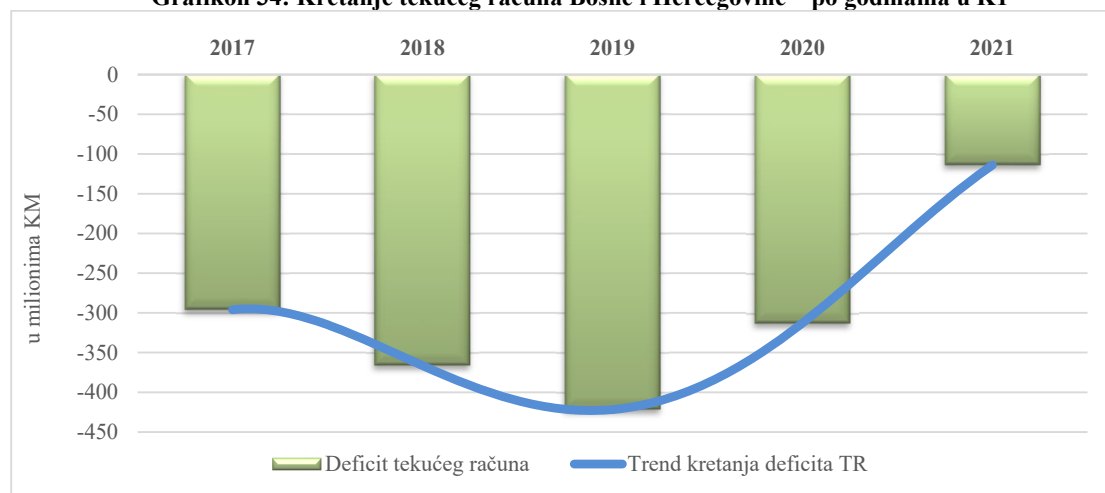
Platni bilans Bosne i Hercegovine

- *Smanjenje deficita tekućeg računa*
- *Izvoz usluga nastavio sa padom u K1 2021. godine*

Deficit tekućeg računa u K1 2021. godine niži je za 64% u odnosu na isti period prošle godine⁴⁰. Iskazano u nominalnom iznosu deficit tekućeg računa je iznosio 114 miliona KM (u K1 2021. godine) dok je prethodne godine u istom periodu bio 313 miliona KM.

Prema dostupnim podacima CBBiH deficit vanjskotrgovinske razmjene, u posmatranom periodu, je smanjen za 21,5%. Do ovog pada je došlo usljed nešto slabije stope rasta uvoza od 0,7% i rasta izvoza od 10,4%. Kod uvoza roba u K1 2021. godine je zabilježen porast od 2,1% (g/g) uz istovremeno smanjenje uvoza usluga za 21,8%. Izvoz roba je u posmatranom periodu ostvario porast za 17,9% dok je nasuprot toga izvoz usluga nastavio da ide silaznom putanjom koja je započela u K1 2020. godine sa pojavom globalne pandemije Covid-19 (K1 2020 - 19,4%; K2 2020. - 59,6%; K3 2020 - 56,2%; K4 2020 - 32,6%; K1 2021 - 18,1%) .

Grafikon 34: Kretanje tekućeg računa Bosne i Hercegovine – po godinama u K1

Izvor: CBBiH

Tekući neto prilivi novca iz inostranstva zabilježili su smanjenje, u K1 2021. godine, za 7,6% kao rezultat pada tekućih priliva (7,1%) i smanjenja odliva novca u inostranstvo (5,5%).

Kod tekućih priliva novca iz inostranstva došlo je do smanjenja priliva novca kod domaćinstava koji su u K1 2021. godine iznosili 1,091 milijardi KM dok su prethodne godine u istom periodu iznosili 1,164 miliona KM (pad od 6,3%). Ovom padu priliva kod domaćinstava najviše je doprinjelo smanjenje kompenzacija zaposlenim rezidentima Bosne i Hercegovine u inostranstvu koje su skoro prepolovljene⁴¹ (u K1 2021. godine su iznosile 113 miliona KM dok su godinu ranije zabilježile 202 miliona KM). Sa druge strane, doznake građana iz inostranstva kao bitna komponenta priliva novca iz inostranstva u posmatranom kvartalu su iznosile 667 miliona KM i kao takve bilježe stagnaciju (blagi rast od 0,4% odnosno 3 miliona KM). U kategorijama doznaka socijalnih beneficija iz inostranstva zabilježen je porast za 3 miliona KM kao i kod ostalih tekućih transfera iz inostranstva koji su veći za 10 miliona KM (g/g).

⁴⁰ Izvor podataka: CBBiH

⁴¹ Procentualno izraženo smanjenje kompenzacija zaposlenim rezidentima u inostranstvu je iznosilo 44,3%.

Neto odlivi prema inostranstvu (kao što je već navedeno) su u posmatranom periodu smanjeni ponajviše zbog manjih odliva iz finansijskog sektora (u K1 2021. godine nisu zabilježeni odlivi dok su godinu ranije iznosili 101 miliona KM). Sektor opšte vlade također bilježi manje odlive za 18 miliona KM. Nasuprot navedenih sektora odlivi prema inostranstvu u sektoru domaćinstava su povećani za 6 miliona (rast od 14,1%) dok su odlivi kod nefinansijskih preduzeća utrostručeni (u K1 2021. godine su iznosili 157 miliona KM dok su godinu ranije bili 50 miliona KM).

Finansiranje deficita tekućeg računa u K1 2021. godine⁴² se odvijalo kroz povlačenje ulaganja u aktivu Bosne i Hercegovine u inostranstvu od 279 miliona KM (najvećim dijelom u finansijskom sektoru po osnovu povlačenja valuta i depozita oročenih na kratki rok), promjenu stanja inostranih obaveza za 371 milion KM (u koje ulaze strana ulaganja u vlasnički kapital od 706 miliona KM i sredstva trgovinskih kredita 134 miliona KM umanjenih za vanjsko zaduživanje - u koji ulazi otplata duga od 458 miliona KM te za ostale obaveze prema nerezidentima u iznosu od 11 miliona KM), sredstvima rezervne aktive od -124 miliona KM⁴³, sredstvima sa kapitalnog računa 57 miliona KM uz neto greške i propuste u iznosu od -159 miliona KM.

Vanjskotrgovinska robna razmjena

- *Zaustavljen negativan trend u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene u K1 2021. godine*
- *Dvocifren rast robnog izvoza*
- *Blagi rast uvoza roba*
- *Smanjenje vanjskotrgovinskog robnog deficita*

Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini u 2020. godini našla se na direktnom udaru širenja globalne pandemije virusa Covid 19. Tako je Bosna i Hercegovina prema raspoloživim podacima BHAS-a za 2020. godinu zabilježila pad ukupne robne razmjene od preko 10%, što je posljedica pada robnog izvoza od 8,5% i uvoza od 13,4% u odnosu na prethodnu godinu.⁴⁴ Ova negativna kretanja u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene tokom prethodne godine direktna su posljedica širenja globalne pandemije virus Covid 19, uvođenja „lockdown-a“ u K2 2020. godine, kao i pada proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini u 2020. godini. Dosadašnje analize ekonomskih kretanja u zemlji su potvrdile da privredna kretanja u vanjskom okruženju (EU i zemlje regiona) uz nivo domaće proizvodnje, potrošnje i investicija predstavljaju glavnu strukturnu odrednicu kretanja u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako je prema preliminarnim podacima BHAS-a u K1 2021. godine došlo do određenog poboljšanja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Naime, ne zanemarujući efekat niske osnovice iz prethodne godine Bosna i Hercegovina je ostvarila zavidnu stopu rasta robnog izvoza od 16,6% u K1 2021. godine, dok je rast robnog izvoza u martu iznosio preko 36% (preko 300 miliona KM). S druge

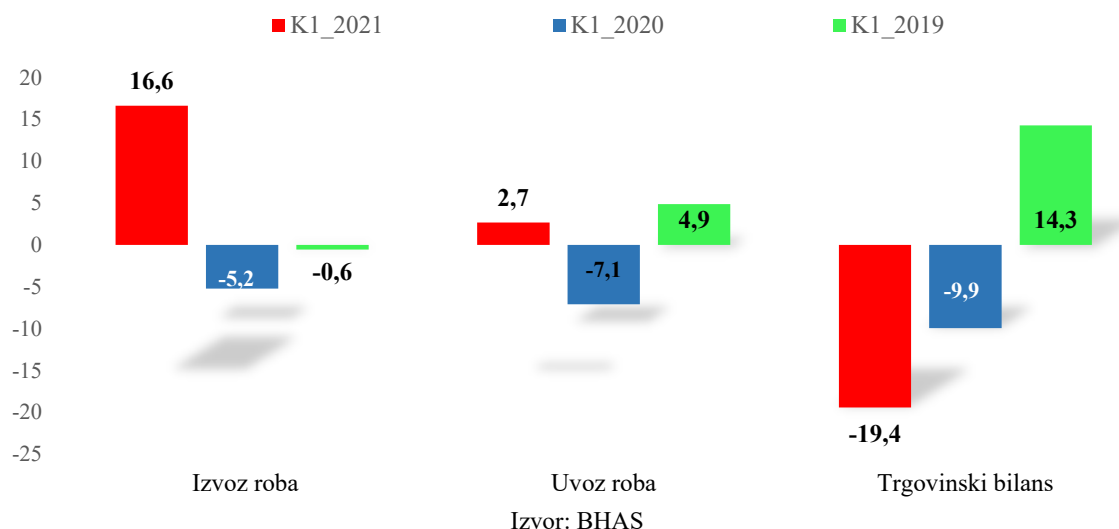
⁴² Finansiranje deficita tekućeg računa se izračunava na sljedeći način: promjena stanja ulaganja Bosne i Hercegovine u inostranstvu + promjena stanja inostranih obaveza Bosne i Hercegovine + sredstva kapitalnog računa + neto greške i propusti - sredstva rezervne aktive

⁴³ Za razliku od monetarnog sektora gdje se analizira stanje deviznih rezervi na kraju perioda ovdje se prate tokovi novca.

⁴⁴ Prikazane stope rasta obuhvataju **samo trgovinu robama** i obuhvataju period januar – decembar 2020. godine, dok se stope rasta koje su navedene u uvodnom dijelu odnose na ukupnu trgovinsku razmjenu (**robe + usluge**) za period januar-decembar 2020. godine.

strane, u K1 2021. godine došlo i do blagog rasta uvoza od 2,7% što ukazuje znatno sporiji oporavak domaće tražnje (potrošnja i investicije) u Bosni i Hercegovini. Pregled kretanja vanjskotrgovinskih indikatora u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godini prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 35: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene za K1 2021. godinu (nominalni iznosi u KM stope rasta g/g)

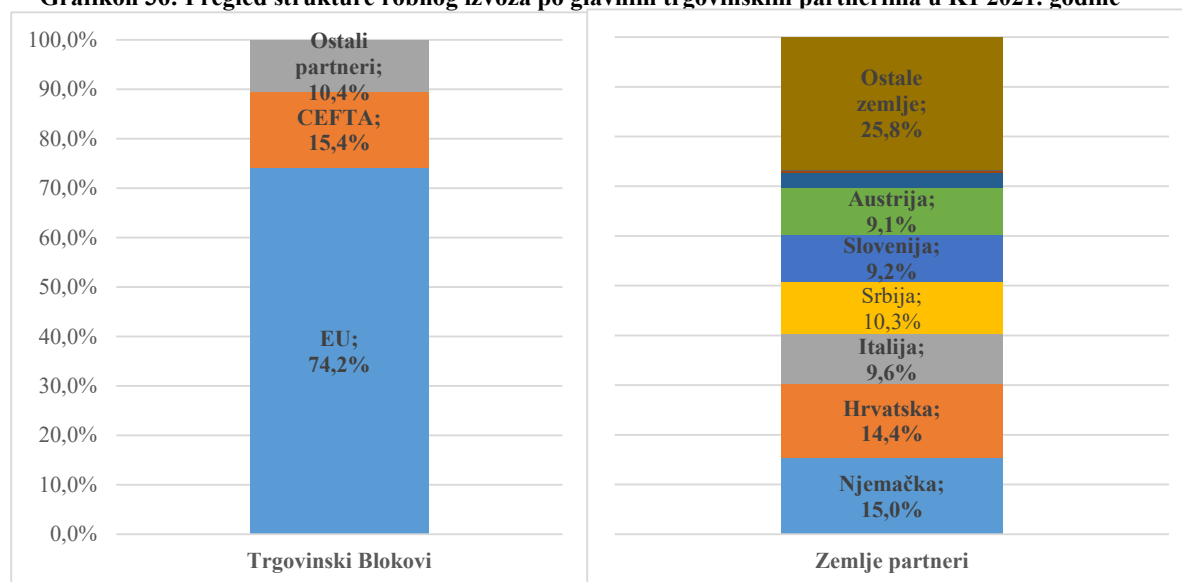
Izvoz roba

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2021. godine, Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoza roba u vrijednosti od preko 3 milijarde KM što predstavlja nominalno povećanje od 16,6% (437 miliona KM) u odnosu na isti period prethodne godine.⁴⁵ S druge strane, ako se porede samo podaci za mart mjesec 2021. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine rast robnog izvoza iznosio je čak 36,2% što predstavlja povećanje od 300 miliona KM. Unatoč baznom efektu iz prethodne godine ovo povećanje robnog izvoza predstavlja ohrabrenje kada su u pitanju privredna kretanja u Bosni i Hercegovini. Ovaj rast robnog izvoza je veoma važan ako se ima u vidu cjelokupni ambijent i prisustvo pandemije virusa Covid 19 kako u svijetu tako i u Bosni i Hercegovini. S druge strane, na taj način u Bosni i Hercegovini je nastavljen pozitivan trend rasta robnog izvoza iz K4 prethodne godine. Naime, ovaj rast robnog izvoza u K1 2021. godine od 16,6% predstavljala nastavak pozitivnog trenda u posljednjih nekoliko mjeseci (decembru 2020. godine 14,8%, januar 2021. godine 3%, februar 2021. godine 11,3% i mart 2021. godine 36,2%) i veoma je važno da isti bude nastavljen u periodu koji slijedi. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u K1 2021. godine posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza metalnog otpada koji je gotovo udvostručen 93,3% (2,3 p.p), sirovog željeza i čelika 67% (2,1 p.p), električne energije preko 30% (2,1 p.p), namještaja 18,2% (1,5 p.p) električne opreme 33% (1,0 p.p), mašina i aparata oko 30% (0,7 p.p), i dr. S druge strane, najznačajnija smanjenja izvoza roba su registrirana u okviru izvoza koksa 10% (-0,2 p.p), farmaceutskih aparata 30% (-0,2 p.p), obuće 3,2% (-0,2 p.p) i dr. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine tokom K1 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište

⁴⁵ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za mart 2021. godine-prethodni podaci“, 20.04.2021. godine.

zemalja EU u vrijednosti od 2,3 milijarde KM što predstavlja povećanje od skoro 18% u odnosu na isti period prethodne godine. Izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je 473 miliona KM što predstavlja povećanje od oko 19%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Hrvatsku 25% (3,4 p.p), Italiju 24% (2,2 p.p), Sloveniju 16,7% (1,5 p.p), Srbiju 16,5% (1,7 p.p), Austriju 11,3% (1,1 p.p) i Njemačku 7,8% (1,3 p.p). Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 36: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2021. godine

Izvor: BHAS

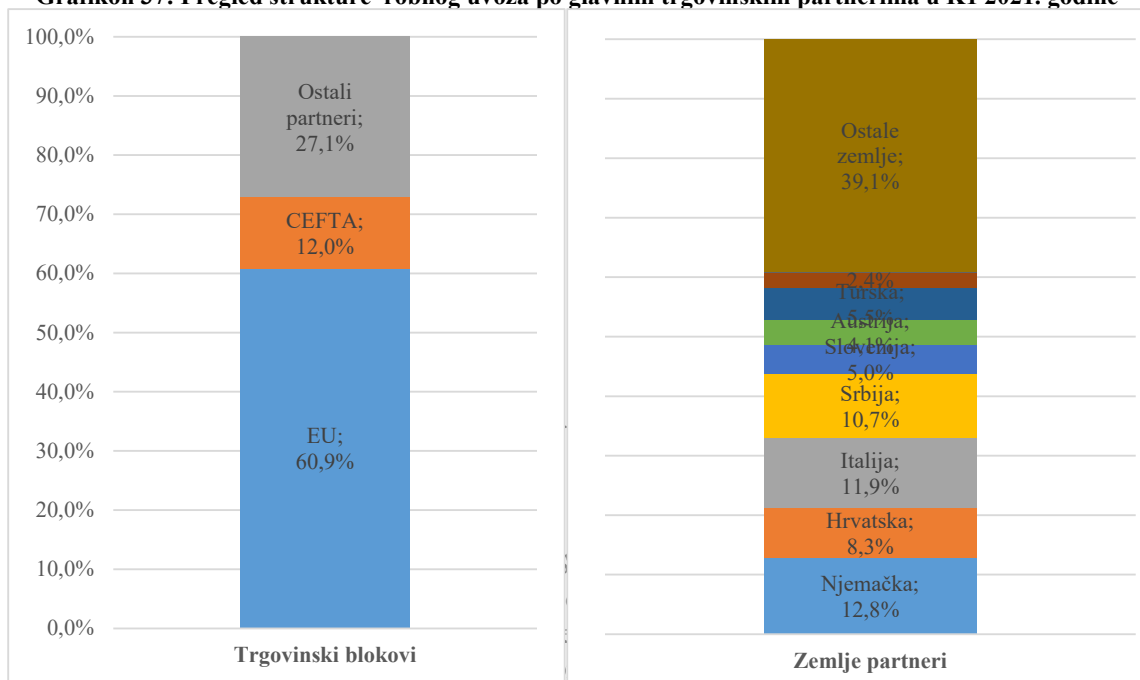
Uvoz

Pored povećanja izvoza roba, nakon dugo vremena u martu 2021. godine registriran je i rast robnog uvoza. Tako je prema podacima BHAS-a za K1 2021. godine u Bosni i Hercegovini registriran uvoz roba od 4,4 milijarde KM što predstavlja nominalno povećanje od 2,7% (115 miliona KM) u odnosu na isti period prethodne godine. Iako podaci o potrošnji i investicijama nisu bili dostupni za K1 2021. godine, slabašan rast robnog uvoza na implicitan način ukazuje da u Bosni i Hercegovini nije došlo do oporavka domaće tražnje kako ključnog nosioca ekonomskog rasta. Posmatrano po proizvodima, u K1 2021. godine najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza baznih metala 26% (1,9 p.p), hemijskih proizvoda 11,9% (0,9 p.p), metalnih proizvoda 16,3% (0,6 p.p), gume i plastike 11,6% (0,6 p.p), električne opreme 10,6% (0,5 p.p) i dr. S druge strane, smanjenja uvoza roba u K1 2021. godine registrirana su prilikom uvoza koksa i naftnih derivata 10,2% (-0,8 p.p), biljnih i stočnih proizvoda 11,5% (-0,6 p.p), kože 15,3% (-0,5 p.p), motornih vozila 6,4% (-0,4 p.p) i farmaceutskih proizvoda 8,4% (-0,4 p.p).

Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u K1 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od oko 2,7 milijardi KM što predstavlja povećanje od 2% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je 530 miliona KM što predstavlja povećanje od 5,8%. Ako

se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Turske 12% (0,6 p.p), Kine 8,2% (0,6 p.p), Austrije 7,5% (0,5 p.p) Italije 6,5% (0,7 p.p), Srbije 5,5% (0,6 p.p), Njemačke 4,3% (0,5 p.p), i Slovenije 4,0 (0,2 p.p), dok je s druge strane smanjen uvoz iz Hrvatske za 6,2% (-0,6 p.p). Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 37: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2021. godine

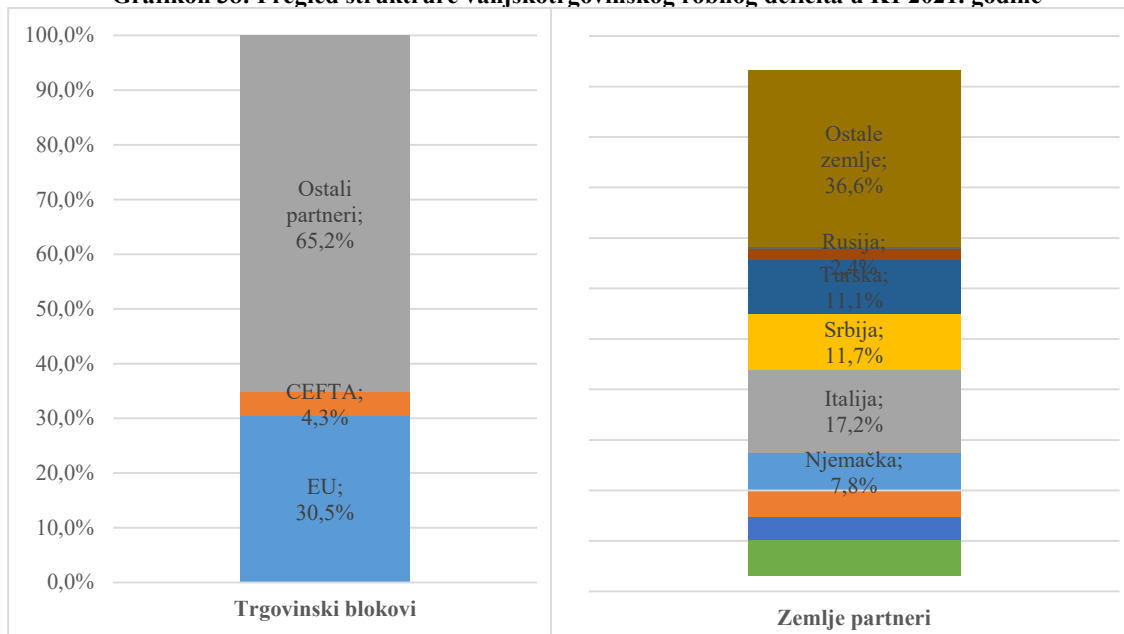

Izvor: BHAS

Vanjskotrgovinski bilans

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za K1 2021. godine u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od oko 1,3 milijarde KM i smanjen je za oko 20% (preko 320 miliona KM) u odnosu na isti period prethodne godine. Iako bi ovo smanjenje robnog deficita za oko na prvi pogled moglo predstavljati pozitivan signal, vrijedi istaći da je prevashodno posljedica kretanja na domaćem i inostranom tržištu. Naime, smanjenje robnog deficita na implicitan način ukazuje na nizak nivo ekonomske aktivnosti (u okviru potrošnje i investicija) u Bosni i Hercegovini na početku 2021. godine. Posmatrano po proizvodima, najznačajniji deficit je zabilježen u okviru kategorija kao što su naftni derivati, motorna vozila, farmaceutski preparati i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je i u toku K1 2021. godine nastavila da ostvaruje suficit u okviru proizvoda kao što su električna energija, namještaj, pojedini metalni proizvodi i obuća. Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita po glavnim trgovinskim partnerima za K1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 38: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita u K1 2021. godine

Izvor: BHAS

Niži nivo vanjskotrgovinske robne razmjene, a posebno sporiji rast robnog uvoza rezultirali su djelimičnim poboljšanjem ukupne pokrivenosti uvoza izvozom roba u Bosni i Hercegovini koja je u K1 2021. godine iznosila skoro 70%. Pokrivenost uvoza izvozom sa zemaljama EU iznosila je 84,8%, dok je pokrivenost sa zemljama CEFTA-e iznosila 89,3%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u K1 2021. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 9: Vanjskotrgovinska robna razmjena za K1 2021. godine po HS klasifikaciji

Tablica 3: Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)													
Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrive nost uvoza izvozom
	K1_20 20	K1_20 21	2021/2020 promjena %		K1_2020	K1_2021	2021/2020 promjena %		K1_2020	K1_2021	2021/2020 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	2628	3064	16,6	16,6	4288	4402	2,7	2,7	-1660	-1338	-19,4	-19,4	69,6%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	43	33	-25,1	-0,4	127	132	3,7	0,11	-84	-99	18,7	0,94	24,7%
2 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	50	46	-7,7	-0,14	223	193	-13,3	-0,69	-173	-148	-14,9	-1,56	23,7%
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	29	25	-14,5	-0,16	32	34	7,5	0,06	-3	-10	212,9	0,40	71,8%
4 PREHRAMBENE PRERADEVINE	77	84	8,9	0,26	374	377	0,7	0,06	-297	-293	-1,4	-0,25	22,2%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	278	331	19,1	2,02	538	476	-11,5	-1,45	-260	-145	-44,2	-6,93	69,5%
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	195	206	5,5	0,41	437	441	1,0	0,10	-242	-235	-2,7	-0,39	46,7%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	124	144	15,9	0,75	295	343	16,3	1,12	-171	-199	16,6	1,70	41,9%
8 KOŽA I KRZNO	33	30	-9,8	-0,12	84	70	-16,7	-0,33	-51	-41	-21,1	-0,65	42,1%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	155	184	18,5	1,09	67	79	17,9	0,28	88	105	18,9	-1,00	232,4%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	72	80	11,0	0,30	105	102	-2,9	-0,07	-33	-22	-33,0	-0,66	78,3%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	150	155	3,4	0,19	280	298	6,4	0,42	-130	-143	9,9	0,78	52,1%
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	169	164	-3,1	-0,20	93	83	-11,3	-0,24	76	81	7,0	-0,32	198,5%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI BISERI, PLEMENTI	28	28	-1,4	-0,02	79	82	3,3	0,06	-51	-54	5,9	0,18	33,8%
14 METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	10	17	67,3	0,26	10	15	52,6	0,12	0	2	543,3	-0,10	113,0%
15 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	410	571	39,3	6,13	466	574	23,2	2,52	-56	-3	-94,6	-3,19	99,5%
16 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	393	479	21,9	3,27	579	637	10,0	1,35	-186	-158	-15,1	-1,69	75,2%
17 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	86	93	8,5	0,28	310	285	-8,1	-0,58	-224	-192	-14,4	-1,95	32,7%
18 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	7	11	50,0	0,14	70	63	-10,5	-0,17	-63	-52	-17,4	-0,66	17,1%
19 RAZNI PROIZVODI	43	53	21,8	0,36	3	3	3,2	0,00	40	49	23,3	-0,56	1640,6%
20 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	272	332	22,1	2,28	105	109	3,4	0,08	167	223	33,8	-3,40	304,9%
21 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

V STRANA DIREKTNA ULAGANJA

- Prema zadnjem izvještaju UNCTAD-a (engl. *The United Nations Conference on Trade and Development*) pad stranih direktnih ulaganja u 2020. godine u svijetu je dostiga 42,3% g/g.
- Prema platnom bilansu CBBiH direktna strana ulaganja (neto finansijska pasiva) u Bosni i Hercegovini u prvom kvartalu 2021. godine su iznosila 271,8 mil. KM mil. i veća su za 14,6 % g/g.

Ulaganja u svijetu i regionu

Prema izvještaju UNCTAD-a (engl. *The United Nations Conference on Trade and Development*)⁴⁶ ukupna strana direktna ulaganja (u daljem tekstu SDU) u 2020. godini bilježe pad od 42,3% g/g. Uticaj pandemije COVID-19 se najviše odrazio na smanjenje ulaganja prema zemljama u tranziciji koje bilježe smanjenje ulaganja 77,6% g/g a značajno je i smanjenje prema razvijenim zemljama od 68,6% g/g. U isto vrijeme zemlje u razvoju bilježe manji pad pa je ulaganje prema njima manje za 12,3% g/g. Interesantno je da su globalna SDU u 2020. manja čak za 30% u odnosu na zabilježenu vrijednost u 2009. godini.

Grafikon 39: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD i procenat smanjenja po komponentama

Izvor: Unctad, FDI/MNE database

Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Prema posljednjim dostupnim podacima CBBiH ukupna SDU u prvom kvartalu 2021. god. su iznosila 271,8 mil. KM (neto finansijska pasiva) što je više za 14,6% u odnosu na dostignuti iznos u istom periodu prošle godine. U okviru toga iznosa reinvestirane zarade su iznosile 113,6 mil. KM što znači da su zabilježile smanjenje od 4% g/g. Sa ovim iznosom su ostvarile učešće u ukupnim SDU sa 41,8 %, što je manje za 8,1 p.p. u odnosu na isti period prošle godine. U isto vrijeme neto finansijska aktiva je iznosila 29,6 mil. KM.

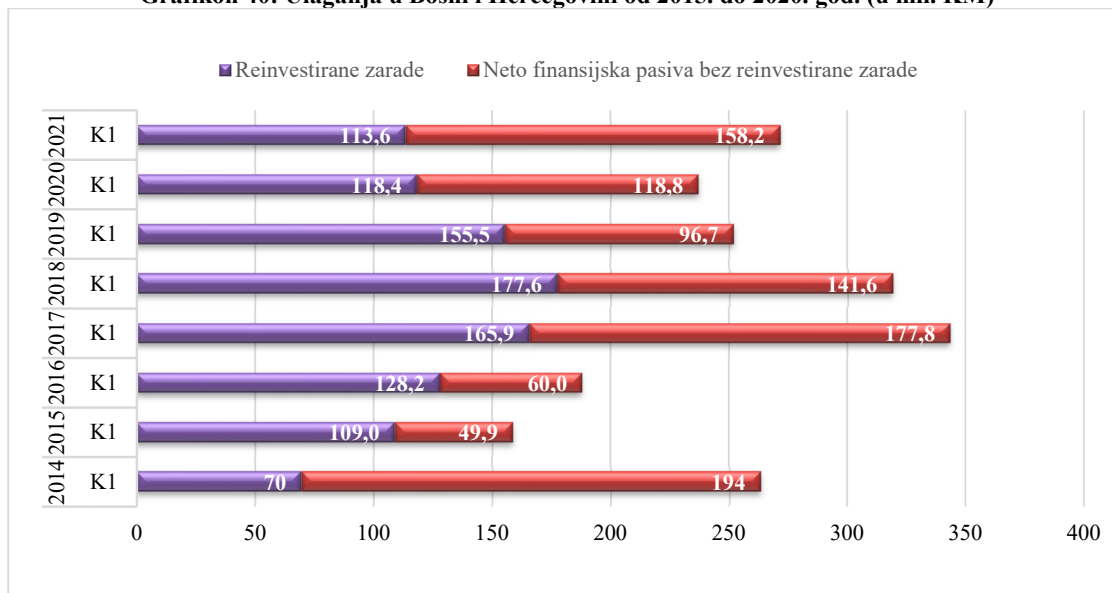
⁴⁶ Global Investment Trend Monitor, No. 38; https://unctad.org/system/files/official-document/diaeiainf2020d4_en.pdf

Tabela 10: Strana direktna ulaganja po kvartalima

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2017	343,8	160,1	242,1	144,3	890,3
2018	319,2	187,6	303,9	170,0	980,8
2019	252,2	405,6	48,6	-29,9	676,6
2020	237,2	140,1	98,1	150,1	625,6
2021	271,8				

Izvor: CBBiH

Grafikon 40: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2015. do 2020. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

U vrijeme pisanja trendova nisu bili dostupni podaci o ulaganjima prema djelatnostima i zemlji porijekla za četvrti kvartal 2020. godine i prvi kvartal 2021. godine.

Kreditni rejting Bosne i Hercegovine

U prvom kvartalu 2021. godine nije bilo promjene kreditnog rejtinga Bosne i Hercegovine. Agencija Standard and Poor's (S&P) je u vanrednoj procjeni (30.04.2020.godine) zbog negativnog učinka izazvanog pandemijom Bosni i Hercegovini promjenila izgled sa „pozitivni“ na „stabilni“. Druga agencija koja daje kreditnu ocjenu Bosni i Hercegovini, Moody's Investors Service je 21.08.2020. godine potvrdila prethodno ustanovljenu ocjenu „B3 stabilni izgledi“.

DODATAK

K1 2021. godine

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2021	2021
		Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan	Febr	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	2,9	4,4	3,1	1,6	-5,5	-6,2	0,1	6,6	15,1	7,3
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,5	6,3	2,0	5,9	-1,3	-3,4	-6,2	-1,4	7,0	18,1	8,2
Energija	28,8	-0,7	8,0	-1,2	6,6	-11,6	-4,1	2,9	15,7	5,6	7,8
Kapitalni proizvodi	12,8	-2,9	4,0	8,7	-1,0	-1,4	-4,7	11,8	17,3	52,2	27,0
Trajni proizvodi za široku potrošnju	4,2	0,4	10,1	0,4	1,8	-3,8	-14,6	0,4	10,6	52,4	18,7
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	21,8	5,3	1,9	4,3	0,1	-0,5	-9,3	-9,0	-8,3	4,5	-4,1
B Vađenje ruda i kamena	10,5	3,3	3,7	5,0	1,1	-3,7	-1,1	16,6	-9,0	-0,3	-8,2
C Prerađivačka industrija	69,2	4,4	3,0	5,4	-1,1	-5,0	-7,6	-0,9	2,6	20,2	7,4
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 5.3) 1	20,5	-1,2	9,1	-4,1	11,3	-8,2	-4,9	8,6	23,9	9,3	13,5
B05 Vađenje ugljena i lignita	7,8	1,3	8,8	6,2	1,3	-7,3	0,3	-19,1	-9,5	-3,9	-10,9
B07 Vađenje metalnih ruda	1,2	11,6	-14,1	-0,7	-1,7	5,8	-14,2	18,4	11,3	20,0	16,0
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,5	4,8	-3,5	4,0	8,1	2,5	11,8	-28,8	-21,4	3,4	-13,9
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9,2	7,6	8,1	-1,6	-2,3	4,7	-5,0	0,9	0,9	-2,4	-2,1
C11 Proizvodnja pića	2,8	4,5	-2,0	9,1	2,6	-1,1	-17,7	-13,1	5,4	7,7	0,6
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-11,9	-13,2	-20,8	-35,9	-24,1	-45,0	-19,8	-20,1	5,7	-6,2
C13 Proizvodnja tekstila	1,7	-6,4	4,1	16,8	-17,4	-36,5	2,4	-15,7	13,9	52,2	3,2
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	13,8	-3,8	-3,4	4,8	11,8	-14,5	-3,6	-24,8	-12,7	-14,0
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3,7	-3,0	-2,7	5,6	-2,6	-10,4	-13,8	-14,0	-17,7	3,4	-9,8
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	4,8	-0,5	5,7	-1,4	-10,3	-7,5	0,4	-20,6	-5,2	13,8	-3,8
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,5	26,5	-14,3	16,8	3,7	-8,4	9,6	9,0	2,9	14,4	-8,2
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,2	1,3	8,0	9,0	0,0	-3,6	-13,7	-15,4	9,3	24,1	5,7
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,5	-1,9	-6,5	0,1	-12,2	-68,9	-17,1	21,7	16,2	12,6	16,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3,4	8,6	12,7	10,3	-5,9	-8,2	-4,0	6,5	30,6	32,1	22,4
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	-6,3	-1,9	12,8	12,4	1,6	-3,4	-52,7	-30,4	3,6	-26,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	4,2	7,3	14,9	10,3	5,0	5,4	-1,7	-1,2	-2,8	15,5	4,0
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3,5	0,1	2,9	-14,6	4,8	6,2	0,5	-16,5	-18,3	17,4	-3,5
C24 Proizvodnja baznih metala	2,7	1,7	-5,9	6,5	1,6	-12,7	-25,0	-1,2	10,2	31,4	12,5
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	12,8	10,1	12,3	11,7	-6,4	-2,4	1,9	15,6	28,1	48,6	31,2
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	-20,5	-9,5	196,6	3,2	26,1	18,3	7,7	9,5	45,4	19,8
C27 Proizvodnja električne opreme	2,1	0,9	9,9	10,8	-2,7	-1,6	6,9	16,2	23,9	31,7	24,3
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,2	-2,1	2,8	17,3	6,9	0,7	-10,9	3,2	10,2	52,3	20,8
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	-11,5	-2,3	-5,8	4,0	1,8	-23,6	0,5	4,2	29,8	11,2
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-30,6	-15,0	-6,2	4,3	1,5	-23,8	12,1	-13,0	10,6	2,8
C31 Proizvodnja namještaja	4,0	4,9	10,3	0,6	2,5	-3,9	-16,4	-3,5	9,3	48,0	15,5
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	13,1	21,4	12,0	20,9	19,0	-4,2	-0,4	-8,2	-12,5	-8,9
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-12,5	-11,4	-6,2	24,6	-10,9	-12,1	-13,8	-8,7	7,6	-5,0
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	20,5	-1,2	9,1	-4,1	11,3	-8,2	-4,9	8,6	23,9	9,3	13,5

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2021	2021
		Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan	Febr	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	1,6	2,6	3,6	0,8	-2,8	-5,9	-0,5	1,7	17,1	5,9
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,6	7,4	1,9	3,8	-1,4	-4,6	-4,4	0,6	1,9	18,6	7,1
Energija	26,3	-1,8	2,4	1,8	3,1	-4,9	-5,8	-0,6	5,8	12,7	5,5
Kapitalni proizvodi	13,2	-1,3	3,6	5,5	1,2	-1,8	-2,1	18,8	20,4	49,1	29,5
Trajni proizvodi za široku potrošnju	3,2	-3,7	16,8	4,8	-0,6	6,1	-20,9	-5,0	5,5	43,6	12,6
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,7	2,8	1,6	5,6	1,5	0,3	-7,8	-12,8	-14,1	0,7	-8,7
B Vađenje ruda i kamena	10,8	-1,1	5,7	9,8	-0,6	-3,3	-1,5	-21,6	-16,7	0,8	12,4
C Prerađivačka industrija	73,2	4,3	2,8	4,5	-0,2	-2,2	-6,6	0,4	1,0	19,1	6,8
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	16,0	-1,5	0,4	-1,9	6,1	-5,1	-5,7	4,2	12,8	18,3	11,0
B05 Vađenje ugljena i lignita	8,9	-2,4	6,9	10,4	-2,7	-4,6	-4,4	-20,4	-14,4	1,8	-11,1
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	6,4	1,3	-4,7	8,4	0,9	13,8	-55,2	-19,1	40,6	-9,7
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,6	7,1	-3,2	8,4	10,6	3,2	11,4	-22,4	-27,6	-9,1	-19,8
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	7,6	5,2	5,3	-1,3	-1,4	4,1	-1,4	-4,8	-6,1	-6,0	-5,6
C11 Proizvodnja pića	3,7	1,9	-6,2	12,9	0,7	-0,1	-14,7	-10,7	5,1	-2,9	-2,9
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	-18,6	-14,5	-21,4	-30,0	-23,1	-45,9	-19,8	-20,1	5,7	-6,2
C13 Proizvodnja tekstila	2,5	-7,3	5,7	18,4	-18,2	-38,7	3,9	-18,5	-18,6	58,8	1,0
C14 Proizvodnja odjeće	4,0	18,2	-2,1	-3,5	19,3	16,5	-10,5	-2,9	-25,4	-13,8	-14,4
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,8	-7,9	1,7	2,1	-1,7	-7,2	-18,5	-30,2	-30,7	-13,7	-25,4
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,4	0,1	5,6	3,9	-9,2	-10,1	-10,0	-0,9	0,0	16,5	5,2
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,9	30,4	-17,9	13,3	2,8	9,1	13,4	12,2	6,9	29,6	14,3
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,5	8,0	14,7	4,6	-1,1	-0,1	-16,9	-19,8	14,0	34,7	8,4
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1,4	-0,2	-4,9	-1,6	10,3	-4,4	-14,0	22,8	16,3	10,9	16,5
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	4,1	9,3	10,7	6,5	-5,6	-6,7	3,5	5,9	27,2	35,0	21,9
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	2,4	-5,7	-6,1	18,0	12,3	-2,0	-3,3	-52,9	-32,6	24,4	-23,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	3,9	5,2	15,2	4,7	6,3	2,3	-9,0	-1,7	-1,0	19,4	5,5
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,0	-0,2	2,5	-18,2	2,1	7,9	-0,6	-15,8	-21,8	12,0	-6,5
C24 Proizvodnja baznih metala	5,6	1,0	-4,2	4,1	-0,5	-13,0	-19,4	7,8	4,2	19,5	10,5
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	11,5	11,4	13,3	10,0	-1,1	-4,3	3,6	23,5	31,9	52,9	36,3
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	-16,4	-16,7	230,7	-3,6	17,0	-9,7	6,9	18,7	32,2	19,9
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	-4,9	5,6	4,6	-4,4	3,7	12,0	8,5	20,5	21,9	17,1
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,1	3,6	-6,7	13,2	0,5	-2,9	-8,8	12,4	-0,9	43,2	17,9
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	3,4	-13,0	-2,8	-8,3	1,7	3,0	-27,8	-1,2	4,0	28,1	9,9
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	-16,5	-55,4	-12,3	-8,4	1,0	58,4	237,6	112,4	228,1	189,1
C31 Proizvodnja namještaja	3,1	2,5	17,7	5,3	0,6	6,4	-21,1	-6,5	5,8	43,2	12,1
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	18,9	28,1	17,4	24,7	25,1	-2,0	-1,1	-5,8	-15,7	-10,0
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,7	-14,3	-11,7	-12,7	7,1	-9,8	-0,7	-10,6	-4,5	0,4	-4,9
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	16,0	-1,5	0,4	-1,9	6,1	-5,1	-5,7	4,2	12,8	18,3	11,0

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2015	2016	2017	2018	2019	2021	2021	2021	2021
		Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan-Dec	Jan	Febr	Mart	K1
Industrija ukupno	100,0	2,7	8,2	1,4	3,6	-11,4	1,5	18,2	11,4	10,4
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,9	4,4	2,9	6,9	-1,6	-1,2	-3,5	18,8	18,1	12,1
Energija	39,8	1,0	17,7	-5,6	12,4	-21,5	9,9	36,4	-4,7	12,0
Kapitalni proizvodi	5,9	-5,6	9,8	20,7	-8,9	0,7	-16,9	5,8	71,0	17,8
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,0	2,4	-3,0	-4,1	7,2	-26,0	16,0	29,6	76,4	37,4
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	19,3	7,4	1,1	2,2	0,1	-4,8	-1,7	3,6	13,6	5,5
B Vađenje ruda i kamena	13,3	10,2	0,4	-2,1	4,1	-4,4	-4,2	6,6	-2,1	0,3
C Prerađivačka industrija	53,8	2,7	3,6	6,5	-3,0	-12,3	-4,6	5,9	24,4	8,8
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	32,9	-1,0	25,3	-7,5	19,8	-12,8	17,0	45,3	-1,7	18,1
B05 Vađenje ugljena i lignita	6,8	10,1	12,9	-3,0	11,4	-13,4	-16,4	3,5	-15,2	-10,3
B07 Vađenje metalnih ruda	5,5	12,0	-15,8	-0,2	-3,0	6,5	89,9	17,4	16,5	22,2
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	0,9	0,7	-4,7	-6,5	1,0	0,4	-59,5	9,8	54,0	15,8
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	8,8	5,3	11,0	-2,3	1,8	1,0	-9,5	8,1	2,4	0,5
C11 Proizvodnja pića	2,5	9,5	8,1	1,5	7,0	-3,4	-19,5	6,3	46,8	11,0
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	300,02)	13,9	-37,3	-90,9	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
C13 Proizvodnja tekstila	0,8	-9,2	-6,3	0,8	-9,4	-17,4	6,4	16,7	24,7	16,6
C14 Proizvodnja odjeće	1,5	2,9	-8,7	-2,6	-37,4	-13,9	-12,5	-16,7	1,1	-9,5
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	5,7	3,2	-7,5	9,9	-3,7	-14,0	10,1	-0,5	23,9	11,1
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	6,0	-2,6	6,9	-4,7	-11,1	-5,3	-20,8	-14,7	14,2	-5,8
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	0,6	-1,3	3,1	29,2	6,8	-6,1	-2,2	-10,2	-16,0	-9,7
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,6	-16,0	-14,6	26,5	4,1	-16,4	12,2	-10,8	-15,3	-6,6
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,0	-2,4	-7,1	0,7	-19,1	-95,8	0,1	13,6	39,7	19,9
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	2,7	25,4	31,6	-7,4	-14,7	11,4	58,8	14,7	25,9
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,6	-7,4	13,0	-7,1	12,8	15,7	-52,5	-22,0	-25,3	-33,1
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,9	12,3	19,1	6,7	-3,1	14,7	13,4	-12,6	5,5	0,8
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	2,6	4,6	6,3	-1,2	12,7	1,7	-20,2	-5,6	40,8	7,7
C24 Proizvodnja baznih metala	3,6	5,0	-11,3	17,2	9,7	-11,7	-31,5	42,2	223,7	23,2
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	7,0	6,0	9,7	17,2	-22,0	4,8	-12,7	15,2	35,6	14,1
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	-28,6	7,7	140,7	17,4	41,5	8,5	1,2	68,8	19,6
C27 Proizvodnja električne opreme	1,3	19,2	22,1	25,2	0,5	-11,0	39,5	31,5	54,0	42,0
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	-16,6	32,2	28,0	20,0	6,8	-11,9	29,9	76,5	26,5
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	3,5	-1,9	16,8	19,2	-5,0	10,3	5,7	38,3	18,1
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,5	-30,9	-13,8	-6,1	4,5	1,5	6,9	-15,4	7,5	-0,7
C31 Proizvodnja namještaja	1,9	2,9	-3,2	-4,2	6,9	-27,1	6,9	24,3	61,5	27,5
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,5	-3,3	3,8	-9,4	2,0	-18,4	12,6	-41,8	69,4	13,3
C33 Popravlak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-6,6	-10,4	12,4	65,1	-12,6	-21,2	-17,1	24,4	-5,3
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	32,9	-1,0	25,3	-7,5	19,8	-12,8	17,0	45,3	-1,7	18,1

Izvor: Republički zavod za statistiku

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (Rast g/g u %)

		2019	2020	2019				2020				2021
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	-5,5	-6,2	-5,1	-3,9	-6,0	-6,8	-3,8	-14,1	-6,5	-0,1	7,3
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	-3,4	-6,3	-3,1	3,5	-4,8	-8,8	-5,4	-14,6	-8,1	4,4	8,2
	<i>Energija</i>	-11,6	-4,1	-14,8	-15,6	-10,8	-5,3	2,3	-7,8	-8,3	-2,7	7,8
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	-1,4	-4,5	12,2	6,5	-6,2	-13,1	-12,1	-21,1	2,3	14,1	27,0
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-3,8	-14,6	3,0	0,2	-2,3	-14,6	-21,2	-40,8	3,9	7,1	18,7
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-0,5	-9,3	0,1	-0,7	-0,6	-0,6	-5,1	-14,1	-8,3	-9,5	-4,1
Gradevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	-2,0	0,3	-1,0	-2,2	-3,1	-1,5	-2,6	-0,9	2,7	1,9	3,5
	<i>Visokogradnja</i>	-1,3	0,0	2,6	-1,0	-3,7	-2,8	-5,0	-0,5	3,4	1,7	2,9
	<i>Niskogradnja</i>	-2,6	0,7	-4,0	-3,2	-2,6	-0,5	-0,4	-1,2	2,0	2,0	4,2
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	-7,3	-5,2	-1,1	-11,1	0,1	-1,2	-8,6	-13,0	-12,8	-4,5	-
	Cestovni (prevezeni putnici)	-15,2	-53,9	-10,1	12,5	-24,1	-12,1	-15,9	-82,9	-60,8	-47,2	-
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	-4,3	-33,6	-5,5	-5,0	-3,5	-4,2	-13,4	-66,4	-25,4	-21,9	-
	Željeznički (prevezeno robe)	1,3	-15,9	7,3	14,1	-8,9	-13,5	-14,3	-26,5	-16,3	-5,6	-
	Željeznički (prevezeni putnici)	19,5	-72,5	13,3	19,6	22,6	14,6	-18,9	-91,8	-79,6	-77,7	-
	Avionski (prevezeni putnici)	-	-72,7	-	-	-	-	-14,3	-94,9	-80,1	-76,4	-
Maloprodaja	Realni rast prometa	5,0	-8,3	8,1	3,4	3,9	5,3	3,8	-16,9	-11,1	-6,9	2,0
	<i>Motorna goriva u s.p.</i>	-2,2	-21,0	9,8	-1,5	-6,9	-6,8	-11,8	-31,9	-22,1	-16,8	-1,9
	<i>Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.</i>	7,3	-4,6	7,6	5,0	7,5	9,1	8,6	-12,5	-7,9	-4,2	3,0
Turizam	Dolasci turista - ukupno	12,0	-69,7	9,3	12,9*	10,4*	14,2*	-19,5	-93,6*	-69,3*	-67,4*	-19,9
	<i>Domaći turisti</i>	7,3	-31,8	4,7	7,4*	7,8*	9,7*	-18,6	-80,3*	11,6*	-31,8*	29,0
	<i>Strani turisti</i>	13,8	-83,6	12,2	15,0*	11,1*	17,1*	-19,9	-98,1*	-90,1*	-83,7*	-51,9

Izvor: BHAS zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

(u zaglavlju tabele ispod: Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS)

			2019	2020	2019				2020				2021
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	-2,8	-5,9	-1,1*	1,9*	-6,5*	-4,9*	-3,8*	-14,8*	-4,1*	-1,9*	5,9
		RS	-11,4	-6,6	-13,5*	-14,4*	-8,8*	-11,0*	-3,4*	-12,6*	-10,9*	0,7*	10,4
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	0,5	1,6	0,2^	0,6^	0,5^	0,4^	0,4^	0,8^	2,2^	2,9^	3,0^
		RS	-5,8	-1,9*	-2,9^	-6,6^	-8,6^	-4,5^	-8,0^	-3,8^	3,8^	0,4^	4,8^
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	0,8	-9,0	11,1	-9,6	0,2	1,6	-8,2	-8,0	-14,2	-6,7	-5,5
		RS	-30,0	-15,5*	-8,1	-34,0	-30,0	-27,2	-25,5	-24,2	-10,7	-1,4	-5,4
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	-6,8	-46,7	-14,4	30,4	-0,4	-3,7	-19,8	-82,3	-50,0	-37,5	-34,9
		RS	-19,8	-62,8	3,7	35,5	20,1	-19,3	-51,1	-82,5	-73,4	-61,8	-44,4
	Gradsko - prigradski prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-3,4	-31,8	-3,3	-3,9	-3,4	-3,0	-21,0	-63,7	-22,3	-19,7	-8,2
		RS	-10,0	-41,9	-14,3	-5,8	-4,7	-10,0	-30,0	-80,2	-37,3	-34,2	-23,7
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	0,3	-15,1	5,5	15,8	-8,0	-9,1	-11,9	-22,8	-15,1	-10,0	-3,4
		RS	0,0	-16,8	6,8	27,7	-9,9	-17,5	-18,4	-33,4	-17,8	5,3	3,5
Ugostiteljstvo	Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	20,2	-75,3	16,9	25,4	22,8	14,3	-31,2	-93,8	-82,6	-81,5	-64,6
		RS	16,7	-63,7	3,3	25,0	23,0	13,8	-19,4	-85,0	-70,8	-68,3	-52,0
	Nominalni rast prometa	FBiH	24,0	-46,2	17,0	23,9	28,5	24,1	-8,2	-70,3	-50,5	-42,7	-9,8
	Nominalni rast prometa	RS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	12,1*	-30,8*	9,7*	10,7*	14,5*	13,6*	-19,3*	-81,0*	16,3*	-39,2*	46,8
		RS	1,0	-52,5	-3,3	1,9*	0,7*	5,0*	-15,3	-79,5*	6,1*	-28,9*	25,0
	Dolasci stranih turista	FBiH	15,2*	-74,8*	15,9*	16,2*	10,6*	18,2*	-22,7*	-98,9*	-93,0*	-84,5*	-40,8
		RS	8,3	-69,7	6,4	10,7*	2,8*	15,3*	-11,6	-94,9*	-74,4*	-79,8*	-43,4

Izvor: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

(u zaglavlju tabele ispod: Bosna i Hercegovina - BiH, Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS, Brčko Distrikt - BD)

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I-III 2019.	811.947	525.526	269.313	17.672	428.970	325.462	94.787	8.721	34,6	38,2	26,0	33,0	905	912	890	889	393	405	375	353
I-III 2020.	822.826	529.940	275.059	17.955	402.442	308.594	87.087	6.761	32,8	36,8	24,0	27,4	945	946	943	947	410	420	393	367
I-III 2021.	809.833	517.721		17.819	410.840	321.726	81.978	7.136	33,7	38,3		28,6	973	974	974	945	420	429	406	374
I 2020.	824.504	531.254		17.965	406.167	309.816	89.441	6.910	33,0	36,8		27,8	945	958	914	953	409	419	393	367
II 2020.	822.892	530.463		17.980	402.888	309.004	87.161	6.723	32,9	36,8		27,2	941	934	957	940	410	421	393	366
III 2020.	821.082	528.102	275.059	17.921	398.270	306.963	84.658	6.649	32,7	36,8	23,5	27,1	950	947	956	948	410	420	393	366
IV 2020.	804.777	509.451		17.768	419.582	325.989	86.808	6.785	34,3	39,0		27,6	942	940	946	952	409	420	393	366
V 2020.	804.828	512.627		17.815	421.474	325.816	88.811	6.847	34,4	38,9		27,8	940	935	950	946	409	418	393	366
VI 2020.	808.700	518.105		17.775	421.300	325.540	88.772	6.988	34,3	38,6		28,2	955	953	958	962	409	418	393	366
VII 2020.	808.028	516.690		17.774	426.252	329.581	89.549	7.122	34,5	38,9		28,6	965	971	955	948	408	418	394	365
VIII 2020.	803.902	514.087		17.737	427.593	330.809	89.760	7.024	34,7	39,2		28,4	953	949	962	937	415	428	394	369
IX 2020.	811.037	519.772	273.395	17.870	417.957	325.660	85.208	7.089	34,0	38,5	23,8	28,4	962	961	965	948	415	428	394	370
X 2020.	812.691	520.572		17.800	414.402	323.566	83.770	7.066	33,8	38,3		28,4	961	961	964	948	415	428	394	369
XI 2020.	814.715	520.918		17.861	413.254	322.978	83.235	7.041	33,7	38,3		28,3	966	966	969	950	415	428	394	370
XII 2020.	813.942	519.899		17.856	413.627	323.244	83.164	7.219	33,7	38,3		28,8	988	993	979	945	415	428	394	369
I 2021.	809.667	516.137		17.873	415.027	324.862	82.898	7.267	33,9	38,6		28,9	969	974	962	942	419	428	406	375
II 2021.	808.884	517.693		17.840	410.776	321.668	81.984	7.124	33,7	38,3		28,5	961	951	984	944	419	428	406	374
III 2021.	810.947	519.334		17.745	406.718	318.648	81.053	7.017	33,4	38,0		28,3	989	996	978	950	421	431	406	374

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za statistiku, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

* U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica se objavljuje samo za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage (zaposlena i nezaposlena lica).

*** Prosječne penzije u Bosni i Hercegovini su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom entitetu (bez obzira na mjesto prebivališta).

Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospijeća	Kamatna stopa
1.	RSBD-O24	25.000.000	22.03.2021./23.03.2021.	10 godina	2,500%
2.	RSBD-O25	20.000.000	24.03.2021.	7 godina	1,990%
UKUPNO		45.000.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 8: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospijeća /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	RS21-T01	12.01.2021.	6 mjeseci	30.000.000	0,3589%
2.	RS21-T02	04.02.2021.	6 mjeseci	25.000.000	0,5001%
3.	RS21-T03	17.02.2021.	6 mjeseci	20.000.000	0,6000%
4.	RS21-T04	11.03.2021.	6 mjeseci	20.000.000	0,5631%
UKUPNO				95.000.000	

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 9: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

u mil. KM

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Pričuveni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2019.	4.782,7	5.214,4	135,8	4.007,7	7.920,8	2.699,6	2.300,4	7.460,6	10.132,9	11.928,5	12.460,6	24.389,1
I-VI 2019.	4.924,0	5.495,8	149,8	4.126,6	8.208,0	2.786,6	2.387,5	7.440,0	10.569,6	12.334,6	12.614,1	24.948,6
I-IX 2019.	5.114,2	5.683,8	162,0	4.268,5	8.628,2	2.907,6	2.481,7	7.481,8	10.960,0	12.896,7	12.871,1	25.767,8
2019.	5.199,9	5.743,6	176,6	4.330,1	8.921,1	2.998,0	2.490,3	7.593,2	11.120,2	13.251,2	13.081,5	26.332,7
I-III 2020.	5.684,0	5.172,4	186,4	4.683,9	8.790,1	3.023,2	2.564,2	7.476,0	11.042,7	13.474,0	13.063,5	26.537,5
I-VI 2020.	5.834,8	5.226,8	204,8	4.818,9	8.954,6	2.995,8	2.617,3	7.283,6	11.266,4	13.773,5	12.896,7	26.670,2
I-IX 2020.	6.033,0	5.314,8	219,4	4.896,9	9.479,6	2.984,9	2.766,2	7.263,8	11.567,2	14.376,5	13.014,9	27.391,4
2020.	6.172,5	5.901,1	231,8	5.043,4	10.011,8	3.034,7	2.902,5	7.256,6	12.305,4	15.055,2	13.193,8	28.249,0
I-III 2021.	6.222,3	5.654,8	244,7	5.053,8	10.367,4	3.035,0	3.033,2	7.336,5	12.121,7	15.421,2	13.404,7	28.825,9
Stope rasta g/g												
I-III 2019.	10,1%	0,2%	58,3%	10,2%	11,8%	-34,0%	21,8%	31,3%	5,2%	11,2%	6,9%	9,0%
I-VI 2019.	9,1%	9,4%	52,8%	9,9%	9,9%	-32,7%	17,6%	30,8%	9,7%	9,9%	6,3%	8,1%
I-IX 2019.	8,4%	4,5%	43,9%	8,2%	7,2%	-29,8%	26,2%	30,3%	6,7%	7,5%	8,6%	8,1%
2019.	9,5%	4,0%	40,7%	8,8%	9,2%	-30,3%	27,0%	31,3%	6,9%	9,1%	8,6%	8,9%
I-III 2020.	18,8%	-0,8%	37,2%	16,9%	11,0%	12,0%	11,5%	0,2%	9,0%	13,0%	4,8%	8,8%
I-VI 2020.	18,5%	-4,9%	36,7%	16,8%	9,1%	7,5%	9,6%	-2,1%	6,6%	11,7%	2,2%	6,9%
I-IX 2020.	18,0%	-6,5%	35,4%	14,7%	9,9%	2,7%	11,5%	-2,9%	5,5%	11,5%	1,1%	6,3%
2020.	18,7%	2,7%	31,2%	16,5%	12,2%	1,2%	16,6%	-4,4%	10,7%	13,6%	0,9%	7,3%
I-III 2021.	9,5%	9,3%	31,3%	7,9%	17,9%	0,4%	18,3%	-1,9%	9,8%	14,5%	2,6%	8,6%

Izvor: CBBiH

Tabela 10: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00			01			02			03			04			05			06		
Opis koda	UKUPAN INDEKS			Hrana i bezalkoholna pića			Alkoholna pića i duvan			Odjeća i obuća			Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti			Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće			Zdravstvo		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-III 2019.	-	-	101,0	-	-	101,0	-	-	104,6	-	-	89,3	-	-	102,8	-	-	99,6	-	-	102,3
I-III 2020.	-	-	100,4	-	-	101,1	-	-	105,5	-	-	90,5	-	-	100,8	-	-	99,2	-	-	100,8
I-III 2021.	-	-	98,8	-	-	100,6	-	-	101,9	-	-	89,1	-	-	99,5	-	-	98,5	-	-	100,8
I 2020.	101,9	100,5	100,7	102,7	101,6	101,6	129,2	103,3	105,4	60,5	94,5	91,0	109,7	100,2	101,0	96,3	100,0	99,4	105,4	100,2	100,8
II 2020.	101,9	100,1	100,3	103,3	100,6	100,8	129,1	99,9	105,4	60,5	100,1	90,8	109,4	99,7	100,8	95,7	99,4	98,7	105,6	100,2	100,9
III 2020.	101,8	99,9	100,1	103,8	100,5	101,0	129,3	100,2	105,5	61,2	101,1	89,8	108,9	99,6	100,7	96,0	100,3	99,5	105,7	100,0	100,8
IV 2020.	100,2	98,4	98,8	104,5	100,7	101,3	129,4	100,1	105,5	61,0	99,7	89,2	103,8	95,3	100,0	95,8	99,8	99,1	105,9	100,2	101,0
V 2020.	99,4	99,2	97,9	104,0	99,5	100,3	129,6	100,2	105,7	60,7	99,5	89,1	102,9	99,1	99,1	95,2	99,3	98,4	105,9	100,0	101,1
VI 2020.	99,5	100,1	98,5	103,6	99,6	101,1	129,5	99,9	105,5	59,4	98,0	89,9	103,2	100,3	99,3	95,6	100,5	99,2	105,9	100,1	101,2
VII 2020.	99,2	99,7	98,7	102,6	99,1	101,5	129,6	100,1	103,7	57,3	96,5	90,8	103,2	100,0	99,1	95,8	100,2	99,4	105,9	100,0	101,0
VIII 2020.	99,0	99,8	98,8	101,7	99,1	101,5	129,8	100,2	103,8	56,4	98,4	89,7	103,3	100,1	99,0	95,8	100,0	99,5	106,0	100,1	101,1
IX 2020.	99,1	100,1	98,5	101,5	99,8	100,9	129,8	100,0	103,7	58,8	104,2	89,8	103,5	100,2	98,9	95,2	99,3	98,5	106,0	100,0	100,9
X 2020.	99,8	100,7	98,4	101,5	99,9	100,8	129,6	99,8	103,6	60,9	103,6	91,3	108,5	104,8	98,8	94,7	99,5	98,3	106,0	100,0	100,9
XI 2020.	99,9	100,1	98,4	101,6	100,1	101,0	129,6	100,0	103,5	59,9	98,3	88,8	108,7	100,2	98,9	95,1	100,4	98,6	106,2	100,1	101,0
XII 2020.	99,7	99,8	98,4	101,7	100,1	100,6	129,0	99,6	103,1	57,3	95,7	89,6	108,7	99,9	99,2	94,4	99,3	98,0	106,3	100,1	100,9
I 2021.	100,1	100,4	98,3	102,8	101,1	100,1	131,6	102,0	101,9	53,8	93,9	89,1	108,6	99,9	99,0	95,0	100,7	98,6	106,3	100,1	100,9
II 2021.	100,6	100,5	98,7	103,8	100,9	100,4	131,8	100,2	102,1	53,6	99,5	88,5	108,9	100,3	99,5	94,6	99,5	98,8	106,4	100,1	100,8
III 2021.	101,4	100,8	99,5	105,0	101,2	101,1	131,7	99,9	101,9	54,9	102,4	89,7	108,9	100,1	100,0	94,0	99,4	98,0	106,4	100,0	100,7

Izvor: BHAS

Tabela 10: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07			08			09			10			11			12		
Opis koda	Prevoz			Komunikacije			Rekreacija i kultura			Obrazovanje			Restorani i hoteli			Ostala dobra i usluge		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-III 2019.	-	-	104,5	-	-	99,4	-	-	101,2	-	-	100,6	-	-	100,6	-	-	99,1
I-III 2020.	-	-	99,6	-	-	100,3	-	-	101,5	-	-	100,1	-	-	102,3	-	-	99,8
I-III 2021.	-	-	93,2	-	-	99,9	-	-	99,9	-	-	100,3	-	-	100,5	-	-	100,3
I 2020.	108,7	100,1	100,3	96,6	99,9	100,1	105,2	100,1	101,4	101,9	100,0	100,1	103,6	101,1	102,1	98,3	99,9	99,9
II 2020.	108,2	99,5	100,3	96,7	100,1	100,2	105,3	100,0	101,5	101,9	100,0	100,1	103,9	100,3	102,4	98,2	99,9	99,8
III 2020.	106,1	98,1	98,2	96,9	100,2	100,5	105,2	100,0	101,6	101,9	100,0	100,1	103,9	100,0	102,3	98,2	100,0	99,9
IV 2020.	96,7	91,2	89,1	96,9	100,0	100,9	105,2	100,0	101,0	101,9	100,0	100,1	104,0	100,1	102,3	98,6	100,4	100,2
V 2020.	93,1	96,3	85,4	96,9	100,0	100,9	105,2	100,0	100,6	102,0	100,1	100,1	104,0	100,0	102,3	98,8	100,2	100,3
VI 2020.	95,4	102,4	87,6	96,9	100,0	100,6	105,2	100,0	100,0	102,0	100,0	100,1	104,1	100,1	102,3	98,6	99,8	100,0
VII 2020.	96,2	100,8	88,5	96,9	100,0	100,6	105,7	100,5	99,5	102,0	100,0	100,1	104,3	100,1	102,4	98,4	99,8	100,1
VIII 2020.	96,9	100,8	89,4	96,9	100,0	100,7	105,8	100,1	99,7	102,0	100,0	100,0	104,3	100,0	102,1	98,5	100,0	100,3
IX 2020.	97,4	100,5	89,5	96,8	99,9	100,6	105,4	99,6	100,0	102,2	100,3	100,3	104,4	100,1	102,0	98,4	100,0	99,7
X 2020.	97,0	99,6	89,3	96,9	100,0	100,5	105,4	99,9	100,1	102,2	100,0	100,3	104,4	100,0	101,9	98,3	99,9	99,8
XI 2020.	96,8	99,9	89,2	96,8	100,0	100,1	105,2	99,9	100,1	102,2	100,0	100,3	104,4	100,0	101,8	98,9	100,5	100,3
XII 2020.	97,4	100,6	89,7	96,7	99,9	100,0	105,2	99,9	100,0	102,2	100,0	100,3	104,2	99,9	101,7	98,6	99,7	100,2
I 2021.	98,5	101,1	90,6	96,7	100,0	100,1	105,2	100,0	100,0	102,2	100,0	100,3	104,3	100,1	100,6	98,8	100,3	100,6
II 2021.	100,2	101,7	92,6	96,7	100,0	99,9	105,1	100,0	99,9	102,2	100,0	100,3	104,3	100,0	100,4	98,1	99,2	99,9
III 2021.	102,3	102,1	96,4	96,7	100,0	99,8	105,1	99,9	99,8	102,2	100,0	100,3	104,3	100,0	100,4	98,6	100,5	100,4

Tabela 11: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Kredit općoj vladi	Kredit nefinancijskim javnim poduzećima	Kredit nefinancijskim privatnim poduzećima	Kredit stanovništvu	Ostali kredit*	Ukupni kredit
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2016.	1.099,0	381,2	7.505,4	7.828,5	113,6	16.927,7
K1-K2 2016.	1.022,3	374,6	7.521,8	7.916,9	107,7	16.943,3
K1-K3 2016.	1.072,8	385,8	7.498,4	7.978,1	87,4	17.022,5
K1-K4 2016.	962,7	371,9	7.703,0	8.076,3	86,9	17.201,1
K1 2017.	1.020,9	376,4	7.898,7	8.186,8	97,0	17.579,8
K1-K2 2017.	1.018,9	371,5	8.032,2	8.393,5	114,1	17.930,1
K1-K3. 2017.	973,9	382,3	8.122,4	8.522,0	118,7	18.119,3
K1-K4 2017.	966,5	401,6	8.319,8	8.613,7	120,9	18.422,5
K1 2018.	917,3	385,4	8.510,8	8.749,5	121,9	18.695,1
K1-K2 2018.	1.061,2	410,8	8.565,6	8.993,9	146,5	19.178,0
K1-K3 2018.	1.078,1	411,0	8.537,3	9.154,1	150,9	19.331,4
K1-K4 2018.	1.045,3	421,3	8.623,0	9.241,3	158,4	19.489,3
K1 2019.	1.042,1	415,3	8.755,6	9.405,7	135,5	19.754,1
K1-K2 2019.	1.002,5	417,6	8.973,9	9.661,9	167,4	20.223,3
K1-K3 2019.	1.081,9	416,3	8.922,4	9.858,0	163,5	20.442,0
K1-K4 2019.	1.098,1	497,6	9.034,0	9.975,5	167,5	20.772,8
K1 2020.	1.109,5	475,1	8.841,8	9.902,0	162,0	20.490,5
K1-K2 2020.	1.101,9	535,9	8.740,9	9.844,5	172,8	20.396,0
K1-K3 2020.	1.109,2	526,8	8.639,7	9.924,9	168,8	20.369,4
K1-K4 2020.	1.161,2	535,7	8.588,4	9.894,8	167,30	20.347,4
K1 2021.	1.178,1	513,9	8.657,0	9.971,0	152,56	20.472,6
Stopa rasta (g/g)						
K1 2016.	-3,5%	-10,3%	3,2%	4,2%	26,5%	3,0%
K1-K2 2016.	-10,6%	-11,2%	2,3%	2,9%	3,9%	1,3%
K1-K3 2016.	-6,0%	-6,3%	2,3%	2,9%	-8,7%	1,8%
K1-K4 2016.	-17,2%	-6,2%	3,3%	3,8%	-17,3%	2,0%
K1 2017.	-7,1%	-1,3%	5,2%	4,6%	-39,0%	3,9%
K1-K2 2017.	-0,3%	-0,8%	6,8%	6,0%	5,9%	5,8%
K1-K3. 2017.	-9,2%	-0,9%	8,3%	6,8%	35,9%	6,4%
K1-K4 2017.	0,4%	8,0%	8,0%	6,7%	39,1%	7,1%
K1 2018.	-10,2%	2,4%	7,7%	6,9%	25,6%	6,3%
K1-K2 2018.	4,2%	10,6%	6,6%	7,2%	28,4%	7,0%
K1-K3 2018.	10,7%	7,5%	5,1%	7,4%	27,1%	6,7%
K1-K4 2018.	8,2%	4,9%	3,6%	7,3%	31,0%	5,8%
K1 2019.	13,6%	4,9%	2,9%	7,5%	11,1%	5,7%
K1-K2 2019.	-5,5%	1,7%	4,8%	7,4%	14,3%	5,5%
K1-K3 2019.	0,4%	1,3%	4,5%	7,7%	8,3%	5,7%
K1-K4 2019.	5,4%	18,1%	4,8%	7,9%	5,7%	6,6%
K1 2020.	6,5%	14,4%	1,0%	5,3%	19,6%	3,7%
K1-K2 2020.	9,9%	28,3%	-2,6%	1,9%	3,2%	0,9%
K1-K3 2020.	2,5%	26,6%	-3,2%	0,7%	3,2%	-0,4%
K1-K4 2020.	5,7%	7,7%	-4,9%	-0,8%	-0,1%	-2,0%
K1 2021.	6,2%	8,2%	-2,1%	0,7%	-5,8%	-0,1%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim financijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 12: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depoziti opće vlade	Depoziti nefinancijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2016.	1.442,8	1.203,9	2.490,4	10.074,3	1.323,7	16.535,2
K1-K2 2016.	1.486,2	1.184,3	2.534,8	10.132,5	1.352,1	16.689,8
K1-K3 2016.	1.634,8	1.173,8	2.755,9	10.253,3	1.393,8	17.211,6
K1-K4 2016.	1.711,6	1.219,9	2.787,8	10.661,1	1.371,6	17.752,1
K1 2017.	1.773,3	1.300,1	2.749,8	10.875,0	1.403,2	18.104,9
K1-K2 2017.	1.903,7	1.326,4	2.836,3	10.948,5	1.442,8	18.460,7
K1-K3. 2017.	2.167,1	1.325,0	3.096,7	11.024,2	1.512,5	19.128,5
K1-K4 2017.	2.216,8	1.384,7	3.329,9	11.271,0	1.466,5	19.668,8
K1 2018.	2.489,5	1.492,0	3.183,8	11.459,0	1.520,8	20.145,0
K1-K2 2018.	2.729,2	1.517,1	3.429,3	11.651,8	1.544,3	20.871,7
K1-K3 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1-K4 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1 2019.	2.976,5	1.512,3	3.408,6	12.508,5	1.607,8	22.013,7
K1-K2 2019.	3.073,3	1.499,2	3.587,7	12.709,9	1.640,0	22.510,0
K1-K3 2019.	3.392,4	1.544,3	3.864,8	12.892,4	1.676,0	23.369,9
K1-K4 2019.	3.355,3	1.510,7	4.052,6	13.240,9	1.660,9	23.820,4
K1-2020.	3.334,4	1.646,8	3.862,4	13.090,7	1.671,9	23.606,2
K1-K2-2020.	3.386,7	1.488,2	4.140,1	13.126,0	1.645,7	23.786,7
K1-K3 2020.	3.475,9	1.531,5	4.350,5	13.336,4	1.615,3	24.309,8
K1-K4 2020.	3.264,0	1.556,0	4.706,9	13.760,7	1.694,6	24.982,2
K1 2021.	3.164,7	1.719,8	4.732,4	14.118,6	1.657,2	25.392,7
Stopa rasta g/g						
K1 2016.	14,0%	0,5%	13,3%	7,6%	10,1%	8,6%
K1-K2 2016.	22,0%	-3,0%	6,6%	6,8%	8,1%	7,3%
K1-K3 2016.	19,3%	-3,0%	11,1%	6,6%	3,4%	7,4%
K1-K4 2016.	8,8%	2,7%	6,9%	8,1%	5,6%	7,4%
K1 2017.	23,2%	8,0%	10,4%	7,9%	6,0%	9,5%
K1-K2 2017.	28,3%	12,0%	11,9%	8,1%	6,7%	10,6%
K1-K3. 2017.	32,7%	12,9%	12,4%	7,5%	8,5%	11,1%
K1-K4 2017.	29,5%	13,5%	19,4%	5,7%	6,9%	10,8%
K1 2018.	40,1%	14,8%	15,8%	5,4%	8,4%	11,3%
K1-K2 2018.	43,1%	14,4%	20,9%	6,4%	7,0%	13,1%
K1-K3 2018.	27,4%	21,8%	14,2%	7,3%	5,4%	11,6%
K1-K4 2018.	26,3%	7,1%	11,8%	7,8%	9,0%	10,6%
K1 2019.	19,6%	1,4%	7,1%	9,2%	5,7%	9,3%
K1-K2 2019.	12,6%	-1,2%	4,6%	9,1%	6,2%	7,8%
K1-K3 2019.	22,7%	-4,3%	9,3%	9,0%	5,1%	9,5%
K1-K4 2019.	19,8%	1,9%	8,8%	9,0%	3,9%	9,5%
K1 2020.	12,0%	8,9%	13,3%	4,7%	4,0%	7,2%
K1-K2 2020.	10,2%	-0,7%	15,4%	3,3%	0,3%	5,7%
K1-K3 2020.	2,5%	-0,8%	12,6%	3,4%	-3,6%	4,0%
K1-K4 2020.	-2,7%	3,0%	16,1%	3,9%	2,0%	4,9%
K1 2021.	-5,1%	4,4%	22,5%	7,9%	-0,9%	7,6%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih finansijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 13: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	kreditni preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.					s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2019.	01.	NA	NA	NA	NA	3,67	3,67	3,47	3,80	3,74	6,52	6,37	5,33	5,79
2019.	02.	NA	NA	NA	NA	3,53	3,53	3,46	3,60	3,99	6,56	6,56	5,46	5,89
2019.	03.	NA	NA	NA	NA	3,70	3,70	3,76	3,64	3,65	6,21	6,22	5,48	5,60
2019.	04.	NA	NA	NA	NA	3,51	3,51	3,22	3,62	4,04	6,11	6,12	5,70	5,58
2019.	05.	NA	NA	5,42	NA	3,44	3,44	NA	3,69	3,68	6,19	6,20	5,53	5,60
2019.	06.	NA	NA	NA	NA	3,56	3,56	NA	3,79	3,81	6,22	6,23	5,69	5,84
2019.	07.	NA	NA	NA	NA	3,58	3,58	NA	3,93	3,75	6,20	6,15	5,01	5,96
2019.	08.	NA	NA	NA	NA	3,58	3,58	NA	3,89	3,77	6,31	6,31	5,73	5,96
2019.	09.	6,91	NA	NA	NA	3,74	3,74	3,85	3,77	3,98	6,54	6,54	5,47	5,98
2019.	10.	NA	NA	NA	NA	3,47	3,47	3,74	3,91	3,74	6,54	6,54	5,49	5,84
2019.	11.	NA	NA	NA	NA	3,49	3,49	NA	3,72	3,80	6,50	6,50	5,30	5,87
2019.	12.	NA	NA	NA	NA	3,50	3,50	3,35	3,83	3,88	6,15	6,15	5,64	5,67
2020.	01.	NA	NA	6,80	NA	3,53	3,53	3,59	3,87	3,78	6,04	6,04	5,46	5,95
2020.	02.	NA	NA	NA	NA	3,57	3,57	3,80	3,90	3,98	6,00	6,00	5,24	5,88
2020.	03.	NA	NA	5,83	NA	3,53	3,53	3,53	3,66	3,75	6,12	6,12	5,25	5,85
2020.	04.	NA	NA	NA	NA	3,72	3,72	NA	4,17	4,27	5,80	5,82	5,53	5,71
2020.	05.	NA	NA	6,54	NA	3,76	3,76	NA	4,22	4,03	5,54	5,61	5,91	6,05
2020.	06.	4,40	NA	6,71	5,20	3,88	3,86	3,69	3,79	4,12	5,27	5,26	5,51	5,82
2020.	07.	NA	NA	5,84	NA	3,86	3,81	4,12	3,83	3,49	5,85	5,83	5,41	6,28
2020.	08.	NA	NA	NA	NA	3,92	3,91	4,52	3,87	3,49	6,27	6,27	5,84	6,45
2020.	09.	NA	NA	NA	NA	3,73	3,72	4,47	3,90	3,52	5,94	5,98	5,74	6,60
2020.	10.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,75	3,89	3,55	6,19	5,84	5,84	6,27
2020.	11.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,69	3,85	3,77	5,82	5,82	5,95	6,23
2020.	12.	NA	NA	NA	NA	3,67	3,67	4,58	3,90	3,84	5,86	5,88	5,68	6,38
2021.	01.	NA	NA	NA	NA	3,605	3,604	NA	3,929	3,644	5,906	5,984	5,926	6,393
2021.	02.	NA	NA	NA	NA	3,625	3,621	NA	3,968	3,636	6,092	6,102	5,753	6,337
2021.	03.	NA	NA	NA	NA	3,541	3,538	4,260	3,986	3,540	6,001	6,010	5,602	5,759

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 14: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 miliona EUR				preko 0,25 miliona EUR do 1 miliona EUR				Preko iznosa 1 miliona EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s orginalnim dospijecom preko 1 god.				s orginalnim dospijecom preko 1 god.				s orginalnim dospijecom preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2019.	01.	4,22	4,37	3,66	4,35	4,08	4,15	3,67	3,58	3,32	3,36	NA	NA
2019.	02.	4,28	4,28	4,09	4,97	3,91	3,86	3,02	3,80	3,74	3,74	NA	NA
2019.	03.	4,01	3,91	4,35	4,35	4,08	4,15	3,12	4,10	3,59	3,59	NA	NA
2019.	04.	4,13	4,01	4,13	4,51	4,06	3,97	3,21	4,20	3,66	3,77	2,57	NA
2019.	05.	4,06	4,02	3,78	4,60	4,10	4,26	3,34	4,09	3,51	3,56	NA	NA
2019.	06.	4,31	4,32	3,91	4,65	3,82	3,75	3,07	3,99	3,16	3,16	NA	0,05
2019.	07.	4,00	4,00	3,89	4,17	3,78	3,79	3,03	4,74	3,54	3,54	3,03	3,07
2019.	08.	4,04	4,10	4,05	4,69	4,10	4,27	2,92	NA	3,24	3,24	NA	3,10
2019.	09.	4,03	4,02	4,55	4,43	4,46	4,52	NA	3,84	3,17	3,16	NA	NA
2019.	10.	4,25	4,25	3,87	4,83	4,84	4,72	2,99	3,31	3,34	3,34	3,79	NA
2019.	11.	4,54	4,70	3,78	4,47	4,56	4,58	3,03	3,85	4,11	4,11	NA	2,56
2019.	12.	4,13	4,37	4,17	4,76	3,94	4,17	3,16	3,25	4,13	4,13	NA	0,02
2020.	01.	4,05	4,52	3,99	4,71	2,77	3,49	3,65	NA	NA	NA	NA	NA
2020.	02.	3,80	3,93	4,22	4,49	2,61	3,54	2,93	NA	2,22	2,21	NA	2,26
2020.	03.	3,73	3,62	4,21	NA	2,97	3,38	2,44	3,17	2,66	NA	NA	NA
2020.	04.	4,06	4,14	4,24	4,21	4,04	4,22	NA	NA	3,23	NA	NA	NA
2020.	05.	4,00	3,93	4,33	4,30	3,24	3,30	2,61	4,42	2,64	2,60	2,60	3,78
2020.	06.	4,30	4,39	4,49	4,78	3,78	3,89	3,61	3,96	3,17	3,17	2,79	4,09
2020.	07.	4,26	4,21	4,70	4,69	3,53	3,51	2,83	3,91	3,69	3,74	3,47	NA
2020.	08.	4,72	4,77	4,31	5,21	3,56	3,88	NA	3,39	3,55	3,55	NA	NA
2020.	09.	4,29	4,59	4,16	5,10	4,40	4,16	2,85	3,74	3,81	3,81	NA	NA
2020.	10.	4,26	4,23	4,25	4,26	4,37	4,74	2,96	4,89	4,37	4,37	NA	3,89
2020.	11.	4,28	4,3	4,57	4,17	3,68	4,04	2,84	NA	NA	NA	NA	3,47
2020.	12.	4,40	4,36	4,01	3,71	4,09	4,10	3,57	3,70	3,19	3,19	NA	3,92
2021.	1	4,51	4,53	4,31	3,95	3,95	3,94	3,66	4,22	NA	NA	NA	NA
2021.	2	4,30	4,61	4,4	3,99	3,58	3,98	NA	3,19	3,36	3,36	NA	NA
2021.	3	4,56	4,54	4,69	4,15	3,71	4,11	3,82	NA	3,93	3,93	NA	NA

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 15: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijećem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijećem			Depoziti po viđenju	s dogovorenim dospijećem	Depoziti po viđenju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2020.	01.	0,23	0,88	1,23	0,06	0,36	0,98	1,43	0,05	0,62	0,04
2020.	02.	0,29	0,82	1,38	0,07	0,53	1,20	1,18	0,05	0,53	0,04
2020.	03.	0,38	1,02	1,26	0,07	0,31	0,91	1,30	0,05	0,45	0,04
2020.	04.	0,42	0,98	1,14	0,07	0,42	0,90	1,38	0,05	0,25	0,04
2020.	05.	0,39	0,97	1,18	0,07	0,47	0,89	1,10	0,05	0,80	0,04
2020.	06.	0,49	0,83	1,32	0,08	0,58	1,06	1,18	0,05	0,51	0,04
2020.	07.	0,43	0,67	0,97	0,07	0,38	0,99	1,32	0,05	0,62	0,04
2020.	08.	0,29	0,76	1,06	0,07	0,33	1,04	1,24	0,05	0,48	0,04
2020.	09.	0,31	0,85	1,20	0,07	0,29	1,04	1,26	0,05	0,30	0,04
2020.	10.	0,49	0,8	1,12	0,07	0,3	0,97	1,2	0,05	0,44	0,04
2020.	11.	0,23	0,95	0,97	0,07	0,28	1,13	1,14	0,05	0,86	0,04
2020.	12.	0,18	1,03	1,14	0,07	0,18	1,15	1,27	0,05	0,52	0,04
2021.	1	0,13	1,04	1,04	0,07	0,15	0,97	1,07	0,05	0,44	0,03
2021.	2	0,16	0,76	1,19	0,07	0,18	0,97	1,15	0,05	0,63	0,03
2021.	3	0,26	0,55	1,02	0,07	0,17	1,13	1,32	0,04	0,35	0,03
Depoziti nefinancijskih poduzeća											
2020.	01.	0,43	0,93	1,29	0,03	NA	NA	NA	0,02	NA	0,03
2020.	02.	0,37	0,49	1,60	0,03	NA	0,82	NA	0,02	NA	0,03
2020.	03.	0,69	0,80	NA	0,03	NA	1,24	NA	0,02	NA	0,03
2020.	04.	0,42	1,02	NA	0,03	NA	NA	NA	0,01	NA	0,02
2020.	05.	0,45	1,21	1,53	0,03	NA	1,08	NA	0,02	NA	0,02
2020.	06.	0,41	0,60	1,19	0,03	1,04	0,45	1,75	0,01	0,62	0,02
2020.	07.	0,78	1,01	1,29	0,03	0,73	0,99	1,60	0,01	NA	0,02
2020.	08.	0,96	1,20	NA	0,03	0,35	1,07	1,83	0,02	NA	0,02
2020.	09.	0,59	0,22	1,26	0,03	NA	1,43	1,30	0,02	NA	0,02
2020.	10.	0,28	0,5	1,01	0,03	0,24	0,89	1,9	0,03	NA	0,03
2020.	11.	0,59	0,63	1,09	0,03	0,22	0,98	1,7	0,03	NA	0,03
2020.	12.	0,92	1,36	1,47	0,03	0,37	1,27	1,22	0,01	NA	0,03
2021.	1	0,36	0,57	1,07	0,02	NA	0,88	1,35	0,01	NA	0,03
2021.	2	0,42	0,82	0,95	0,02	0,04	1,07	1,26	0,01	NA	0,03
2021.	3	0,65	0,27	1,1	0,021	NA	1,06	1,23	0,02	NA	0,03

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po viđenju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospjećem se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 16: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za K1 2021. godine

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				Pokrivenost uvoza izvozom
	K1 2020	K1 2021	2021/2020 promjena %		K1 2020	K1 2021	2021/2020 promjena %		K1 2020	K1 2021	2021/2020 promjena %		
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
	2628	3064	16,6	16,6	4288	4402	2,7	2,7	-1660	-1338	-19,4	-19,4	69,6%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	43	33	-25,1	-0,4	127	132	3,7	0,11	-84	-99	18,7	0,94	24,7%
2 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	50	46	-7,7	-0,14	223	193	-13,3	-0,69	-173	-148	-14,9	-1,56	23,7%
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	29	25	-14,5	-0,16	32	34	7,5	0,06	-3	-10	212,9	0,40	71,8%
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	77	84	8,9	0,26	374	377	0,7	0,06	-297	-293	-1,4	-0,25	22,2%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	278	331	19,1	2,02	538	476	-11,5	-1,45	-260	-145	-44,2	-6,93	69,5%
6 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	195	206	5,5	0,41	437	441	1,0	0,10	-242	-235	-2,7	-0,39	46,7%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	124	144	15,9	0,75	295	343	16,3	1,12	-171	-199	16,6	1,70	41,9%
8 KOŽA I KRZNO	33	30	-9,8	-0,12	84	70	-16,7	-0,33	-51	-41	-21,1	-0,65	42,1%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	155	184	18,5	1,09	67	79	17,9	0,28	88	105	18,9	-1,00	232,4%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	72	80	11,0	0,30	105	102	-2,9	-0,07	-33	-22	-33,0	-0,66	78,3%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	150	155	3,4	0,19	280	298	6,4	0,42	-130	-143	9,9	0,78	52,1%
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	169	164	-3,1	-0,20	93	83	-11,3	-0,24	76	81	7,0	-0,32	198,5%
13 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	28	28	-1,4	-0,02	79	82	3,3	0,06	-51	-54	5,9	0,18	33,8%
14 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	10	17	67,3	0,26	10	15	52,6	0,12	0	2	543,3	-0,10	113,0%
15 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	410	571	39,3	6,13	466	574	23,2	2,52	-56	-3	-94,6	-3,19	99,5%
16 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	393	479	21,9	3,27	579	637	10,0	1,35	-186	-158	-15,1	-1,69	75,2%
17 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	86	93	8,5	0,28	310	285	-8,1	-0,58	-224	-192	-14,4	-1,95	32,7%
18 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	7	11	50,0	0,14	70	63	-10,5	-0,17	-63	-52	-17,4	-0,66	17,1%
19 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	43	53	21,8	0,36	3	3	3,2	0,00	40	49	23,3	-0,56	1640,6%
20 RAZNI PROIZVODI	272	332	22,1	2,28	105	109	3,4	0,08	167	223	33,8	-3,40	304,9%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

Tabela 17: Vanjskotrgovinska razmjena u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima u K1 2021. godinu

u 000 KM

Zemlje	IZVOZ						Promjena u %	UVOZ						Promjena u %	DEFICIT						Promjena u %
	K1 2019		K1 2020		K1 2021			K1 2019		K1 2020		K1 2021			K1 2019		K1 2020		K1 2021		
	KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	KM	u %	
EU	2.115	76,3%	1.928	73,4%	2.272	74,2%	17,8%	2.833	61,4%	2.622	61,1%	2.680	60,9%	2,2%	-718	38,9%	-694	41,8%	-408	30,5%	-41,2%
CEFTA	422	15,2%	398	15,1%	473	15,4%	18,8%	529	11,5%	500	11,7%	530	12,0%	6,0%	-107	5,8%	-102	6,1%	-57	4,3%	-44,1%
Ostali partneri	234	8,4%	302	11,5%	319	10,4%	5,6%	1.253	27,2%	1.166	27,2%	1.192	27,1%	2,2%	-1.019	55,3%	-864	52,0%	-873	65,2%	1,0%
Njemačka	432	15,6%	426	16,2%	460	15,0%	8,0%	557	12,1%	540	12,6%	564	12,8%	4,4%	-125	6,8%	-114	6,9%	-104	7,8%	-8,8%
Hrvatska	363	13,1%	352	13,4%	441	14,4%	25,3%	447	9,7%	391	9,1%	367	8,3%	-6,1%	-84	4,6%	-39	2,3%	74	-5,5%	-289,7%
Italija	329	11,9%	237	9,0%	295	9,6%	24,5%	513	11,1%	492	11,5%	525	11,9%	6,7%	-184	10,0%	-255	15,4%	-230	17,2%	-9,8%
Srbija	298	10,8%	270	10,3%	315	10,3%	16,7%	477	10,3%	446	10,4%	471	10,7%	5,6%	-179	9,7%	-176	10,6%	-156	11,7%	-11,4%
Slovenija	253	9,1%	241	9,2%	281	9,2%	16,6%	216	4,7%	210	4,9%	218	5,0%	3,8%	37	-2,0%	31	-1,9%	63	-4,7%	103,2%
Austrija	254	9,2%	250	9,5%	278	9,1%	11,2%	170	3,7%	167	3,9%	180	4,1%	7,8%	84	-4,6%	83	-5,0%	98	-7,3%	18,1%
Turska	70	2,5%	80	3,0%	96	3,1%	20,0%	218	4,7%	218	5,1%	244	5,5%	11,9%	-148	8,0%	-138	8,3%	-148	11,1%	7,2%
Rusija	20	0,7%	14	0,5%	8	0,3%	-40,7%	150	3,3%	105	2,4%	105	2,4%	0,0%	-130	7,0%	-92	5,5%	-97	7,2%	6,0%
Kina	7	0,3%	7	0,3%	7	0,2%	4,3%	360	7,8%	327	7,6%	355	8,1%	8,6%	-353	19,1%	-320	19,3%	-348	26,0%	8,7%
Ostale zemlje	656	23,7%	700	26,6%	792	25,8%	13,1%	1.782	38,6%	1.666	38,9%	1.722	39,1%	3,4%	-762	41,3%	-641	38,6%	-490	36,6%	-23,5%
UKUPNO	2.771	100,0%	2.628	100%	3.064	100,0%	16,6%	4.615,0	100%	4.288	100%	4.402	100,0%	2,7%	-1.844	100,0%	-1.660	100,0%	-1.338	100,0%	-19,4%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 18: Platni bilans Bosne i Hercegovine

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE u milionima KM	K1 2020	K1 2021	Promjena K1 2021/ K1 2020
TEKUĆI RAČUN	-313	-114	-63,6%
Roba - saldo	-1.660	-1.325	-20,2%
Izvoz robe, fob	2.340	2.759	17,9%
Uvoz robe, fob	4.000	4.083	2,1%
Usluge - saldo	372	313	-16,0%
Potražuje - ukupno	611	500	-18,2%
Duguje - ukupno	239	187	-21,6%
Primarni dohodak - saldo	46	-24	-152,5%
Potražuje - ukupno	233	137	-41,2%
Duguje - ukupno	187	161	-13,8%
Sekundarni dohodak - saldo	929	922	-0,7%
Od čega: Personalni transferi - potražuje	664	667	0,4%
KAPITALNI RAČUN	66	57	-14,3%
FINANSIJSKI RAČUN	-371	-216	-41,7%
Direktne investicije	-243	-242	-0,2%
Od čega: Reinvestirane zarade - Pasiva	118	114	-4,0%
Portfolio investicije	-29	42	-245,1%
Ostale investicije	46	108	135,0%
Neto finansijska aktiva	5	207	4416,3%
Valuta i depoziti	-30	193	-739,5%
Ostalo	-26	-11	-59,0%
Neto finansijska pasiva	-41	99	-339,7%
Valuta i depoziti	-243	-207	-14,6%
Zajmovi	62	184	196,9%
Vladin sektor	-29	144	-590,0%
Ostali sektori	91	40	-56,3%
Trgovinski krediti i avansi	133	134	1,0%
Rezervna aktiva	-145	-124	-14,4%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	-124	-159	27,8%

Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi januar/siječanj-mart/ožujak 2021. godine***, broj: _____ od _____. godine.

Broj: _____, _____. godina.
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedavajući
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Dr. Zoran Tegeltija

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je dokument ***Bosna i Hercegovina
Ekonomski trendovi januar/siječanj-mart/ožujak 2021. godine,***
broj: _____ od _____. godine.

Broj: _____, _____ . godina.
S a r a j e v o

M. P. Predsjedatelj
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Dr. Zoran Tegeltija

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ сједници, одржаној _____ године, донио је
(број сједнице) (датум сједнице)

З А К Љ У Ч А К

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је документ ***Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi januar/siječanj-mart/ožujak 2021. godine***, број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година.
С а р а ј е в о

М. П.

Предсједавајући
Савјета министара Босне и Херцеговине
Др Зоран Тегелтија